

ประเทศไทย

กระบวนการทาง

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในแนวหน้า
ของการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยของไทย

ภาพปก: ผู้ประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยที่เป็นนักเรียนนักศึกษาแสดงสัญลักษณ์สามนิ้ว ท่อนุสาวรีย์ชัย กรุงเทพฯ ระหว่างการชุมนุมเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2563 © Lauren DeCicca / Getty Images via AFP

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Department of Foreign Affairs FDFA

REPUBLIQUE
ET CANTON
DE GENEVE

POST TENEBRAS LUX

AGENCE FRANÇAISE
DE DÉVELOPPEMENT

FIDH และ OMCT เป็นสมาชิกของ ProtectDefenders.eu ซึ่งเป็นกลไกเพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ของสหภาพยูโรป และดำเนินการโดยภาคประชาสัมคมระหว่างประเทศ FIDH และ OMCT ขอขอบคุณ Republic and Canton of Geneva, Agence Française de Développement (AFD) และกระทรวงการต่างประเทศแห่งสวิตเซอร์แลนด์ สำหรับความช่วยเหลือให้สามารถจัดทำรายงานชิ้นนี้ได้ เนื้อหาในรายงานเป็นความรับผิดชอบทั้งหมดของ FIDH และ OMCT และไม่อยู่ตีความได้ว่าเป็นความคิดของหน่วยงานเหล่านี้ ไม่ว่าในกรณีใด

สารบัญ

1.	บทสรุปผู้บริหาร.....	6
2.	ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผู้นำการเรียกร้องประชาธิปไตยมีใครบ้าง.....	9
3.	ข้อมูลพื้นฐาน: การละเมิดสิทธิมนุษยชนยังคงเกิดขึ้นภายใต้รัฐบาลที่มีกองทัพหนุนหลัง.....	15
4.	ขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นใหม่ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.....	18
5.	การปราบปรามผู้ประท้วงโดยสงบ.....	20
5.1.	กฏหมายในประเทศไทยที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบ.....	20
	A. มาตรา 110 และมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หื่นพระบรมเดชานุภาพ).....	20
	B. มาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา (ยุยงปลุกปั่น).....	22
	C. มาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์.....	22
	D. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ.....	23
	E. พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน.....	23
	F. สถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในกรุงเทพมหานคร.....	24
5.2.	การตอบโต้อัจฉริยะไทยต่อการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย เป็นการขัดกับพันธกรณีระหว่างประเทศ.....	25
	A. กติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR).....	25
	B. อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรี (CEDAW).....	27
	C. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (CRC)	27
	D. ปฏิญญาสาขาว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชน.....	28
6.	ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนไทยท้าทายสถานะอำนาจ.....	29
6.1.	ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนไทยเลี้ยงภัยมากขึ้นภายใต้อิทธิพลของกองทัพ.....	29
6.2.	ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนรุ่นใหม่ในประเทศไทย.....	30
6.3.	การละเมิดสิทธิมนุษยชนและความท้าทายของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผู้เรียกร้องประชาธิปไตย.....	32
6.3.1	การເອົາພິດທາງອາຄານ.....	32
6.3.2.	การคุกคาม การข่มขู่ และการสอดแนมโดยหน่วยงานของรัฐ.....	34
6.3.3.	การโจมตีทำร้ายด้วยเหตุทางเพศสภาพและการคุกคามทางเพศ รวมทั้งทางออนไลน์ โดยตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ.....	37
6.3.4.	การลอยแกล้งพันผิดและการขาดความรับผิด.....	41
6.3.5.	บัญหาท้าทายต่อชีวิตส่วนตัว.....	41
6.3.6.	การไม่ยอมรับและการถูกลดค่าเป็นเพียงวัตถุ.....	42
7.	ความนึงเอข้อเสนอแนะต่อการปราบปรามนักปกป้องสิทธิและผู้ประท้วง.....	45
8.	ข้อเสนอแนะ.....	47
9.	ภาคผนวก I: ลำดับเหตุการณ์การประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในปี 2563.....	49
10.	ภาคผนวก II: ตาราง การดำเนินคดีกับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน	51

รายชื่อตัวย่อ

CRC = Convention on the Rights of the Child (อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก)

CEDAW = อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรี (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women)

ICCPR = กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights)

LGBTIQ = ผู้มีความหลากหลายทางเพศ (Lesbian, gay, bisexual, transgender, intersex, and queer)

อนค. = พรรคอนาคตใหม่

สส. = สมาคมสภาคัญชากฎหมาย

คสช. = คณะกรรมการส่งเสริมความมั่นคงแห่งชาติ

OHCHR = Office of the UN High Commissioner for Human Rights

พปชร. = พรรครักประเทศไทย

UN = องค์การสหประชาชาติ (United Nations)

UPR = รายงานทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review)

WHRD = Woman human rights defender

พ.ร.ก. = พระราชกำหนด

พ.ร.บ. = พระราชบัญญัติ

1. ບທສຽບຜົ່ນປິຫາຮ

ผู้หญิงรุ่นใหม่กล้ายเป็นสัญลักษณ์ของการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยทั่วประเทศไทย ซึ่งเริ่มต้นในประเทศไทยตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2563 โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนและนักศึกษาหญิง ได้มีบทบาทสำคัญและเป็นศูนย์กลางของการประท้วงอย่างสงบเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ไม่เพียงผู้เข้าร่วมจำนวนมากจะเป็นผู้หญิงในช่วงวัยต่าง ๆ เท่านั้น หากผู้หญิงเหล่านี้ยังมีบทบาทเป็นแกนนำจัดตั้งและชั้นนำการชุมนุม ด้วยการปฏิบัติงานดังกล่าว ผู้หญิงหลายคนได้เข้ามาเกี่ยวโยงกับการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลอื่น ๆ ผ่านการเคลื่อนไหวโดยสันติ จึงอาจนิยามได้ว่าผู้หญิงเหล่านี้เป็นผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

จากการสัมภาษณ์กับผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชน 22 คน รวมทั้งเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปีสองคน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยในประเทศไทย รายงานนี้เน้นบทบาทของผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชน และการละเมิดลิทธิมนุษยชนและความท้าทายที่พวกเธอต้องเผชิญจากการเข้าร่วมในการประท้วง ผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชนที่กล่าวถึงในรายงานนี้ ครอบคลุมเลสเบียน เกย์ ไบเซ็กชัวล คนข้ามเพศ อินเตอร์เซ็กส์ และเคเวียร์ (LGBTIQ) ซึ่งต่างได้รับผลกระทบจากบรรทัดฐานทางเพศที่สังคมกำหนด และได้รับอิทธิพลจากปิตาธิปไตยและ gender binary (แนวคิดที่ยอมรับเพียงสองเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง)

ผู้หภูมิที่นักปกป้องลิทธิมั่นคงของชาติในแนวหน้าของการประท้วง ยังส่งเสียงสนับสนุนการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ ของไทย เพราะเห็นว่าเป็นสถาบันที่ใช้อำนาจส่งอิทธิพลต่อสังคมและการเมืองไทยอย่างมหาศาลและปราศจากการตรวจสอบ ในระหว่างการชุมนุม ผู้หภูมิยังขึ้นเวทีวิจารณ์ภาพเหมือนทางเพศ ความสัมพันธ์ซึ่งอ่อนโยนที่ไม่เท่าเทียม และความอยุติธรรมอื่น ๆ ในสังคมไทย ซึ่งขัดขวางไม่ให้ผู้หภูมิและผู้มีความหลากหลายทางเพศ สามารถเข้าถึงลิทธิมั่นคงของ ขั้นพื้นฐาน กลุ่มแรงงานคุลิคัลลารีและลิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ยังได้จัดตั้งและเป็นแกนนำการประท้วงของ ตนเอง เพื่อยืนยันข้อเรียกร้องให้มีความเท่าเทียมทางเพศ และยืนยันข้อเรียกร้องอื่นของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตย นักเรียนมัธยมที่ภูมิปัญญาเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญอีกพลังหนึ่ง ที่เกิดขึ้นในช่วงที่การประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ทั่วประเทศ พวกระดับเยาวชนและผู้ใหญ่ในสังคม รวมทั้งระเบียง ภูมิภาคที่เกี่ยวข้องกัน ได้ร่วมมือและต่อสู้เพื่อสิ่งที่ดีที่สุดของประเทศไทย รวมทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อย ความยุติธรรม และความเสมอภาคในสังคม

แม้จะมีการสร้างเสริมอำนาจจากบทบาทสำคัญต่อการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย แต่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนมักตกเป็นเป้าหมายอย่างเป็นระบบ ทั้งของหน่วยงานรัฐและหน่วยงานที่ไม่ใช่รัฐ อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวของคน ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนตกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการใช้เครื่องไฟฟ้าในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบ เช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นกับนักกิจกรรมชาย อย่างไรก็ดี ผู้หญิงเหล่านี้ยังต้องเผชิญกับการโจมตีทำร้ายและการคุกคามด้วยเหตุทางเพศมากกว่าเดิมอีกด้วย

หน่วยงานรัฐของไทยมีบทบาทอย่างสำคัญในการจัดตั้งร้ายผู้หญิงนักปักป้องสิทธิมนุษยชนครั้งแล้วครั้งเล่า ผ่านการใช้กฎหมายและข้อบังคับดูที่มีเนื้อหาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ และการใช้ระบบยศติดธรรมเป็นเครื่องมือในปี 2563 กลุ่มสังเกตการณ์เพื่อการคุ้มครองนักปักป้องสิทธิมนุษยชน บันทึกข้อมูลการดำเนินคดีกับผู้หญิงนักปักป้องสิทธิมนุษยชน 11 คน รวมทั้งเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีหนึ่งคน อันเป็นผลมาจากการเข้าร่วมในการประท้วง มีอยู่ล้วนที่ถูกจับกุมและควบคุมตัวก่อนจะถูกปล่อยตัว ผู้หญิงนักปักป้องสิทธิมนุษยชน 11 คนนี้ส่วนใหญ่ถูกแจ้งข้อหา 10 คดีหรือมากกว่านั้น รวมทั้งความผิดตามมาตรา 112 (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) และ 116 (ขุ่นปลูกปั่น) ของประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ และพระราชบัญญัติการซั่นสมสารณะ

ผู้มีอำนาจจารังษ์ได้ทำการคุกคาม การข่มขู่ และการสอดแนมผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชนเป็นประจำ เจ้าหน้าที่รัฐได้ไปเยี่ยมบ้านและสถาบันการศึกษาของผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชน เพื่อข่มขู่หรือเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของพวกรเออ ผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชนให้ข้อมูลว่า ยังมีการใช้การคุกคามและข่มขู่ซึ่งนักปกป้องคัวของพวกรเออด้วย เพื่อเป็นเครื่องประดับลิทธิภาพในการชัดขาดว่างไม่ใช่ผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชนสามารถทำงานหรือเข้าร่วมในการประท้วงได้ ผู้หญิงนักปกป้องลิทธิมนุษยชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาให้ข้อมูลว่า ตัวจะไปที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยของพวกรเออเพื่อสอดส่องกิจกรรม ซึ่งถูกอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในห้องเรียนต่อต้าน ทำให้เกิดความไม่สงบภายในห้องเรียน

การปฏิบัติมิชอบอีกรูปแบบหนึ่งที่มักเกิดขึ้นกับผู้หญิงนักปักษ์ของลิทธิมนุษยชน ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานหรือติดต่อกับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ การปฏิบัติตัวหรือใช้คำพดในลักษณะที่เลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงหรือส่งเสียทางเพศ การปฏิบัติ

เช่นนี้มักสร้างความอึดอัดใจอย่างมากสำหรับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และถือเป็นการคุกคามทางเพศต่อพวกรือ การโจมตีทำร้ายผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน มักมีลักษณะเกี่ยวโยงกับเพศสภาพ หรือเป็นการโจมตีด้วยเงื่อนไขทางเพศ อย่างเช่น การทำร้ายและการคุกคามทางเพศ การโจมตีทำร้ายอื่น ๆ อาจรวมถึงการละเมิดที่เกิดขึ้นโดยไม่เกี่ยวกับเพศสภาพ แต่ส่งผลกระทบในเชิงเพศสภาพได้ ในระหว่างการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย กลุ่มสิทธิสตรีและผู้มีความหลากหลายทางเพศ ได้พยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศต่อนักกิจกรรมหญิง นักกิจกรรมผู้มีความหลากหลายทางเพศและปฏิเสธบรรทัดฐานทางเพศของสังคม ยังต้องเผชิญกับการโจมตีทำร้ายอีกชั้นหนึ่ง อันเนื่องมาจากการสนับสนุนทางเพศ อัตลักษณ์ หรือการแสดงออกทางเพศของตน รวมทั้งเนื่องจากการปกป้องสิทธิเกี่ยวกับเพศสภาพและเพศวิถี

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้ข้อมูลว่า การโจมตีทำร้ายด้วยเหตุทางเพศส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในลักษณะของการพูดจาส่อเลียดและคุกคามที่เพ่งเล็งพวกรือโดยตรง เพียงเพราะเพศสภาพและการแสดงออกทางเพศของเธอ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับที่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องเผชิญจากการโจมตีทำร้ายและการคุกคามทางออนไลน์ การโจมตีเหล่านี้มักเป็นเรื่องเกี่ยวกับทางเพศหรือส่วนตัว และมักส่งผลกระทบอย่างรุนแรงทางอารมณ์หรือจิตใจต่อผู้หญิง สุดท้ายแล้ว การละเมิดเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อตั้งคำถามและลดถอนความชอบธรรมต่อการทำงานและความน่าเชื่อถือของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นอกจากนี้ บุคลิก ลักษณะทางกายภาพและเครื่องแต่งกายของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ยังมักตกเป็นเป้าโจมตีอย่างสม่ำเสมอ

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังต้องเผชิญกับแรงกดดันบางประการจากบุคคลต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ด้วย อันเป็นผลมาจากการเคลื่อนไหวของพวกรือ แรงกดดันเช่นนี้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงโดยเฉพาะต่อนักเรียน เนื่องจากพวกรือยังต้องพึงพาความสนับสนุนจากครอบครัว ในขณะที่คุณไทยรุ่นใหม่ได้ออกมาวิพากษ์วิจารณ์สถาบันหลัก และเรียกร้องการปฏิรูประบบการเมืองและสถาบันพระมหากษัตริย์ของประเทศไทยมากขึ้น การแบ่งแยกระหว่างวัยก็ยิ่งปรากฏชัดยิ่งขึ้น และส่งผลให้เกิดความขัดแย้งมากขึ้นภายในครอบครัว

ปัญหาพื้นฐานอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน คือ พวกรือ ความเห็น และการมีส่วนร่วมของพวกรือ มักถูกเพิกเฉยหรือเก็บไว้ รวมทั้งภายใต้การตัดสินใจของคุณพวกรือ แม้ว่าผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศจะมีบทบาทเด่นในการประท้วง แต่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ให้สัมภาษณ์ในรายงานนี้บอกว่า พวกรือต้องเผชิญกับทัศนคติและการปฏิบัติแบบเกิดกันจากภายในบ้านการของตนเอง ลั่นไห้พวกรือมักรู้สึกว่า นักกิจกรรมหญิงไม่มีบทบาทอย่างเท่าเทียมในแง่การเป็นแกนนำหรือมีตำแหน่งในแนวหน้าของขบวนการ

รูปแบบการคุกคาม การโจมตีทำร้าย และความท้าทายของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน อาจส่งผลให้เกิดความเครียด เรื่องวัย อาการหมดไฟ หรือกระทบต่อความเคราะห์ในตนเอง ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนบางส่วนแสดงช็อกกังวลว่า มักไม่มีความตระหนักรถึงและไม่มีความสนับสนุนต่อสวัสดิภาพโดยทั่วไปของนักกิจกรรมหญิง

ยิ่งไปกว่านั้น การละเมิดต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้รับการหนุนเสริมจากวัฒนธรรมการลอยนาลพันผิดที่ฝัง根柢ต่อการปฏิบัติมิชอบในประเทศไทย นอกจากข้อบัญญัติเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศในที่ทำงานตามกฎหมายแรงงานแล้ว ประเทศไทยไม่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะที่ระบุความผิดว่าด้วยการคุกคามทางเพศต่อผู้หญิง รวมทั้งการคุกคามทางเพศทางออนไลน์

รายงานนี้มีข้อเสนอแนะหลายประการต่อทั้งรัฐบาลไทยและภาคประชาทั่วประเทศ เพื่อประกันให้มีการคุ้มครองผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และการเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของพวกรืออย่างสอดคล้องตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

วิธีวิทยา

ในการจัดทำรายงานนี้ กลุ่มลักษณะการณ์เพื่อการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน (The Observatory for the Protection of Human Rights Defenders ซึ่งเป็นภาคีความร่วมมือของ FIDH กับองค์กรต่อต้านการทารุณกรรมโลก (OMCT)) ได้สัมภาษณ์ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน 22 คน รวมทั้งเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปีสองคน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยในประเทศไทย เป็นการสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม - 19 ธันวาคม 2563 ข้อค้นพบในรายงานยังมาจากการแหล่งข้อมูลโดยกลุ่มลักษณะการณ์เพื่อการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน FIDH องค์กรพัฒนาเอกชนอื่น ๆ และกลไกสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติหลายหน่วยงาน รวมทั้งรายงานข่าวที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว

การละเมิดสิทธิมนุษยชน และ ความท้าทายของผู้หญิง นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้เรียกร้องประชาธิรัฐ

2. การคุกคาม, การข่มขู่, การสอดแนม

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนถูกติดตามโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจในที่ประท้วง, บ้านหรือที่พักอาศัย

ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ
โทรศัพท์หา

เจ้าหน้าที่ตำรวจนำไปเยี่ยม
ครอบครัวและโรงเรียน

5. ความท้าทายใน ชีวิตส่วนตัว

แรงกดดันจาก

พ่อแม่,
สามีคู่ใน
ครอบครัว

อาจารย์,
เจ้าหน้าที่ใน
โรงเรียน

1. การเอาผิดทางอาญา

3. การคุกคาม ทางเพศ

คำพูดและพฤติกรรมที่
ไม่เหมาะสม, ข้อความ,
โทรศัพท์เจ้าหน้าที่รัฐ

4. การข่มขู่และโจมตีออนไลน์

- โพสต์ข้อความที่ล่วงละเมิด, ดูหมิ่น
- คำข่มขู่จะให้ความรุนแรงทางเพศ
- ข่าวปลอมและภาพตัดต่อ

6. การไม่ถูกยอมรับภายใต้กฎหมาย

สองมาตรฐาน

ถูกเกิดกันจากการ
เข้าร่วมและ
การตัดสินใจ

ประเด็นสิทธิสตรีและ
ความเท่าเทียมทางเพศ
ถูกลดความสำคัญ

7. ผลกระทบ ต่อสภาวะ จิตใจ

2. ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผู้นำการเรียกร้องประชาธิปไตยมีใครบ้าง

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผู้เรียกร้องประชาธิปไตยที่ให้สัมภาษณ์สำหรับรายงานนี้ 22 คน และประวัติโดยย่อ มีดังต่อไปนี้

1. นล. อลิสา บินดุลละ (@FonalisFWP)

นล. อลิสา บินดุลละ หรือ ฝน อายุ 25 ปี เป็นนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยและสิทธิชุมชนจากจังหวัดสangkhla นล. อลิสามีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ต่อต้านรัฐบาลทหารภายหลังรัฐประหารเดือนพฤษภาคม 2557 นล. อลิสาได้ทำงานปกป้องสิทธิชุมชนของประชาชนในจังหวัดสangkhla และจังหวัดอื่น ๆ ในภาคใต้อายุต่ำกว่า 18 ปี ในภาคใต้ต้องยังเรียนที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสangkhla

2. นล. เบญจมาภรณ์ นิวาล

นล. เบญจมาภรณ์ นิวาล หรือ พลอย อายุ 16 ปี เป็นนักเรียนมัธยมและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากกรุงเทพฯ เธอเป็นแกนนำสำคัญของกลุ่มนักเรียนเล่าว่าที่เป็นกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย และได้ต่อสู้เพื่อการปฏิรูปแนวลึกของระบบการศึกษาไทย นล. เบญจมาภรณ์ยังวิพากษ์วิจารณ์ระบอบภูเก็ตที่ล้าหลังและการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เธอเป็นหนึ่งในนักเรียนสามคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งถูกดำเนินคดีในข้อหาละเมิดสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงจากการเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 15 ตุลาคมที่กรุงเทพฯ

3. นล. ชิษณุพงศ์ นิริวนा (@InToeyView)

นล. ชิษณุพงศ์ นิริวนा หรือ เบล อายุ 25 ปี เป็นนักกิจกรรมข้ามเพศ จากเชียงใหม่ เธอได้สมัครเข้าเรียนโครงการปริญญาโทด้านเพศสภาพและสตรีศึกษาที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นแกนนำสมาคมชาวไพรเด'rุ่นใหม่ ซึ่งเป็นสมาคมของเยาวชนที่รณรงค์เรียกร้องเพื่อความหลากหลายด้านเพศสภาพ ความเท่าเทียม และสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ นล. ชิษณุพงศ์ยังเข้าร่วมในขบวนการเพื่อประชาธิปไตยและสตรีนิยม เรียกร้องให้มีระบบประชาธิปไตยที่ทุกคนมีส่วนร่วมและมีตัวแทน รวมทั้งเคารพและส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

4. นล. ชนนิกานต์ วงศ์

นล. ชนนิกานต์ วงศ์ หรือ ใหม่ อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดสangkhla ปัจจุบันเรียนเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสangkhla เธอมีบทบาทในการจัดการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในระดับมหาวิทยาลัย นล. ชนนิกานต์ยังมีส่วนร่วมกับกลุ่มประชาธิปไตยภาคใต้ของไทย ซึ่งเป็นกลุ่มที่รณรงค์เพื่อประชาธิปไตยและประเด็นสิทธิมนุษยชนต่อบุคคลและชุมชนในภาคใต้ของไทย

5. นส. ชลธิชา แจ้งเรว (@LookkateChonth1)

นส. ชลธิชา แจ้งเรว หรือ ลูกเกด อายุ 28 ปี เป็นนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจาก จังหวัดนนทบุรี เธอกำลังเรียนหลักสูตรปริญญาโทของสถาบันลิทิมมุชย์ชนและสันติ ศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล จังหวัดนครปฐม เป็นผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นแกนนำกลุ่มพื้นฟู ประชาธิปไตย และทำงานสนับสนุนองค์กรประชาธิปไตยหลายแห่ง ภายหลังรัฐประหาร เดือนพฤษภาคม 2557 นส. ชลธิชาได้เป็นแกนนำการรณรงค์เรียกร้องประชาธิปไตยและ ต่อต้านรัฐบาลทหาร เคยถูกจับทนายครั้ง เนื่องจากการเข้าร่วมในการประท้วงต่อต้าน รัฐบาลทหาร ในวันที่ 26 มิถุนายน 2558 เธอถูกควบคุมตัวที่ทันทสถานที่ภูมิพล ที่กรุงเทพฯ เป็นเวลา 13 วัน เนื่องจากการประท้วงในวันที่ 22 พฤษภาคม 2558 ในโอกาสครบรอบหนึ่งปีการทำการรัฐประหาร นส. ชลธิชาซึ่งถูกแจ้งข้อดำเนินคดีอย่างน้อย 10 ข้อหาอาญา เนื่องจากการเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในปี 2563

6. นส. ชุมพร แต่งเกลี้ยง (@waaddaotk)

นส. ชุมพร แต่งเกลี้ยง หรือ วดดาว อายุ 36 ปี เป็นนักกิจกรรมเพื่อความเท่าเทียม ทางเพศและสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ จากจังหวัดนครศรีธรรมราช เธอเป็น ผู้ร่วมก่อตั้งและเป็นสมาชิกคนสำคัญของกลุ่มโรงน้ำชา (Togetherness for Equality and Action - TEA) ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีแกนนำเป็นเลสเบียน เค维ร์ และ ใบเช็กชوال ทำงานด้านความหลากหลายทางเพศ ความเท่าเทียม และความยุติธรรมใน ประเทศไทย นส. ชุมพรยังเป็นผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มเฟมินิสต์ปลดแอก และนำการรณรงค์เพื่อ ให้เกิดระบบประชาธิปไตยที่เคารพและส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ ในการประท้วง วันที่ 19 กันยายน 2563 ที่กรุงเทพฯ นส. ชุมพรได้ปราศรัยอย่างมีพลัง เพื่อท้าทาย บรรทัดฐานทางเพศ และการคุกคามทางเพศในสังคมไทย และยังได้กล่าวถึงปัญหาจาก โครงสร้างที่เป็นปัตตาธิปไตยของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย

7. นส. อิศรา วงศ์ทหาร (@croppuzzyeiei)

นส. อิศรา วงศ์ทหาร หรือ จิม อายุ 18 ปี เป็นนักเรียนมัธยมและนักกิจกรรมเพื่อ ประชาธิปไตยจากจังหวัดมหาสารคาม เป็นผู้ก่อตั้งและผู้ประสานงานภาคีนักเรียน มหาสารคาม องค์กรซึ่งรณรงค์เรียกร้องด้านประชาธิปไตย การศึกษา และการมีส่วนร่วม ของนักเรียนในทางการเมือง นส. อิศราซึ่งได้เรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ และความ เท่าเทียมในการสมรส และสิทธิของพนักงานบริการทางเพศ การปราศรัยของเธอใน ระหว่างการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 3 กันยายนเกี่ยวกับสิทธิของ พนักงานบริการทางเพศและการทำแท้งที่จังหวัดร้อยเอ็ด กล้ายเป็นเป้าโจมตีของนักการ เมืองและพลเมืองเนื่องจากท่อนุรักษ์นิยม

8. นส. จิรฉิตา ธรรมรักษ์ (@H_jiratita)

นส. จิรฉิตา ธรรมรักษ์ หรือ ฮิวโก้ อายุ 23 ปี เป็นนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจาก จังหวัดเพชรบุรี เธอเริ่มงานรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยตั้งแต่เป็นนักศึกษาภาควิชาภาษา อังกฤษที่มหาวิทยาลัยลักษณ์ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันเธอเป็นแกนนำ จัดการประท้วงของคณะประชาชนปลดแอก ซึ่งเป็นกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย นส. จิรฉิตาซึ่งทำงานกับมูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคม โดยรณรงค์กดดันเพื่อลิทธิชุมชน สิทธิทางสิ่งแวดล้อม และสิทธิในที่ดินของประชาชนในภาคอีสานของไทย

9. นล. จุฑาทิพย์ ศิริขันธ์ (@JutatipSRK)

นล. จุฑาทิพย์ ศิริขันธ์ หรือ อ้ว่ 22 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดอำนาจเจริญ ปัจจุบันเธอเรียนโครงการอาชีวะวันออกเนียงให้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ที่กรุงเทพฯ นล. จุฑาทิพย์เป็นแก่นนำที่เป็นระบบออกแบบสิ่งของกลุ่มเยาวชนปลดแอกที่เป็นกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย เธอถูกตั้งข้อหาคดีด้วยกฎหมายต่าง ๆ รวมทั้งมาตรา 112 (หมิ่นประบมเดชานานาประเทศ) และ 116 (ยุงปลุกปั่น) ของประมวลกฎหมายอาญา อันเป็นผลมาจากการเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย วันที่ 1 กันยายน เธอถูกจับระหว่างกำลังเดินทางไปเข้าชั้นเรียน และได้รับการปล่อยตัวในวันเดียวกัน โดยเป็นผลมาจากการเข้าร่วมการประท้วงในวันที่ 18 กรกฎาคม ปู่ทวดของนล. จุฑาทิพย์คือ นายเตียง ศิริขันธ์ ซึ่งตกเป็นเหยื่อของการบังคับให้สูญหายและการลักพาตัวในกระบวนการกฎหมายเมื่อปี 2495 นล. จุฑาทิพย์ยังได้ร่วมมือกับครอบครัวของเหยื่อการบังคับให้สูญหาย เพื่อเรียกร้องความรับผิดและความยุติธรรมให้กับเหยื่อ

10. ด.ญ. กมลชนก เรือนคำ (@rubyseann)

ด.ญ. กมลชนก เรือนคำ หรือ หยิน อายุ 14 ปี เป็นนักเรียนมัธยมต้นและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดพะเยา ด.ญ. กมลชนกมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อสิทธิมนุษยชน ในจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย โดยเป็นแก่นนำจัดการประท้วงในโรงเรียนและในจังหวัดพะเยา ด.ญ. กมลชนกต่อต้านระบบอำนาจนิยมที่ขยายตัวมากขึ้นในระบบการศึกษาไทยหลังรัฐประหารเดือนพฤษภาคม 2557 เช่น การบรรจุค่านิยม 12 ประการของรัฐบาลทหารเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ

11. นล. กรกนก คำตา (@pup_kornkanok)

นล. กรกนก คำตา หรือ ปื้น อายุ 27 ปี เป็นนักกิจกรรมผู้เรียกร้องประชาธิปไตยและนักกิจกรรมสิทธิมนุษยชน โดยร่วมมือกับกลุ่มการเมืองหลังบ้านซึ่งเป็นองค์กรสตรีนิยมในฐานะเป็นผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มเพมินิสต์ปลดแอก เธอได้แสดงความเห็นอย่างตรงไปตรงมาเกี่ยวกับสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิทางเพศของผู้หญิง ก่อนหน้านี้นั้นล. กรกนกเป็นนักศึกษาที่ทำกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย รณรงค์ต่อต้านรัฐบาลทหารภายหลังรัฐประหารเดือนพฤษภาคม 2557 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2559 เธอถูกควบคุมตัวเป็นเวลาหนึ่งวันที่ทันทสถานหญิงกลางที่กรุงเทพฯ ด้วยข้อหาละเมิดคำสั่งห้ามชุมนุมทางการเมืองของรัฐบาลทหาร จากการอุทิราษากดีที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1 หลังรัฐประหารเมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 คสช. ได้ประกาศกำหนด “ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ” เพื่อเผยแพร่ในโรงเรียนประจำและวัฒนธรรมทั่วประเทศ ค่านิยม 12 ประการ ได้แก่
(1) มีความรักชาติ ศาสนา พุทธ ความซื่อสัตย์ (2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม (3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปักครอง ครูบาอาจารย์ (4) ไม่หลอกลวง หม่นเลิกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม (5) รักษาไว้แผ่นดินประเทศไทยอันงดงาม (6) มีศีลธรรม รักษาความเสถียร หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อยังและแบ่งปัน (7) เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ยุकติถ่อง (8) มีระเบียบวินัย เคราะห์กุฎหมาย ผู้นับถือจักการเคารพผู้ใหญ่ (9) มีสติรู้ดุ รู้ดี รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราศี คำสั่งของพระเจ้าอยู่หัว (10) รู้จักดำรงตนอยู่ดีโดยให้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักคอมไพร์มีความเชื่อถือในสิ่งที่ดี (11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจที่มีอยู่ หรือ กิเลส มีความละเอียดอ่อนตามมาตรฐานของศึกษา (12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

12. นล. ลัลนา สุริโย (@lannananasur)

นล. ลัลนา สุริโย หรือ ลัลนา อายุ 25 ปี เป็นนักศึกษาที่เป็นนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย จากจังหวัดชลบุรี ปัจจุบันเรียนนิติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ลำปาง และยังเป็นประธานสภานักศึกษา นล. ลัลนาทำงานกับกลุ่มพิริบานขาวเพื่อมวลชนที่เป็นกลุ่มนักศึกษาเพื่อประชาธิปไตย ในฐานะเป็นแกนนำการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ที่มหาวิทยาลัยของเธอเองและในจังหวัดลำปาง เธอยังเข้าร่วมกับคณะประชาชนปลดแอกในการจัดตั้งการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ

13. นล. นันทชา ชูช่วย (@imnotdustja)

นล. นันทชา ชูช่วย หรือ พีล์ม อายุ 18 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดตั้ง ปัจจุบันเรียนภาษาอังกฤษที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ที่กรุงเทพฯ เธอเป็นผู้จัดการประท้วงและเป็นแกนนำภาคีนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ และได้ร่วมก่อตั้งเครือข่ายนักเรียน นิสิต นักศึกษาเคียงข้างประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (คนป.) นล. นันทชาชัยเป็นอาสาสมัครให้กับกลุ่มเฟมินิสต์ปลดแอก ที่รณรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศและสิทธิสตรี

14. นล. เนตรนภา อำนาจส่งเสริม

นล. เนตรนภา อำนาจส่งเสริม หรือ ไนซ์ อายุ 21 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย จากกรุงเทพฯ ปัจจุบันเรียนสาขาເອົ້າສີກິຫາທີ່มหาວິທະຍາລັບຕືລປາກຣີກງົງທີ່ກົງທີ່ເຊີ້ນມີສ່ວນຮ່ວມກັບກຸ່ມເຍວັນປຸດແອກ ແລະຄະພະປະຊານປຸດແອກ ໃນການຈັດການປະທັງທີ່ກົງທີ່ ນล. เนตรนภา ຖຸກດຳເນີນຄື່ນໃໝ່ທີ່ກົງທີ່ມາຕາມມາຕາຮາ 116 ຂອງປະມາລັກງູ້ໝາຍອາງູ້ ຈາກການອ່ານແດລງກາຮົນທີ່ນີ້ຂໍ້ອໍາເນີນກົງທີ່ນີ້ເປັນຕົ້ນສານຂ້ອຂອງຂບວນການເຮັດວຽກຂອງປະຊຸມປຸດແອກ ໃນຮະຫວ່າງການປະທັງເມື່ອວັນທີ 18 ກຣກງາມທີ່ກົງທີ່

15. นล. ภัคจิรา ทรงสิริภัทร

นล. ภัคจิรา ทรงสิริภัทร หรือ ตันหลิว อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย จากกรุงเทพฯ ปัจจุบันเรียนคณะศึกษาศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เธอทำงานกับกลุ่มประชาคมมอซอ ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษา และเป็นแกนนำจัดการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยทั้งในมหาวิทยาลัยและในจังหวัดเชียงใหม่ เธอยังมีส่วนร่วมกับกลุ่มເຍວັນປຸດແອກ ແລະຄະພະປະຊານປຸດແອກ ໃນການຈັດການຊຸມໝູນປະທັງທີ່ກົງທີ່ ນล. ภัคจิรา รณรงค์ให้มีການປົງປັງການຄືກິຫາ ແລະການປົງປັງປະບວງສົງລວດດີການ

16. นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล (@PanusayaS)

นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล หรือ รุ่ง อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดนนทบุรี ปัจจุบันเรียนคณะสังคมวิทยาและมนุษย์วิทยาที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต จังหวัดปทุมธานี เธอเป็นแกนนำสำคัญของแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม และเป็นหนึ่งในแกนนำสำคัญของการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย นส. ปันสยาพากษ์วิจารณ์อย่างเปิดเผยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย โดยได้เขียนเว็บไซต์อ่านคำประกาศ 10 ข้อเพื่อเรียกร้องการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ ในระหว่างการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 10 สิงหาคมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต จังหวัดปทุมธานี เธอถูกจับเมื่อวันที่ 15 ตุลาคม และถูกควบคุมตัวเป็นเวลา 16 วันที่ทัณฑสถานหญิงกลาง ที่กรุงเทพฯ เธอถูกดำเนินคดี 17 ข้อหาตามกฎหมายหลายฉบับ รวมทั้งมาตรา 112 (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) และ 116 (ยุงปลุกปั่น) ของประมวลกฎหมายอาญา ในเดือนพฤษภาคม 2563 นส. ปันสยาได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในผู้หญิงที่สร้างแรงบันดาลใจและมีอิทธิพลมากสุด 100 คนทั่วโลกสำหรับปี 2563 โดยสำนักข่าวบีบีซี ในเดือนธันวาคม 2563 เธอได้รับการประกาศเป็นบุคคลแห่งปีโดยสำนักข่าว Khaosod English

17. นส. ภัสราวดี ธนกิจวิบูลย์ผล (@TMindpat)

นส. ภัสราวดี ธนกิจวิบูลย์ผล หรือ มายด์ อายุ 25 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดสระบุรี ปัจจุบันเรียนสาขาวิศวกรรมโยธาที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครที่กรุงเทพฯ เป็นแกนนำสำคัญของกลุ่มมหานครเพื่อประชาธิปไตย ที่เป็นกลุ่มนักศึกษาเพื่อประชาธิปไตย และเป็นสมาชิกคณะกรรมการปลดแอก.นส. ภัสราวดีถูกตั้งข้อหาอาญาแปดข้อหาตามกฎหมายหลายฉบับ รวมทั้งมาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา (ยุงปลุกปั่น) เนื่องจากการเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2563 เธอถูกดำเนินคดีและถูกควบคุมตัวเป็นเวลาหนึ่งคืนที่กองบังคับการตำรวจนครบาล 1 จ.ปทุมธานี จากการเข้าร่วมการประท้วงในวันที่ 15 ตุลาคมที่กรุงเทพฯ เธอยังถูกดำเนินคดีในข้อหาตามมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) จากการเรียกร้องการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย

18. นส. พิมพ์ลิริ เพชรน้ำร้อน (@ppethchnamrob)

นส. พิมพ์ลิริ เพชรน้ำร้อน หรือ มุก อายุ 35 ปี เป็นนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากกรุงเทพฯ เธอทำงานเป็นนักรณรงค์เพื่อสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียม และปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่โครงการในประเทศไทยขององค์กร Article 19 ซึ่งเป็นองค์กรพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศที่ทำงานด้านเสรีภาพในการแสดงออกและข้อมูล นส. พิมพ์ลิริถูกดำเนินคดีในข้อหาตามมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) จากการกล่าวประ讪ร้ายในระหว่างการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคมที่กรุงเทพฯ โดยส่วนหนึ่งเธอได้ยกข้อความจากแหล่งข้อมูลในปี 2560 ของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก ที่วิจารณ์กฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ

19. นล. สิรินทร์ มุ่งเจริญ (@fleurs36)

นล. สิรินทร์ มุ่งเจริญ หรือ เฟลอร์ อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยจากจังหวัดสมุทรปราการ ปัจจุบันเธอเรียนภาษาสเปนที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุงเทพฯ เธอยังเป็นนักกิจกรรมสตรีนิยมที่ร่วมงานกับสิทธิชัตวี รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการเมืองและบรรทัดฐานทางเพศสภาพ เธอเป็นผู้ร่วมก่อตั้ง Spring Movement ซึ่งเป็นองค์กรนักศึกษาที่รณรงค์ด้านสิทธิมนุษยชน หลายประการ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและระดับประเทศไทย เธอยังทำงานกับสำนักพิมพ์ เพมินิสต์สามย่าน ซึ่งตีพิมพ์งานแปลเป็นภาษาไทยเกี่ยวกับสตรีนิยม และงานเขียนของนักเขียนหญิง เป็นสำนักพิมพ์ที่บริหารงานโดยนักศึกษาและนักกิจกรรมหญิง

20. ศิริศักดิ์ ไชยเทศ (@Chitedsirisak)

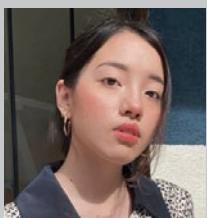
ศิริศักดิ์ ไชยเทศ หรือ ตัน อายุ 39 ปี เป็นนักกิจกรรมอิสระจากจังหวัดเชียงใหม่ ที่ร่วมงานกับสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ และสิทธิของพนักงานบริการทางเพศ ศิริศักดิ์ปฏิเสธบรรทัดฐานทางเพศของลังคอม และที่ผ่านมาได้ร่วมงานกับสตรีนิยมที่มีความหลากหลาย และความเท่าเทียมทางเพศในประเทศไทยมากว่า 10 ปี ศิริศักดิ์เป็นแกนนำจัดการเดินขบวนไพร์ดที่เชียงใหม่ และมักเข้าร่วมการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอทั่วประเทศไทย เพื่อร่วมรณรงค์สร้างความตระหนักรู้และเรียกร้องให้เกิดสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศและพนักงานบริการทางเพศ

21. นล. สุพิชณา ชัยล้อม (@florasprig)

นล. สุพิชณา ชัยล้อม หรือ เมนู อายุ 18 ปี เป็นนักเรียนมัธยมและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย จากจังหวัดเชียงใหม่ เป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนเลวที่เป็นกลุ่มเรียกวังประชาธิปไตย และกลุ่มแควร์รัมนักเรียนเชียงใหม่เพื่อประชาธิปไตย นล. สุพิชณาได้รับความสนใจจากคนจำนวนมาก หลังเขียนถellung ประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยที่จัดโดยกลุ่มนักศึกษาประชาคมขอเมื่อวันที่ 24 สิงหาคมในจังหวัดเชียงใหม่ นับจากนั้นมา เธอมีบทบาทในการจัดตั้งและประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และระดับประเทศไทย

22. นล. ญาณิศา วรารักษพงศ์ (@yanisavara)

นล. ญาณิศา วรารักษพงศ์ หรือ ลูกไม้ อายุ 22 ปี เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยและนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย จากกรุงเทพฯ ปัจจุบันเรียนรัฐศาสตร์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุงเทพฯ เธอทำงานกับพรรคนิสิตจุฬาฯ เพื่อร่วมรณรงค์ในหลายประเด็น และได้จัดการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและที่อื่น ๆ หลังเหตุการณ์ตัวรัวใช้กำลังเกินกว่าเหตุเพื่อสถาบันราชมูนุมอย่างสงบที่สุดแล้ว ปัจจุบันที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม เธอและเพื่อนนักศึกษาที่เป็นสมาชิกกลุ่มได้จัดให้มีพื้นที่ปลอดภัยภายในมหาวิทยาลัย และได้ให้ความสนับสนุนในหลายรูปแบบแก่ผู้ประท้วง นล. ญาณิศา忙ทำงานกับกลุ่มเรือไทยพลัส ที่เป็นกลุ่มสิทธิผู้มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งรณรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศและความยุติธรรม

3. ข้อมูลพื้นฐาน: การละเมิดสิทธิมนุษยชนขั้นคงเกิดขึ้นภายใต้รัฐบาลที่มี กองทัพนำหลัง

แม้จะมีการจัดการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนมีนาคม 2562 แต่ประเทศไทยยังคงอยู่ใต้การปกครองของรัฐบาลที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่กองทัพจำนวนมาก ซึ่งมีอำนาจเมื่อเดือนพฤษภาคม 2557 รวมทั้งนายพลทหารเกณฑ์อยู่ และนายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา รัฐบาลที่เข้าสู่ตำแหน่งในปี 2562 ยังคงใช้นโยบายที่เน้นการปราบปรามจำนวนมากแบบเดียวกับสมัยรัฐบาลทหาร และไม่แสดงให้เห็นถึงพันธกิจที่จะเคารพอย่างเต็มที่ซึ่งสิทธิมนุษยชน ขั้นพื้นฐานและหลักนิติธรรม

ในวันที่ 24 มีนาคม 2562 หลังจากเลื่อนมาหลายครั้ง ประเทศไทยจัดการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรก นับแต่การทำรัฐประหารเมื่อปี 2557 โดยคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) อย่างไรก็ได้ การเลือกตั้งครั้งนี้ไม่สามารถที่จะดำเนินไปโดยเป็นผลมาจากการข้อบัญญัติสำคัญหลายประการของรัฐธรรมนูญไทย รัฐธรรมนูญฉบับนี้ร่างขึ้นโดยคนที่มาจาก การแต่งตั้งของรัฐบาลทหาร และประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 กำหนดให้มีระบบการเลือกตั้งใหม่ที่ ชั้บช่อน ทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอก และประกันการสืบทอดอำนาจที่มีการหันนุหลังจากกองทัพอย่างยาวนาน และเป็นระบบ ข้อที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ มาตรา 269 ซึ่งเปิดโอกาสให้วุฒิสมาชิก 250 คนที่ได้รับการแต่งตั้งจาก รัฐบาลทหาร สามารถเข้าร่วมกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้ง 500 คน ในการโหวตเลือกนายก รัฐมนตรีในการเลือกตั้งทุกครั้งจนถึงปี 2567

การเลือกตั้งทั่วไปที่เต็มไปด้วยการแทรกแซงจาก คสช.

คสช. แทรกแซงการเลือกตั้งอย่างกว้างขวาง คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ควบคุมการบริหารจัดการ กระบวนการการเลือกตั้ง มาจากการแต่งตั้งของรัฐบาลทหารทั้งหมด² ช่วงก่อนจะถึงการเลือกตั้ง รัฐบาลทหาร ยังคงมีอำนาจอย่างเบ็ดเสร็จตามมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2557 รวมทั้งบรรดา คำสั่งคสช. ที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม ก็ยังมีผลบังคับใช้อย่างหนักแน่น³ รัฐบาล ทหารได้ใช้อำนาจตามกฎหมายด้วยเหล่านี้ ล้วนห้ามพรรคการเมืองไม่ให้หาเสียง จนกระทั่งสามเดือนก่อน การเลือกตั้ง⁴ มีการตั้งข้อหาอาญาข่าวปลอม แห้งกับผู้เห็นต่างและนักการเมืองฝ่ายค้านซึ่งวิจารณ์รัฐบาลทหาร⁵ และใช้อำนาจเข็นเซอร์ลั่นก้าวข้ามสีสะรออย่างเต็มที่⁶

ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2562 หลังลับค่าหัวหลังการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ประกาศผล การเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ สำหรับส.ส.แบบเขต (375) และส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ (125)⁷ การ ประกาศผลเลือกตั้งที่ล่าช้านี้เกิดขึ้นท่ามกลางเสียงร้องเรียนที่เพิ่มขึ้นว่า มีความไม่โปรติดของการออกเสียง รวมทั้งการประการให้บัตรเลือกตั้งสองล้านใบเป็น “บัตรเสีย”⁸ และการนับคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าที่ สับสน⁹ คณะกรรมการการเลือกตั้งยังถูกวิจารณ์อย่างหนักจากการตีความสูตรการคำนวณ ส.ส.บัญชี รายชื่อ 125 ที่นั่งที่มีความชับช้อน¹⁰

2 BBC, Thailand's constitution: New era, new uncertainties, 7 เมษายน 2560

3 Prachatai, New election commissioners to be handpicked by junta-appointed senators, 14 กันยายน 2560

4 FIDH, UCL และ iLaw, Assessment of Thailand's follow-up actions for the implementation of the UN Human Rights Committee's recommendations, 27 เมษายน 2563

5 คำสั่งคสช.ที่ 22/2561 ลงผลให้มีการยกเลิกคำสั่งคสช.อีก 1 ที่ปิดกั้นการทำรายการเสียง

6 AP, Future Forward's Thanathorn charged with computer crime, 24 ธันวาคม 2561; Reuters, Thai police charge founder of new party over Facebook speech, 17 กันยายน 2561

7 Bangkok Post, Voice TV suspended for 15 days, 12 กุมภาพันธ์ 2562; Prachatai, “Programming will return shortly”: international news media broadcasts censored?, 13 มีนาคม 2562

8 Los Angeles Times, Thai election results announced, with no clear majority, 8 พฤษภาคม 2562

9 CNN, Confusion mounts as Thailand's election results delayed, 25 มีนาคม 2562

10 Straits Times, Thailand's puzzling election results explained, 26 มีนาคม 2562

11 ตามสูตรคำนวณใหม่ “แบบจัดสรรปืนสวนผสม” ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร บัตรอุปกรณ์เสียง แต่จะไม่ถูกถือเป็นการออกเสียงให้ทั้งส.ส.เขตและส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ โดยจำนวนรวมของบัตรที่แต่ละพรรคได้ในระดับประเทศจาก การออกเสียง คั้งเดียว นั้น จะเป็นตัวกำหนดจำนวนส.ส.แบบบัญชีรายชื่อที่จะได้ลดลงให้แต่ละพรรคร่วมกับที่นั่งของส.ส.แบบบัญชีรายชื่อในรอบแรกของ การคำนวณ ควรจะได้รับเสียงไม่น้อยกว่า 71,065 เสียง ตัวเลขดังกล่าวมาจากผลคำนวณตั้งต่อทั้งหมด 35.53 ล้านใบ หรือ 100% ของจำนวนส.ส. 500 คน จากนั้นจึงนำที่นั่งของส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ 150 คนมาแบ่งให้พรรคร่วมต่าง ๆ ตามสัดส่วนของเสียงที่ได้รับ อย่างไรก็ได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งตัดสินใจใช้สูตรคำนวณใหม่แบบหนึ่ง ซึ่งเปิดโอกาสให้พรรคลึกลึกลับได้รับที่นั่งส.ส. แม้จะมีคะแนนน้อยกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในการเลือกตั้ง จากการคำนวณ

ในวันที่ 6 มิถุนายน 2562 ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะหัวหน้าคสช. จึงได้เปลี่ยนจากตำแหน่งหัวหน้าคสช. รัฐประหารมาเป็นผู้นำรัฐบาลใหม่ หลังจากเสียงส่วนใหญ่โหวตให้เป็นนายกรัฐมนตรี โดยเป็นเสียงโหวตที่มาจากทั้งส.ส.และส.ว.¹² ด้วยความสนับสนุนจากวุฒิสมาชิกที่มาจากการแต่งตั้งของรัฐบาลทหาร ประยุทธ์จึงได้รับเสียง 500 คะแนน มากกว่าเสียงที่ต้องการ 376 คะแนนจากจำนวนรวมสมาชิกรัฐสภา 750 คนจากทั้งสภา ในบรรดาวุฒิสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 250 คน มีอยู่ 249 คนที่ออกเสียงสนับสนุนประยุทธ์ โดยประธานวุฒิสภาดอ廓กเลียง¹³

ตามมาตรา 265 ของรัฐธรรมนูญ คสช.จะยังคงมีอำนาจต่อไปหลังการเลือกตั้ง โดยจะลืนสุดลงในวันที่ 16 กรกฎาคม 2562 หลังการเข้าพิธีสาบานตนของคณะกรรมการรัฐมนตรีใหม่ที่นำโดยประยุทธ์ ผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีมาจากสมาชิกพรรคพลังประชาชน (พปชร.) ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทัพ และมาจากตีตนายพลทหารและสมาชิกคสช.คนสำคัญอื่นๆ¹⁴

ในช่วงหลายเดือนแรกของรัฐบาลประยุทธ์ การแบ่งแยกข้อความเมืองยิ่งแตกร้าวเล็กลงไปขณะที่รัฐบาลพยายามทำให้พรรคร่วมค้านอ่อนแอก พรรคอนาคตใหม่ (อนค.) ที่เป็นพรรคร่วมก้าวหน้าและสนับสนุนประชาธิปไตยได้ตกเป็นเป้าการโจมตีมากขึ้น เนื่องจากการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลที่สืบทอดอำนาจจากอย่างรุนแรง¹⁵ พรรคร่วมเมืองนี้ได้รับความสนับสนุนอย่างมากจากกลุ่มผู้ออกเสียงที่อยู่น้อย เนื่องจากมีข้อเสนอที่จะยุติอิทธิพลของกองทัพเหนือการเมืองไทย และปฏิรูปเชิงโครงสร้างระบบการเมืองของไทย แม้จะถูกโจมตีอย่างต่อเนื่องโดยรัฐบาลทหารนับแต่ก่อตั้งพรรคร่วมเมื่อเดือนมีนาคม 2561 แต่พรรคร่วมได้รับคะแนนเสียงเป็นอย่างดีในการเลือกตั้งเมื่อปี 2562 โดยได้รับที่นั่งมากเป็นอันดับสามในรัฐสภา¹⁶

ในวันที่ 20 พฤษภาคม 2562 ศาลรัฐธรรมนูญล็ังระับสมาชิกภาพความเป็นส.ส.ของธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ หัวหน้าพรรคอนค. โดยศาลมีเห็นว่านายธนาธรมีความผิดฐานละเมิดระเบียบการเลือกตั้งเกี่ยวกับการถือครองหุ้นในบริษัทสื่อในช่วงที่เข้าลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งผู้ลงเกตการณ์จำนวนมากเห็นว่าเป็นคำตัดสินที่ไม่แรงจุงใจทางการเมือง¹⁷ นายธนาธรและสมาชิกพรรคอนค.คนอื่น ๆ ถูกดำเนินคดีตามกฎหมายหลายฉบับ รวมทั้งมาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา (ยุบงบลูกปั้น)¹⁸ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550¹⁹ และกฎหมายเลือกตั้ง ในช่วงที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำตัดสินดังกล่าว คดีนี้เป็นหนึ่งใน 28 คดีที่มีการฟ้องต่อนายธนาธร และพรรคอนค. นับแต่มีการก่อตั้งพรรคร่วม²⁰

ความตึงเครียดทางการเมืองสูงขึ้นอีก เมื่อศาลรัฐธรรมนูญล็ังยุบพรรคอนค.จากการละเมิดกฎหมายเลือกตั้ง²² ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 ศาลวินิจฉัยว่า เงินกู้ยืมจำนวน 191 ล้านบาท (ประมาณหกล้านдолลาร์สหรือ) ซึ่งพรรคอนค.ได้รับมาจากหัวหน้าพรรคร เป็นการกระทำที่ขัดกับมาตรา 66 และ 72 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระราชกำหนดเงินบริจาคของบุคคลอยู่ที่ไม่เกิน 10 ล้านบาท (ประมาณ 316,000 долลาร์สหรือ) แม้จะไม่มีข้อห้ามไม่ให้บุคคลให้เงินกู้กับพระราชกำหนดเงินกู้ตาม²³ ศาลยังคงสั่งตัดสิทธิทางการเมืองของคณะกรรมการบริหารพรรคร 16 คนเป็นเวลา 10 ปี

คำวินิจฉัยของศาลยังทำให้พรรคร่วมรัฐบาลมีเสียงที่เข้มแข็งขึ้นในรัฐสภาภายใต้นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ เนื่องจากคณะกรรมการบริหารพรรคอนค. 11 คนดำรงตำแหน่งเป็นส.ส.ด้วย คำวินิจฉัยของศาลจึงส่งผลให้จำนวนส.ส.ของ

พระราชกำหนดเงินทั้งหมด 27 พรรคมามาคำนวน ทำให้สัดส่วนของคะแนนของส.ส.แบบบัญชีรายชื่อหนึ่งคนลดจาก 71,065 คะแนน เหลือประมาณ 30,000 คะแนน

12 BBC, Thailand's constitution: New era, new uncertainties, 7 เมษายน 2560

13 Prachatai, New election commissioners to be handpicked by junta-appointed senators, 14 กันยายน 2560

14 FIDH, UCL และ iLaw, Assessment of Thailand's follow-up actions for the implementation of the UN Human Rights Committee's recommendations, 27 เมษายน 2563

15 คำสั่งคสช.ที่ 22/2561 ลงนามให้มีการยกเลิกคำสั่งคสช.อีก ฯ ที่ปิดกั้นการทำรายการเสียงทางการเมือง

16 AP, Future Forward's Thanathorn charged with computer crime, 24 สิงหาคม 2561; Reuters, Thai police charge founder of new party over Facebook speech, 17 กันยายน 2561

17 Bangkok Post, Voice TV suspended for 15 days, 12 กุมภาพันธ์ 2562; Prachatai, "Programming will return shortly": international news media broadcasts censored?, 13 มีนาคม 2562

18 Los Angeles Times, Thai election results announced, with no clear majority, 8 พฤษภาคม 2562

19 CNN, Confusion mounts as Thailand's election results delayed, 25 มีนาคม 2562

20 Straits Times, Thailand's puzzling election results explained, 26 มีนาคม 2562

21 Straits Times, Thai Future Forward Party faces dissolution over loan from leader, 12 ธันวาคม 2562BBC, Thailand's constitution: New era, new uncertainties, 7 เมษายน 2560

22 Guardian, Thai court dissolves opposition party Future Forward, 21 กุมภาพันธ์ 2563

23 Straits Times, Thai Future Forward Party faces dissolution over loan from leader, 12 ธันวาคม 2562

The Observatory - ระหว่างองอาจ: ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในแนวหน้าของการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยของไทย

.....
พรรคอนค.ลดลงจาก 76 เหลือ 65 ที่นั่ง²⁴ ส.ส. 55 คนได้ออกมาตั้งพรรคใหม่ที่ชื่อพรรคร้าวไกล (ก.ก.) และยังคงนำนโยบายของ อนค.มาใช้ ส่วนที่เหลือได้แปรพักรีเปเข้าร่วมกับพรรคร่วมรัฐบาล²⁵

การยุบพรรคอนค.เท่ากับการทำลายเลี้ยงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนกว่าหกล้านคน²⁶ ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างมากในบรรดาผู้สนับสนุนพรรครีเป็นคนรุ่นใหม่ที่ต่อต้านสถาบันหลัก โดยเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบธรรมของรัฐบาล²⁷ ด้วยความไม่พอใจต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ บรรดานักเรียนและนักศึกษาจึงเริ่มรวมตัวประท้วงเพื่อแสดงการต่อต้านทั้งในโลกออนไลน์และในท้องถนน

24 Reuters, Explainer: What's next in Thai politics after opposition party banned?, 21 กุมภาพันธ์ 2563; Prachatai, Constitutional Court rules to dissolve Future Forward Party, 21 กุมภาพันธ์ 2563

25 Khaosod English, Moving forward: 55 disbanded MPs join new party, 9 มีนาคม 2563

26 Time, A Thai Opposition Party that pushed for Democratic Reform has just been disbanded, 21 กุมภาพันธ์ 2563

27 BBC, Why a new generation of young Thais are protesting the government, 1 พฤษภาคม 2563

4. ขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยที่เกิดขึ้นใหม่ระหว่างการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ [โปรดดูด้านบน, 3] ประกอบกับความไม่พึงพอใจที่สังคมมายานานต่อการปิดกั้นประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความล้มเหลวในการบริหารเศรษฐกิจในยุครัฐบาลทหาร ส่งผลให้เกิดกระแสการชุมนุมประท้วงที่นำโดยนักเรียนนักศึกษาอย่างต่อเนื่องทั่วประเทศไทย²⁸ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2563 ลูกปืนนักเรียน นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนท.) ได้ร่วมตัวที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่กรุงเทพฯ เพื่อแสดงการต่อต้านคำสั่งยุบพรรคคนค. และต่อต้านรัฐบาลที่มีกองทัพหนุนหลัง²⁹ นักศึกษาและผู้สนับสนุนพรรคนค. หลายร้อยคนเข้าร่วมการประท้วงครั้งนี้ หลังเหตุการณ์ดังกล่าว ได้เกิดแฟลชมือบเพื่อประชาธิปไตยที่มีแกนนำเป็นเยาวชน เกิดขึ้นอย่างมากมายและรวดเร็ว โดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นในบริเวณมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ที่กรุงเทพฯ และที่อื่น ๆ³⁰ ระหว่างวันที่ 21 กุมภาพันธ์ - 14 มีนาคม ได้เกิดแฟลชมือบอย่างน้อย 79 ครั้งในมหาวิทยาลัย และหากครั้งในโรงเรียนมีอยู่ทั่วประเทศ³¹ รัฐพยายามเข้าขัดขวางหรือลั่นยุติกรรมของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง³²

ในเดือนมีนาคม การประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยของเยาวชนตื้อหยุดลง เนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 2019 หรือโควิด 19 เพื่อควบคุมการระบาดของไวรัส ในวันที่ 26 มีนาคม 2563 รัฐบาลไทยประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งมีคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะ³³ การละเมิดมาตรการตามพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉิน อาจทำให้ได้รับโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกิน 40,000 บาท [โปรดดูด้านล่าง พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน]

ผลจากคำสั่งห้ามชุมนุมตามพร.ร.ก.ฉุกเฉิน ทำให้เยาวชนหันมาใช้แพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อไป และวิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาลเพื่อรับมือกับภาวะโรคระบาด³⁴ รัฐบาลไทยตอบโต้ด้วยการเพิ่มมาตรการจำกัดการใช้สื่อโซเชียลในการแสดงออกทางออนไลน์³⁵ ทางการสอดส่องการเคลื่อนไหวทางออนไลน์อย่างเข้มงวด เช่นเซอร์วิซข้อมูล และดำเนินคดีผู้ที่ถูกกล่าวหาว่าเผยแพร่ “ข่าวปลอม” ทางออนไลน์ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำการผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550³⁶

เลียงต่อต้านรัฐบาลยิ่งตั้งขึ้น ภายหลังการหายตัวไปของวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ นักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยชาไทยในกัมพูชา เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2563 มีรายงานข่าวว่า นายวันเฉลิมถูกลักพาตัวไปจากหน้าคุนโดยมิเนียมของเขาระหว่างพนนเมเปญ โดยคนร้ายเป็นกลุ่มชายไม่ทราบชื่อส่วนเลือพ้าชุดดำ³⁷ นายวันเฉลิมซึ่งหลบหนีออกจากประเทศไทยหลังรัฐประหารปี 2557 เป็นผู้ที่มักวิพากษ์วิจารณ์คสช. และเคยถูกกล่าวหาว่าละเมิดมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) ผู้ลั่นเกตการณ์หลายฝ่ายมองว่า การหายตัวไปของเขามีเกี่ยวพันกับความพยายามอย่างต่อเนื่องของผู้มีอำนาจจารัสไทย ที่จะติดตามตัวผู้เห็นต่างซึ่งหลบหนีไปประเทศไทยเพื่อบ้านภัยหลังรัฐประหารปี 2557 นับแต่ปี 2559 จนถึงปี 2563 มีผู้เห็นต่างชาไวยที่ลี้ภัยอภิยิ่งน้อยแพร่คนได้หายตัวไปในสภาวะที่มีเงื่อนงำ³⁸ แม้จะมีการประคุกใช้พร.ร.ก.ฉุกเฉิน แต่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ร่วมตัวในหลายจุดทั่วกรุงเทพฯ เพื่อเรียกว้องให้สอบสวนการหายตัวไปของนายวันเฉลิม และขอให้คืนความยุติธรรมกับครอบครัวของเขาระหว่างชา³⁹ นักกิจกรรมหลายคนถูกดำเนินคดีจากการเข้าร่วมในการประท้วงเหล่านี้⁴⁰

28 AP, Thai student rallies protest dissolution of opposition party, 26 กุมภาพันธ์ 2563

29 Reuters, Hundreds join protest against ban of opposition party in Thailand, 22 กุมภาพันธ์ 2563

30 Straits Times, Thai students rise up in wave of 'flash mobs' anti-government protests, 27 กุมภาพันธ์ 2563

31 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, สถานการณ์สิทธิเสรีภาพในการชุมนุม 95 ครั้ง หลังบุนนาคดใหม่, 17 มีนาคม 2563

32 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, TLHR overall situation in February 2020, 10 มีนาคม 2563

33 ราชกิจจานุเบka, พราชาชก้ามดำเนินการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 <http://web.krisdika.go.th/data/slideshow/File/1-EN-EMERGENCY.pdf>

34 Reuters, Coronavirus pandemic prompts rare questioning of Thai monarchy, 23 มีนาคม 2563

35 Human Rights Watch, Thailand: Covid-19 clampdown on free speech, 25 มีนาคม 2563; Article 19, Thailand: Emergency measures threaten human rights, 25 มีนาคม 2563

36 Khaosod English, Gov't bans media from field report during virus curfew, 3 เมษายน 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, TLHR overall situation in April 2020, 12 พฤษภาคม 2563

37 BBC, Wanchalerm Satsaksit: The Thai satirist abducted in broad daylight, 2 กุมภาพันธ์ 2563

38 FIDH, Address enforced disappearances, deliver justice for the victims and their families, 30 สิงหาคม 2561

39 Bangkok Post, Exiled Thai activist 'abducted in Cambodia', 5 มิถุนายน 2563; South China Morning Post, Thais protest against 'disappearance' of activist Wanchalerm Satsaksit, snatched by gunmen in Cambodia, 8 มิถุนายน 2563

40 Prachatai, Students arrested over white ribbon campaign for disappeared activist, 10 มิถุนายน 2563

ช่วงกลางเดือนกรกฎาคม เมื่ออัตราการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด -19 ลดลงทั่วประเทศ กระแสการประท้วงที่นำโดยนักเรียนและนักศึกษาทั่วประเทศกลับมาอีกครั้ง โดยเมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม กลุ่มเยาวชนปลดแอกที่เป็นกลุ่มนักศึกษา ได้ฝ่าฟืนคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะ และจัดการชุมนุมที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ มีผู้เข้ามาร่วมประมาณ 2,500 คน ส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่⁴¹ ผู้ประท้วงมีข้อเรียกร้องสามข้อ ได้แก่ 1) ให้ยุบสถาบัน 2) ให้ยุติการคุกคามผู้วิจารณ์ที่ใช้สิทธิขั้นพื้นฐานที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก และ 3) ให้ร่างรัฐธรรมนูญใหม่⁴² ภายหลังการชุมนุมครั้งนี้ เกิดการระดมกำลังออกมายกระดับประท้วงนำโดยเยาวชนเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ⁴³ มีการขยายตัวของขบวนการ และมีผู้มาเข้าร่วมมากขึ้นในทุกช่วงวัยนอกเหนือจากนักเรียนและนักศึกษา ขบวนการยังท้าทายความชอบธรรมของรัฐบาลยิ่งขึ้น และยกระดับข้อเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง⁴⁴

การประท้วงที่ความเข้มข้นหลังยกเลิกคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะตามพ.ร.ก.ฉุกเฉินเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ขบวนการเคลื่อนไหวได้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เมื่อผู้ประท้วงได้วิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์อย่างตรงไป ตรงมา ซึ่งอาจทำให้พากษาได้รับโทษจำคุก 3-15 ปี ตามกฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพในประมวลกฎหมายอาญาของไทย⁴⁵ พากษาข้างเรียกร้องอย่างเปิดเผยให้มีการตรวจสอบดูแลงบประมาณของสถาบันพระมหากษัตริย์มากขึ้น และให้มีการจำกัดพระราชอำนาจให้สอดคล้องกับระบบประชาริปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข⁴⁶ เลยึงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ เป็นสัญญาณบ่งบอกช่วงเวลาสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย สมัยใหม่ และต่อมาเลยึงเรียกร้องนี้ยังถูกรับไปขยายให้ดังยิ่งขึ้นในการประท้วงครั้งต่อ ๆ มา⁴⁷ วันที่ 10 สิงหาคม ในระหว่างการประท้วงที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต จังหวัดปทุมธานี นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล แก่นนำประท้วงอันนี้ เดินทางไปยังสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความไม่สงบและตรวจสอบได้ของสถาบันมากขึ้น ข้อเรียกร้องประกอบด้วยรายละเอียดที่ชัดเจน รวมทั้งการจำกัดอำนาจการเมืองของสถาบันพระมหากษัตริย์ การกำกับควบคุมการเงินของสถาบันฯ ที่เข้มงวดยิ่งขึ้น และการยกเลิกกฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ⁴⁸

ในเวลาต่อมา การปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์กลายเป็นข้อเรียกร้องที่สำคัญยิ่งขึ้นสำหรับขบวนการเรียกร้องประชาริปไตย คณะราษฎรใหม่ ซึ่งตั้งข้อโต้ตอบขบวนการทางการเมืองที่ล้มเลิกระบบสนับสนุนจากสัญญาสิทธิราช ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2475 ได้ประกาศว่าจะประท้วงกดดันต่อไปเพื่อให้ 1) นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา ลาออกจาก 2) ปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ และ 3) ร่างรัฐธรรมนูญใหม่⁴⁹

นอกจากข้อเรียกร้องให้ปฏิรูปการเมืองและสถาบันพระมหากษัตริย์แล้ว ขบวนการเคลื่อนไหวประท้วงในปี 2563 ยังเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง และทางออกของปัญหาทางสังคม-เศรษฐกิจที่ยึดเยื่อในประเทศไทย ในระหว่างการชุมนุมประท้วง ประชาชนจะสนับสนุนการขับเคลื่อนเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งความเท่าเทียมทางเพศ ความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจ ระบบการศึกษาที่ล้าหลังและการใช้ความรุนแรงของครูต่อนักเรียน ในโรงเรียน ปัญหาสิ่งแวดล้อมและสิทธิชุมชน ความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้ของไทย นักโทษการเมืองและผู้ลี้ภัยชาวไทย และสถาบันทางพุทธศาสนาของไทย⁵⁰ ที่นำสันใจอีกอย่างหนึ่งคือการเมืองทบทามมากขึ้นของนักกิจกรรมหญิงที่เข้ามาร่วมงานการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาริปไตย⁵¹

41 Reuters, Thai protesters call for government to resign, 18 กรกฎาคม 2563; AP, Thousands in Bangkok rally against the government, 18 กรกฎาคม 2563

42 Prachatai, Students lead mass protest against dictatorship at Democracy Monument, 20 กรกฎาคม 2563

43 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Two weeks after youth groups began to free themselves: Their call to end harassment backfired, 3 สิงหาคม 2563

44 Asia Global Online, The Free People movements and political awakening in Thailand, 22 ตุลาคม 2563

45 Guardian, Thailand protesters openly criticize monarchy in Harry Potter-themed rally, 4 สิงหาคม 2563

46 BBC, Thailand protests: Risking it all to challenge the monarchy, 14 สิงหาคม 2563

47 AP, Thai protesters rally pushes demands for democratic reforms, 20 กันยายน 2563; Al Jazeera, The protests in Thailand are making history, 21 ตุลาคม 2563

48 Guardian, The king and I: student risking jail by challenging Thailand's monarchy, 13 ตุลาคม 2563

49 Thai PBS, Reincarnated Khana Rasadorn to press three demands in October 14th protest, 8 ตุลาคม 2563

50 BBC Thai, Free People: Apart from democracy, other issues raised at 16 August rally, 18 สิงหาคม 2563; AP, Thai protesters rally again, promoting a diversity of causes, 14 พฤศจิกายน 2563

51 New York Times, Young women take a frontline role in Thailand's protests, 24 กันยายน 2563

5. การปราบปรามผู้ประท้วงโดยส่งบน

การเพิกเฉยต่อสิทธิมนุษยชนขึ้นพื้นฐานและเสรีภาพ ยังคงเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่มี กองทัพหนุนหลังของนายกรัฐมนตรีประยุทธ์ สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบถูกจำกัด อย่างรุนแรงภายใต้การบริหารงานของประยุทธ์ ไม่ต่างจากสถานการณ์ภายใต้การปกครองของคสช. นับตั้งแต่ กลางเดือนกรกฎาคม 2563 การชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยได้ขยายตัวขึ้นและเข้มข้นมากขึ้นแม้ รัฐบาลจะใช้มาตรการจำกัดสิทธิ การปราบปรามของรัฐบาลต่อการใช้เสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม อย่างลงตัวโดยชอบธรรมได้เพิ่มขึ้น เช่นกัน ระหว่างเดือนมกราคมถึงธันวาคม 2563 ทางการได้ดำเนินคดีกับบุคคล อย่างน้อย 175 คน เนื่องจากเข้าร่วมในการประท้วงอย่างลับๆ เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย⁵²

ตัวเลขการปราบปรามการชุมนุม เพื่อประชาธิปไตย

(มกราคม - ธันวาคม 2563)

ตัวเลขผู้ถูกดำเนินคดีในข้อหา

มาตรา 112

ของประมวลกฎหมายอาญา
(หนึ่งพระบรมเดชานุภาพ)

37

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการกระทำ
ความผิดทาง
คอมพิวเตอร์

42

มาตรา 116

ของประมวลกฎหมายอาญา
(ยุบงลุกปั่น)

64

พระราชกำหนดใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน
และประกาศสถานการณ์
ฉุกเฉินร้ายแรง

183

พระราชบัญญัติ
การชุมนุม
สาธารณะ

68

52 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 1 เดือนหลัง 14 ตุลา: คดีชุมนุมเพิ่ม 3 เท่า ผู้ถูกดำเนินคดีกว่า 175 คน ข้อหา ม.116-พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ พุ่ง, 15 พฤศจิกายน 2563

นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้ลื่อข่าว นักการเมือง และผู้ประท้วง ต่างตกเป็นเป้าหมายของข้อหาอาญาด้วยแรงรวมทั้งมาตรา 110 และมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ); มาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา (ยุงปลูกป่า); มาตรา 326 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นประมาท); มาตรา 328 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นประมาทโดยการโฆษณา); มาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติการซุ่มนุสบาธรณ์ และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน อันขัดกับพันธกรณีระหว่างประเทศไทย [โปรดดูด้านล่าง, ส่วนที่ 5.1] ทางการยังใช้กฎหมายที่มีฐานความผิดโดยเบื้องหลังประการเพื่อจำกัดการใช้เสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมอย่างสงบโดยชอบธรรม ทางการยังมีเป้าหมายเป็นผู้ประท้วงที่เป็นนักเรียนอายุน้อยกว่า 18 ปี จากการที่พวกเข้าเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย นอกจากการใช้ข้อหาอาญาแล้ว ทางการยังสอดส่องคุกคาม และข่มขู่อย่างเป็นระบบต่อนักกิจกรรมที่เรียกร้องประชาธิปไตย

5.1. กฎหมายในประเทศที่จำกัดเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสูง

ต่อไปนี้เป็นข้อบัญญัติกฎหมายหลัก ๆ ส่วนหนึ่ง ที่ทางการนำมาใช้กับผู้วิจารณ์สูงบาลและสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมถึงแกนนำเรียกร้องประชาธิปไตย และผู้เข้าร่วมคนอื่น ๆ

a. มาตรา 110 และมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ)

แม้จะไม่มีการฟ้องคดีต่อบุคคลด้วยมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญาฉบับตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2560 จนถึงเดือนตุลาคม 2563 แต่ในเดือนพฤษจิกายน 2563 มีการนำกฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพที่อื้อฉาวนี้กลับมาบังคับใช้ใหม่ เพื่อจัดการกับนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย มาตรา 112 กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี ต่อผู้มีความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่นหรือแสดงความอาฆาตมาด้วยพระมหากษัตริย์ พระราชนี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ผู้ประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยร่วมเดินบวนในกรุงเทพฯ เพื่อประณามการใช้มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2563 © Jack Taylor / AFP

53 ยกตัวอย่างเช่น: มาตรา 114 ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก ("กีดขวางการจราจร"), มาตรา 4 พระราชบัญญัติความคุกคามการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง ("ใช้เครื่องขยายเสียงด้วยกำลังไฟฟ้าได้ดับอนุญาต"); มาตรา 19 ของพระราชบัญญัติรักษาความสงบเรียบร้อยในชั้นเมือง ("ตั้ง วาง หรือก่อจตุภูมิ ฯ บนถนน"); มาตรา 34 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ ("กระทำการหรือดำเนินการใด ๆ ซึ่งอาจก่อให้เกิดสภาวะที่ไม่ถูกสุขลักษณะ ซึ่งอาจเป็นเหตุให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป")

54 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Before 14 October: Overview of harassment of individuals by authorities following Free Youth's protest (Statistics of 18 July to 10 October), 10 พฤศจิกายน 2563

ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2563 นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ ประกาศว่าจะไม่ใช้มาตรา 112 เพราะในหลวงรัชกาลที่ 10 “ทรงมีพระเมตตาไม่ให้ใช้”⁵⁵ หากแต่เมื่อผู้ประท้วงยกระดับการวิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์อย่างรวดเร็ว และเรียกร้องให้ปฏิรูป ในวันที่ 19 พฤษภาคม นายกรัฐมนตรีประยุทธ์ประกาศว่า รัฐบาลจะ “ใช้กฎหมายทุกฉบับทุกมาตรการ” กับผู้ประท้วง⁵⁶ เมื่อถึงวันที่ 21 มกราคม 2564 มีบุคคล 55 คนที่ถูกดำเนินคดีในข้อหาตามมาตรา 112 จากการเข้าร่วมในการประท้วงอย่างสงบเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย⁵⁷ ในจำนวนนี้ได้แก่ แกนนำผู้ประท้วงคนสำคัญ อานันท์ นำภา, พritchard ชิวรักษ์, ภานุพงศ์ جادอก, ทัตเทพ เรืองประไพกเจสต์, และปิยรัช จงเทพ ส่วนแกนนำหุ้นส่วนเจ็ดคน ก็ถูกดำเนินคดีในข้อหาตามมาตรา 112 [โปรดดูด้านล่าง ภาคผนวก II ตาราง การดำเนินคดีกับผู้หุ้นส่วนนักปกป้องสิทธิมนุษยชน] ยังไม่มีใครถูกควบคุมตัวด้วยข้อหาเหล่านี้ โดยยังอยู่ในขั้นรอดำเนินการ

ความคืบหน้าอีกด้านหนึ่งได้แก่ ทางการได้ดำเนินคดีกับนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยสามคน ประกอบด้วย บัญเก็อทันนุ เบ้าทอง, เอกชัย หลักกัชوان และสุรนาร แบนประเสริฐ ด้วยข้อหาที่ແນບไม่มีเครื่องจักร คือ ข้อหาประทุษร้ายต่อพระราชินี ตามมาตรา 110 ของประมวลกฎหมายอาญา⁵⁸ ในวันที่ 14 ตุลาคม 2563 บุคคลลงลงลายอยู่ร่วมกับผู้ประท้วงจำนวนมากในเว็บไซต์ที่ระบุว่า “เราต้องการให้ประเทศไทยเป็นประชาธิรัฐ” ซึ่งเป็นบริเวณที่บวนเดือนที่จัดขึ้นโดยกลุ่มผู้ประท้วง พระนางเจ้าสุทิดาขับผ่าน และได้เผยแพร่หน้าเลิกน้อยกับผู้ประท้วง⁵⁹ มาตรา 110 กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ 16 ปีถึงตลอดชีวิต สำหรับผู้มีความผิดฐาน “กระทำการหรือพยายามกระทำการประทุษร้ายต่อพระราชินี” หรือ “กระทำการ “ถ้าการกระทำนั้นมีลักษณะอันน่าจะเป็นอันตรายแก่ประชาชนหรือชีวิต”

b. มาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา (ยุบปลูกปั่น)

รัฐบาลได้ใช้มาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา (ยุบปลูกปั่น) อย่างดุเดือด เพื่อปิดปากผู้วิจารณ์และจัดการกับนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย⁶⁰ ระหว่างกลางปี 2560 จนปลายปี 2563 ทางการได้เลือกใช้มาตรา 116 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ แทนที่จะใช้มาตรา 112 เพื่อดำเนินคดีกับผู้วิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ ทั้งในโลกจริงและทางออนไลน์⁶¹ มาตรา 116 กำหนดโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีสำหรับบุคคลที่มีความผิดฐานกระทำให้ปรากฏแก่ประชาชน “ด้วยวิชา หนังสือหรือวิธีอื่นใด (ก) เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินหรือรัฐบาล โดยใช้กำลังชั่วขึ้นใจหรือใช้กำลังประทุษร้าย (ข) เพื่อให้เกิดความปั่นป่วนหรือกระด้างกระเดื่องในหมู่ประชาชนถึงขนาดที่จะก่อความไม่สงบขึ้นในราชอาณาจักร หรือ (ค) เพื่อให้ประชาชนล่วงละเมิดกฎหมายแผ่นดิน” นับแต่มีรัฐบาลใหม่ในเดือนกรกฎาคม 2562 ถึงเมษายน 2563 มีบุคคลอย่างน้อย 21 คนถูกดำเนินคดีในข้อหาดังกล่าว⁶²

ในปี 2563 ขณะที่บวนการเรียกร้องประชาธิปไตยเติบใหญ่ขึ้น และเสียงเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ยิ่งดังขึ้น ทางการมักนำข้อหาดังกล่าวมาจัดการกับบุคคลที่เข้าร่วมในการชุมนุมอย่างสงบ ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม 2563 มีผู้ประท้วงอย่างน้อย 46 คนถูกดำเนินคดีจากการละเมิดมาตรา 116⁶³ หลายคนเป็นแกนนำประท้วงซึ่งได้กล่าวปราศรัยเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ อย่างไรก็ได้ มาตรา 116 ยังถูกนำมาใช้กับนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยซึ่งปราศรัยในประเด็นอื่นด้วย⁶⁴ บุคคลที่ตกเป็นเป้าหมายของข้อหาอย่างปลูกปั่นบางส่วนเป็นอดีตนักโทษในคดีที่มีพระบรมเดชานุภาพ ได้แก่ **สมยศ พฤกษาเกษมสุข และบติวัฒน์ สาครร่ายแย้ม** ทั้งสองคนถูกจับและถูกควบคุมตัวในข้อหาดังกล่าว จากการเข้าร่วมในการประท้วงอย่างสงบ

55 Bangkok Post, Prayuth, Prawit warn 'movement' against palace, 15 มิถุนายน 2563

56 Al Jazeera, PM Prayuth promises to use 'all laws' against Thai protesters, 19 พฤษภาคม 2563

57 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, The number of prosecutions under "lèse-majesté" in 2020-2021, 17 มีนาคม 2563; ข้อมูลแก้ไขล่าสุดเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2021. สถิติเพิ่มเติมรวมรวมโดยศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน.

58 The Observatory, Thailand: Release all pro-democracy activists, end crackdown on peaceful dissent and independent media, 16 ตุลาคม 2563; Reuters, Thai police to charge two for violence against queen, 16 ตุลาคม 2563; Prachatai, Third person charged in connection with the royal motorcade incident, 21 ตุลาคม 2563

59 Reuters, Turning point in Thailand: Queen's brush with protest, 23 ตุลาคม 2563

60 iLaw, Thailand Post Election Report: ม.116 “ยุบปลูกปั่น” อาจถูกห้ามการเมืองและลิงค์หน้า 27 มีนาคม 2562

61 iLaw, พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14(3) เอาจริงให้ความผิดให้มีนักชัตติร์ฯ แทนที่ ม.112, 21 กุมภาพันธ์ 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, As if the NCPO never left: Six years after the coup and the persistent of human rights violations, 22 พฤษภาคม 2563

62 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, As if the NCPO never left: Six years after the coup and the persistent of human rights violations, 22 พฤษภาคม 2563

63 สถิติรวมโดยศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน

64 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 1 เดือนหลัง 14 ตุลา: คดีชุมนุมเพิ่ม 3 เท่า ผู้ถูกดำเนินคดีกว่า 175 คน ข้อหา ม.116-พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ พุ่ง, 15 พฤษภาคม 2563

.....เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2563 ทึ่งสองได้รับการปล่อยตัวในภายหลัง [โปรดดูด้านล่าง, ส่วนที่ 5.2.1]

c. มาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

ภายใต้รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ ทางกรณ์มักใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ที่ประกาศใช้เมื่อปี 2550 และมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี 2560 โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ที่แต่งตั้งโดยรัฐบาลทหาร เพื่อจัดการกับผู้วิจารณ์รัฐบาลและสถาบันพระมหากษัตริย์ มาตรา 14 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ เกี่ยวข้องกับความผิดฐาน (1) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ที่ “บิดเบือน” หรือ “ปลอม” “โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน”; (2) ข้อมูลคอมพิวเตอร์ อันเป็น “เท็จ” โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศไทย หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน และ (3) “ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย” ผู้กระทำผิดตามมาตราฯ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หลังเดือนกรกฎาคม 2560 มาตรา 14(3) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้ถูกนำมาใช้แทนมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา เพื่อดำเนินคดีกับผู้วิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ในแพลตฟอร์มออนไลน์⁶⁵

สำหรับข่าวสารการประท้วงในปี 2563 ซึ่งพึงพาการใช้เชือล้มเดียวอย่างมาก พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ได้ถูกใช้เพื่อจัดการกับแกนนำบางส่วนจากการแสดงความเห็นทางการเมืองออนไลน์⁶⁶ ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม 2563 มีบุคคลอย่างน้อย 42 คนถูกดำเนินคดีด้วยข้อหาละเมิดพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์จากการแสดงความเห็นทางการเมืองในอินเตอร์เน็ต⁶⁷

d. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ ซึ่งประกาศใช้เมื่อปี 2558 ในสมัยคสช. เป็นกฎหมายที่รัฐบาลประยุทธ์ มักนำมาใช้เพื่อกำกับกิจกรรมเคลื่อนไหวทางการเมืองและการชุมนุมสาธารณะโดยลงบันดาล ยกเว้น การยึดนำ กฎหมายนี้มาใช้อีกหลายครั้งเพื่อแทรกแซงการชุมนุมสาธารณะ รวมถึงการชุมนุมที่ขัดขวางผู้จัดประท้วง และผู้เข้าร่วม การสั่งปิดสถานที่จัดชุมนุม และการติดตามสอดส่องกิจกรรมการประท้วง⁶⁸

พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ (พ.ร.บ. ชุมนุมสาธารณะ) กำหนดให้บุคคลที่ใช้สิทธิที่จะมีเสียงพากย์ในการชุมนุมโดยลงบันดาลของครอบครัวต้องรับหน้าที่ห้ามอย่าง มาตรา 10 ของพ.ร.บ. นี้กำหนดให้ผู้จัดการชุมนุมต้องแจ้งให้ตำรวจทราบถึงแผนการจัดการชุมนุมสาธารณะอย่างน้อยล่วงหน้า 24 ชั่วโมง ตามมาตรา 32 หากไม่มีการแจ้ง การชุมนุม จะส่งผลให้เป็นการชุมนุมที่ผิดกฎหมาย แม้ว่าจะเป็นการชุมนุมโดยลงบันดาลนั้นจึงได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญก็ตาม มาตรา 7 ห้ามจัดการชุมนุมสาธารณะในรัศมีหนึ่งร้อยห้าสิบเมตรจากพระราชวัง หรือภายในพื้นที่ของวังสาก ทำเนียบรัฐบาล และศาล เว้นแต่ผู้มีอำนาจจอนุญาตและจัดให้มีสถานที่เพื่อใช้สำหรับการชุมนุมสาธารณะภายในพื้นที่นั้น มาตรา 16(8) ห้ามไม่ให้เดินบนถนนหรือเคลื่อนย้ายการชุมนุมระหว่างเวลา 18.00-6.00 น. ของวันรุ่งขึ้น และห้ามกีดขวางทางเข้าออก หรือรบกวนการปฏิบัติงานหรือการใช้บริการที่ทำการหน่วยงานของรัฐ ท่าอากาศยาน ท่าเรือ สถานีรถไฟ หรือสถานีขนส่งสาธารณะ โรงพยาบาล สถานศึกษา และสถานทูต มีกำหนดโทษ โทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เพื่อรับมือกับการขยายตัวของข่าวสารการเรียกร้องประชาธิปไตยในปี 2563 พ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะได้กล่าวเป็นกฎหมายหลักที่ถูกนำมาใช้จัดการกับผู้ชุมนุมโดยสันติ ก่อนจะประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์

65 iLaw, พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ มาตรา 14(3) เจอร์ชันใหม่ความผิดหมิ่นประ邈ชัยฯ แทนที่ ม.112, 21 กุมภาพันธ์ 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, As if the NCPO never left: Six years after the coup and the persistent of human rights violations, 22 พฤษภาคม 2563

66 Reuters, Thailand takes first legal action against Facebook, Twitter over content, 24 กันยายน 2563; Nation, Protest leader Panusaya arrested at hotel room, 15 ตุลาคม 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Before 14 October: Overview of harassment of individuals by authorities following Free Youth's protest (Statistics of 18 July to 10 October 2020), 10 พฤศจิกายน 2563

67 สถิติความไม่สงบในประเทศไทย ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน

68 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, As if the NCPO never left: Six years after the coup and the persistent of human rights violations, 22 พฤษภาคม 2563

ฉุกเฉินในเดือนมีนาคม⁶⁹ อย่างไรก็ต้องห้ามการยกเลิกคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะตามพ.ร.ก.ฉุกเฉินแล้ว ทางการยังคงใช้พ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะควบคู่ไปกับพ.ร.ก.ฉุกเฉิน เพื่อดำเนินคดีกับผู้ประท้วง แม้ว่าในทางปฏิบัติ จะไม่สามารถใช้พ.ร.บ.นี้ในระหว่างที่มีการบังคับใช้พ.ร.ก.ฉุกเฉินได้⁷⁰ ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม 2563 ผู้จัดชุมนุมอย่างน้อย 68 คนถูกดำเนินคดีด้วยพ.ร.บ.ชุมนุมสาธารณะ⁷¹

e. พระราชนิพนธ์ในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

ในวันที่ 25 มีนาคม 2563 รัฐบาลไทยประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา 5 ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (“พ.ร.ก.ฉุกเฉิน”) โดยเป็นความพยายามเพื่อควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 อย่างไรก็ต้องห้ามจัดการชุมนุมสาธารณะ และการเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านสุขอนามัย ทำให้กฎหมายนี้กล้ายเป็นข้อจำกัดอย่างร้ายแรงต่อสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกและสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ⁷² มาตรา 9 ของพ.ร.ก.ฉุกเฉินห้ามจัดการชุมนุมสาธารณะ และการเผยแพร่องค์ความรู้ทางด้านสุขอนามัยนี้เป็น “ข้อมูลเท็จ” หรืออาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว⁷³ ตามมาตรา 18 ผู้ใดละเมิดมาตราการตามพ.ร.ก.ฉุกเฉินต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ⁷⁴ มีการประกาศขยายระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปอีกหลายครั้ง โดยการขยายระยะเวลาครั้งล่าสุดจะมีผลถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564⁷⁵ มีการยกเลิกคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะในวันที่ 1 สิงหาคม 2563⁷⁶ อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2563 หลังการระบาดระลอกใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19 นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชาประ韶กชักจัดการตามมาตรา 9 ของพ.ร.ก.ฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึงคำสั่งห้ามชุมนุมหรือม้วสุมในพื้นที่แออัด หรือการจัดกิจกรรมใด ๆ ที่ทำให้เกิดความบีบบ๊่วนบุนนาค⁷⁷

แม้ถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2563 จะกล่าวอ้างว่าการขยายระยะเวลาประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประท้วงที่มีนักเรียนนักศึกษาเป็นแกนนำ แต่ที่ผ่านมา มีการใช้กฎหมายตั้งกล่าวว่าย่างต่อเนื่องเพื่อดำเนินคดีกับผู้ประท้วง⁷⁸ ก่อนจะมีการยกเลิกคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะ มีบุคคลอย่างน้อย 67 คนถูกดำเนินคดีตามพ.ร.ก.ฉุกเฉิน เนื่องจากเข้าร่วมในการประท้วง⁷⁹

ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนธันวาคม 2563 มีบุคคลอย่างน้อย 183 คนที่ถูกดำเนินคดีจากการละเมิดพ.ร.ก.ฉุกเฉิน เนื่องจากเข้าร่วมการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย รวมทั้งช่วงที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในเขตกรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคมถึงวันที่ 22 ตุลาคม 2563 [โปรดดูด้านล่าง, ส่วนที่ 5.1.6]⁸⁰ โดยมีเยาวชนอย่างน้อยเจ็ดคนที่ได้รับหมายเรียกจากตำรวจด้วยความผิดเดียวกัน⁸¹

69 Article 19, ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, #WhatshappeninginThailand: Government crackdown on the right to protest, 25 ตุลาคม 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, As if the NCPO never left: Six years after the coup and the persistent of human rights violations, 22 พฤษภาคม 2563

70 มาตรา 3(6) ของพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, ผลที่แบ่งประลาดยิ่งทางกม.: เมื่อพ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ-พ.ร.บ.ชุมนุมฯ ถูกใช้เพื่อองค์กัน, 2 กันยายน 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Statistics of individuals charged with the Emergency Decree as a result of political gatherings (as of September 28, 2020), 12 ตุลาคม 2563

71 สถิติรวมบุคคลโดยศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน

72 Article 19, Thailand: Emergency measures threaten human rights, 25 มีนาคม 2563

73 Straits Times, Coronavirus: State of Emergency declared in Thailand by PM Prayut, with tough new restrictions, with tough new restrictions, 25 มีนาคม 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, The legal opinion on the declaration on the state of emergency in response to COVID-19 pandemic", 30 มีนาคม 2563

74 ราชกิจจานุเบka, พระราชนิพนธ์ในการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548, 12 มิถุนายน 2563; <http://web.krisdika.go.th/data/slideshow/File/1-EN-EMERGENCY.pdf>

75 Nation, State of emergency approved until end of Feb, 4 มกราคม 2564

76 Bangkok Post, Emergency Decree extended, 23 กรกฎาคม 2563

77 Bangkok Post, Emergency Decree rules tightened, 26 ธันวาคม 2563

78 BBC Thai, Covid-19: Prayuth insists Emergency Decree irrelevant to political assemblies, 21 กรกฎาคม 2563; Article 19, ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, #WhatshappeninginThailand: Government crackdown on the right to protest, 25 ตุลาคม 2563

79 Article 19, ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, #WhatshappeninginThailand: Government crackdown on the right to protest, 25 ตุลาคม 2563

80 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Table of cases of individuals accused of violating Emergency Decree from participating in political protests, 28 กันยายน 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, 2020: The year of protests, ceiling breaking, and political lawsuits, 12 กันยายน 2563

81 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, A statistical profile of minors charged for political expression and protest, 2020-2021, 11 มกราคม 2564

f. ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในกรุงเทพมหานคร

รัฐบาลไทยใช้อำนาจในสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงเป็นครั้งที่สอง เพื่อตอบโต้การประท้วงโดยสันติเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในวันที่ 14-15 ตุลาคม 2563 ที่กรุงเทพฯ รวมทั้งตอบรับต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับขบวนเด็กๆ ผ่านบริเวณที่มีการประท้วงเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม⁸² ช่วงเวลาเช้ามืดวันที่ 15 ตุลาคม รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในเขตกรุงเทพฯ โดยอ้างว่าผู้ประท้วงหัวรุนแรงและคุกคามต่อความมั่นคงของชาติและความปลอดภัยของสาธารณะ⁸³ ส่งผลให้มีคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะของบุคคลกว่าล้านคน⁸⁴ ตำรวจมีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลได้ไม่เกิน 30 วัน โดยไม่มีข้อหา⁸⁵ เพียงไม่กี่ชั่วโมงหลังมีการประกาศคำสั่งนี้ ตำรวจจับกุมแกนนำและนักกิจกรรมอย่างน้อย 28 คนอันเป็นผลจากการประท้วงดังกล่าว⁸⁶

ทางการยังใช้อำนาจในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อเพิ่มระดับการปราบปรามการเคลื่อนไหวทางออนไลน์ ในวันที่ 19 ตุลาคม รัฐบาลไทยสั่งผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตให้ปิดกั้นการเข้าถึงทেเลแกรม (Telegram) ซึ่งเป็นแอปสนทนาส่วนตัวที่ผู้ประท้วงใช้วางแผนการชุมนุมเดินขบวน⁸⁷ ในวันที่ 20 ตุลาคม ตำรวจสั่งให้มีการล็อกdownแพลตฟอร์มออนไลน์ของกลุ่มเยาวชนปลดแอก ซึ่งเป็นกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย และลืออิสรภาพของไทย ได้แก่ VoiceTV, Reporters, Standard และประชาไท เพื่อพิจารณาว่าได้มีการละเมิดสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง และควรถูกระงับการออกอากาศหรือไม่⁸⁸ ในวันที่ 22 ตุลาคม รัฐบาลได้ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง⁸⁹ มีบุคคล 90 คน รวมทั้งเยาวชนชายอายุ 16 ปีหนึ่งคน ที่ถูกจับในช่วงที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงเป็นเวลาแปดวัน⁹⁰ ทั้งหมดได้รับการปล่อยตัวแล้ว

5.2. การตอบโต้ของรัฐไทยต่อการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย เป็นการขัดกับพันธกิจการณ์ระหว่างประเทศ

การรับมือของรัฐบาลไทยต่อการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ขัดกับพันธกิจการณ์ของไทยภายใต้ตราสารระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญสามฉบับที่ไทยเป็นรัฐภาคี

a. กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (ICCPR)

ตามข้อ 3 ของ ICCPR⁹¹ ประเทศไทยมีพันธกิจต้อง “ประกันสิทธิอันเท่าเทียมกันของบุรุษและสตรี ในการที่จะอุปโภคสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองทั้งปวงที่ได้ระบุไว้ในกติกานี้” สิทธิที่ได้รับการคุ้มครองภายใต้ ICCPR ประกอบด้วย สิทธิในความปลอดภัยของร่างกายและเสรีภาพจากการถูกควบคุมตัวโดยอำนาจศาล (ข้อ 9) สิทธิในอิสรภาพแห่งความเห็นและการแสดงออก (ข้อ 19); และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ (ข้อ 21) ท่ามกลางการชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลไทยล้มเหลวอย่างลึ้นเชิงที่จะประกัน และคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของแกนนำและผู้เข้าร่วมการประท้วง

82 Reuters, Turning point in Thailand: Queen's brush with protest, 23 ตุลาคม 2563

83 Financial Times, Thailand declares state of emergency and cracks down on demonstrators, 15 ตุลาคม 2563; ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, แถลงการณ์ กรณีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงและพยายามชุมนุม, 15 ตุลาคม 2563

84 The Observatory, Thailand: End crackdown on peaceful pro-democracy activists, lift emergency decree, 16 ตุลาคม 2563

85 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, แถลงการณ์ กรณีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงและพยายามชุมนุม, 15 ตุลาคม 2563

86 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, แถลงการณ์ กรณีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงและพยายามชุมนุม, 15 ตุลาคม 2563

87 BBC, Thailand protests: Authorities move to ban Telegram messaging app, 19 ตุลาคม 2563

88 The Observatory, Thailand: Release all pro-democracy activists, end crackdown on peaceful dissent and independent media, 23 ตุลาคม 2563

89 ทางการยังคงสามารถใช้อำนาจตามพ.ร.ก.ฉุกเฉิน ที่ประกาศใช้ครั้งแรกตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 เพื่อรับมือกับการระบาดของโควิด-19; BBC, Thailand protest: state of emergency lifted after days of rallies, 22 ตุลาคม 2563

90 The Observatory, Thailand: Release all pro-democracy activists, end crackdown on peaceful dissent and independent media, 23 ตุลาคม 2563

91 สมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ, กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง, 16 มีนาคม 2509

ข้อ 9(1) ของ ICCPR กำหนดว่า บุคคลจะถูกจับกุมหรือควบคุมโดยอำนาจใจได้ การจับกุมและควบคุมตัวแกนนำ และผู้ประท้วงผู้เรียกร้องประชาธิปไตยหลายครั้ง เกิดขึ้นโดย “อำเภอใจ” ตามนิยามของมาตราฐานระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นผลมาจากการใช้โดยชอบซึ่งสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ที่ได้รับการคุ้มครองตามข้อ 19 และ 21 ของ ICCPR ตามลำดับ นอกจากนั้น แกนนำประท้วงหลายคนยังมักไม่ได้รับการประกันตัว หลังถูกควบคุมตัว เพราะเข้าร่วมในการชุมนุม การปฏิบัติเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับข้อ 9(3) ของ ICCPR ซึ่งระบุว่า “การควบคุมตัวระหว่างรอการพิจารณาควรให้เป็นข้อยกเว้น”

ยกตัวอย่างเช่น ในวันที่ 13 ตุลาคม 2563 นายจตุภร์ บุญภัทรรักษ์ นักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยคนสำคัญถูกจับพร้อมผู้ประท้วงอีก 20 คน จากการใช้กำลังสลายการชุมนุมที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ⁹² เขาไม่ได้รับอนุญาตให้ประกันตัวจนกระทั่งได้รับการปล่อยตัวในท้ายสุดเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม⁹³

แกนนำประท้วงคนสำคัญ 3 คน ได้แก่ นายภาณุพงศ์ จาดนอก นายพริษฐ์ ชิวรักษ์ และนส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล ถูกจับกุมและควบคุมตัวระหว่างการสลายการชุมนุม ซึ่งเกิดขึ้นไม่นานหลังประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในกรุงเทพฯ ในวันที่ 15 ตุลาคม⁹⁴ พวกรเขากลุ่มดำเนินคดีหลายข้อหา รวมถึงตามมาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญาของไทย (ยุ่งปลุกปั่น) ภาณุพงศ์และพริษฐ์ถูกควบคุมตัวที่เรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ส่วนนส. ปันสยาถูกควบคุมตัวที่ทัณฑสถานหญิงกลางที่กรุงเทพฯ ศาลได้ปฏิเสธคำขอประกันตัวของพวกรเขายาหลายครั้ง จนกระทั่งพวกรเข้าได้รับการปล่อยตัวออกจากในวันที่ 30 ตุลาคม⁹⁵

ในวันที่ 3 พฤษภาคม นักปกป้องสิทธิมนุษยชนอันประกอบด้วย งานนท์ นำภา เอกชัย วงศ์กัจวน และสมยศ พฤกษาเกษมสุน ได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ หลังถูกควบคุมตัวและไม่ได้ประกันเป็นเวลาหลายสัปดาห์ จากการเข้าร่วมการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย⁹⁶ งานนท์และสมยศถูกจับในวันที่ 15 และ 16 ตุลาคมตามลำดับ⁹⁷ และถูกตั้งข้อหาหลายข้อหา รวมทั้งข้อหาตามมาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา จากการเข้าร่วมการประท้วงเมื่อวันที่ 19 และ 20 กันยายน ที่กรุงเทพฯ นายเอกชัยถูกจับเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม ในข้อหาพยายามประทุษร้ายต่อพระราชนิ (มาตรา 110 ของประมวลกฎหมายอาญา) จากการเข้าร่วมการประท้วงที่กรุงเทพฯ ในวันที่ 14 ตุลาคม

ด้วยความผิดเดียวกันตามมาตรา 110 ตำรวจนับนายสุรนาท แป้นประเสริฐ นักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย อีกคนหนึ่งในวันที่ 21 ตุลาคม ในตอนแรกเขาถูกขังเดียวที่เรือนจำบางขวาง จังหวัดนนทบุรี ต่อมาจึงได้ย้ายไปเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ในวันที่ 31 ตุลาคม⁹⁸ เขายังได้รับการปล่อยตัวเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม การปฏิบัติเช่นนี้ไม่สอดคล้องกับข้อ 9(3) ของ ICCPR ซึ่งระบุว่า “การควบคุมตัวระหว่างรอการพิจารณาควรให้เป็นข้อยกเว้น”

เสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก ได้รับการคุ้มครองตามข้อ 19 ของ ICCPR อย่างไรก็ตี หน่วยงานรัฐของไทยมักใช้อำนาจตามกฎหมายและคำสั่งดังนี้ เพื่อจำกัดสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออก ซึ่งไม่สอดคล้องกับมาตรการจำกัดสิทธิที่อาจกระทาได้ (ในแห่งการคุ้มครองสิทธิหรือชื่อเลียงของบุคคลอื่น การปกป้องความมั่นคงของรัฐ หรือการรักษาความสงบเรียบร้อยของสาธารณะ หรือการสาธารณสุข หรือเพื่อรักษาศีลธรรมอันดี) อันเป็นข้อยกเว้นในการจำกัดสิทธินี้ตาม ICCPR [โปรดดูด้านบน ครอบกฎหมายในประเทศไทยที่จำกัดสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบ และ การปราบปรามอย่างรุนแรงของรัฐไทยต่อผู้ประท้วงโดยสงบ]

การที่รัฐบาลไทยใช้มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญาอย่างมิชอบ เพื่อจัดการกับแกนนำที่วิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ นับเป็นการปราบปรามเสรีภาพในการแสดงออกที่รุนแรงอีกรูปแบบหนึ่ง [โปรดดูด้านบน มาตรา 110 และมาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญา (กรณีประบระเมดานุภาพ)] กลไกติดตามด้านสิทธิมนุษยชน

92 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, "We cannot live like this, we cannot live in society like this": "Pai Dao Din" yells from behind bars, 20 พฤษภาคม 2563

93 Nation, Pai Dao Din released on bail after appeal, 23 ตุลาคม 2563

94 The Observatory, Thailand: Release all pro-democracy activists, end crackdown on peaceful dissent and independent media, 23 ตุลาคม 2563

95 Bangkok Post, Court of Appeal denied bail for protest trio, 24 ตุลาคม 2563; Bangkok Post, Court again denies bail for 3 protest leaders, 26 ตุลาคม 2563; Prachatai, 3 leading protest figures rearrested right after walking out of prison, 1 พฤษภาคม 2563

96 Prachatai, 4 pro-democracy protesters released from temporary detention, 3 พฤษภาคม 2563

97 The Observatory, Thailand: Release all pro-democracy activists, end crackdown on peaceful dissent and independent media, 23 ตุลาคม 2563.

98 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, "อยู่ในเมืองกดขี่ด้วยวาฟ" เสียงดัน ศุรนาถ ผ่านห้องขังเดียว, 28 ตุลาคม 2563 [ไทย]

แห่งสหประชาติหลายหน่วยงานได้แสดงความกังวลอย่างเปิดเผยหลายครั้ง ต่อการดำเนินคดีตามมาตรา 112⁹⁹ กลไกเหล่านี้ได้เรียกร้องอย่างต่อเนื่องให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 112 เพื่อให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศของไทย¹⁰⁰

ประการสุดท้าย ข้อ 21 ของ ICCPR คุ้มครองสิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ ข้อวินิจฉัยทั่วไปที่ 37 ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาติ ให้ตั้งข้อสันนิษฐานไว้ว่า การชุมนุมจะเป็นไปโดยสงบ การจำกัดใด ๆ ต่อสิทธิในการชุมนุมโดยสงบจึงต้องผ่านบททดสอบทั้งด้านความถูกต้องตามกฎหมาย ความชอบธรรม ความจำเป็น และความได้สัตส่วน พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะและพ.ร.ก. ฉุกเฉิน ประกอบด้วยมาตรการจำกัดสิทธิขึ้นเพื่อสันนิษฐาน ที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ [โปรดดูด้านบน, ส่วนที่ 5.1] นับตั้งแต่ การชุมนุมประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยได้เริ่มขึ้น รัฐบาลไทยได้ดำเนินการอย่างแข็งข้นเพื่อขัดขวางการชุมนุมทางการเมือง และตอบโต้ผู้ที่ใช้สิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ [โปรดดูด้านบน, ส่วนที่ 5]

ตำรวจปราบจลาจลใช้ปืนฉีดน้ำแรงดันสูงชีดใส่ผู้ชุมนุมเรียกวิ่งประชาธิปไตย ระหว่างการชุมนุมโดยสันติที่แยกปทุมวัน กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2563 © Vachira Vachira / NurPhoto via AFP

นอกจากนี้ การที่สำรวจปราบจลาจลใช้ความรุนแรงสลายการชุมนุมของผู้ประท้วงอย่างสงบหลายพันคน โดยบางส่วนเป็นเด็กนักเรียน และการยิงปืนฉีดน้ำแรงดันสูงที่เจือด้วยสารเคมีที่เป็นอันตรายในค่ำวันที่ 16 ตุลาคม และ 17 พฤศจิกายนที่กรุงเทพฯ ถือเป็นการตอบโต้ที่ไม่จำเป็นและไม่ได้สัตส่วนต่อผู้ประท้วงอย่างสงบ ตามข้อ 21 ของ ICCPR และมาตรฐานระหว่างประเทศอื่น ๆ

99 FIDH, Lèse-Majesté must not be used to criminalize pro-democracy protest leaders and participants, 25 พฤศจิกายน 2563

100 FIDH, UN committee slams abuse of Lèse-Majesté law, 23 มิถุนายน 2558; FIDH, Government unwilling to address systematic human rights violations at UN-backed review, 22 กันยายน 2563; FIDH, UN body slams ongoing violations of civil and political rights, 31 มีนาคม 2560; FIDH, UN expert calls for end to lèse-majesté prosecutions amid more arbitrary detentions, 10 ตุลาคม 2560; FIDH, 36 and counting: Lèse-majesté imprisonment under Thailand's military junta, 26 กุมภาพันธ์ 2016,

101 ข้อ 15 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งไทยเป็นรัฐภาคี; วรรค 85-87 ของข้อวินิจฉัยทั่วไปที่ 37 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาติ ว่า ด้วยข้อ 21 ของ ICCPR; วรรค 13 หลักการพื้นฐานว่าด้วยการให้กำลังและอาชญากรรมเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย; และวรรค 7.7.2 – 7.7.4 ของแนวปฏิบัติต้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาติว่าด้วยการใช้อำนาจที่มีความร้ายแรงต่อในการบังคับใช้กฎหมาย และโปรดดู FIDH, แถลงการณ์โดยองค์การพัฒนาเอกชนระหว่างประเทศเกี่ยวกับการชุมนุมของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยในวันที่ 17 และ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563, 25 พฤศจิกายน 2563

b. อนันต์ญาวยาด้วยการขัดการเลือกปฏิบัติในทกรปแบบต่อสตรี (CEDAW)

ในขณะที่ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในกระบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยและความเท่าเทียมทางเพศ พวกเธอ มักตอกเป็นเป้าโจมตีของทั้งตัวแสดงที่เป็นรัฐและที่ไม่ใช่รัฐ สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของพวกเธอ [โปรดดู ด้านล่าง, ส่วนที่ 6.3] ในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญา CEDAW¹⁰² ความล้มเหลวของประเทศไทยในการประกันสิทธิ ของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีตามข้อ 3 “เพื่อประกันพัฒนาการและความก้าวหน้า อย่างเต็มที่ของสตรี เพื่อความมุ่งประสงค์ที่จะรับประกันให้สตรีได้ใช้และได้อุปโภคสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพ ซึ่งเป็นชนบทฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ”

c. อนุลักษณ์ภาษาตัวย่อทิพย์เด็ก (CRC)

รัฐบาลไทยดำเนินการในลักษณะที่ละเอียดสิทธิบัตรนุxyzชนชั้นพื้นฐานของเด็ก ทั้งการดำเนินคดีและการใช้ความรุนแรง [โปรดดูด้านบน, ส่วนที่ 5.1.5] สิทธิของเด็กที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงออกและการซุ่มนุญโดยสงบได้รับการคุ้มครองตามข้อ 13 และ 15 ของอนุสัญญา CRC ตามลำดับ¹⁰³ นอกจากนี้ข้อ 37 ของอนุสัญญา CRC ยังระบุว่าการจับกุม ควบคุมตัว หรือคุมขังเด็ก ให้กระทำเป็นมาตรการชั่นสุดท้าย และให้กระทำในระยะเวลาสั้นสุด

d. ปฏิญญาสหประชาติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนชยชน

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิและความรับผิดชอบของป้าเจอก กลุ่มคน และองค์กรทางสังคมในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอันเป็นที่ยอมรับในทางสากล (“ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”) ให้การยอมรับบทบาทที่สำคัญของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทั่งปวง และยืนยันสิทธิและพันธกรณีขั้นพื้นฐานของรัฐที่จะต้องคุ้มครองพวากษา¹⁰⁴ ข้อ 1 ของปฏิญญาว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยืนยันว่า “บุคคลทุกคนมีสิทธิ โดยลำพังหรือร่วมกับผู้อื่น ที่จะส่งเสริมและต่อสู้เพื่อให้เกิดการคุ้มครอง และระหว่างนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในระดับประเทศและระหว่างประเทศ” นักปกป้องสิทธิมนุษยชนจึงอาจมีเพศสภาพใดมีอายุใด และอาจมีอาชีพใด ๆ ก็ได้ ปฏิญญาว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยอมรับว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลมีสิทธิ์ดำเนินกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชนโดยไม่ต้องกลัวจะถูกตอบโต้ นักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้รับการคุ้มครองในแรงสิทธิทางพลเรือนและการเมืองตามกติกา ICCPR รวมทั้งเสรีภาพในการแสดงออก ความเห็น การซุบซุม โภคสงบน และการสماความ และรัฐต้องรับผิดชอบใช้มาตรการทั้งปวงที่จำเป็น เพื่อคุ้มครองบุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมทางคุณ

102 สมมติฐานในค่าแห่งสหัสชาติ อนุสัมณฑ์ได้รับการจัดการเรียนรู้ในทักษะภาษาไทยครั้งที่ 18 วันนี้วันที่ 22 พฤษภาคม 2552

103 สมัชชาใหม่แห่งชนชาติ. กนสต.ก้าวฯ อัจฉริยะ. 20 พฤษภาคม 2532

103 ผลการดำเนินการทดสอบว่าค่าใด ที่มีผลต่อการอพยพฯ 20 ประเทศ ปี 2532
 104 สรุปข่าวใหญ่แห่งสหประชาชาติ ปฏิญญาไว้ว่าต้องศึกษาและฝึกอบรมเชิงจริงเจ้ากรุ่มนคนและองค์กรทางสังคมในการสร้างเสริมและดูแลความครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานนั้นเป็นที่ยอมรับในทำาสากล เอกสาร A/RES/53/144 8 มีนาคม 2542

6. ຜັກງານປ້ອງສີທີມນຸ່ມຍຸ່ນໄທຢ້າວຍສະຖານະອຳນາຈນໍາ

ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุนุชยชนมีส่วนร่วมสำคัญในการคุ้มครองลิทธิมุนุชยชน โดยให้มุ่งมองทางเพศสภาพเพื่อสนับสนุนให้เกิดสังคมที่มีความหลากหลายและเท่าเทียมมากขึ้น บริบทที่ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุนุชยชนไทย ดำเนินงานอยู่ มีลักษณะคล้ายคลึงกับบริบทการทำงานของผู้หญิงทั่วโลก แนวคิดปิตาริปไตยเป็นตัวกำหนดแนวคิดพื้นฐานต่อผู้หญิงไทย และกำหนดให้ต้องอยู่ในสถานะเป็นเมียล่าง นอกจากนั้น สังคมปิตาริปไตยของไทยยังได้รับการอนุมัติมาจากประวัติศาสตร์อันยาวนานของสถาบันพระมหากษัตริย์ กองทัพ และคณะสงฆ์ที่ผู้ชายเป็นใหญ่ ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุนุชยชนที่ต่อต้านสถาบันที่ทรงอำนาจเหล่านี้ จึงถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามต่อศีลธรรมของลัทธิไทย ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุนุชยชนไทยยืนหยัดท้าทายโครงสร้างอำนาจและสถานะอำนาจ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงมีความเลี่ยงที่พวกระจะต้องเผชิญกับการปฏิบัติมิชอบและบัญชาท้าทาย ที่มักมีลักษณะเกี่ยวโยงกับเพศสภาพ

รายงานนี้มุ่งเน้นถึงผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ดำเนินการปกป้องและส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพ ขั้นพื้นฐาน รวมถึงผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ทำงานเกี่ยวกับสิทธิของผู้หญิงและประเด็นเรื่องเพศสภาพอย่างไรก็ตาม ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่กล่าวถึงในรายงานนี้ ครอบคลุมถึง LGBTIQ (ผู้มีความหลากหลายทางเพศ) ซึ่งต่างได้รับผลกระทบจากบรรดากฎหมายทางเพศที่สังคมกำหนดด้วยอิทธิพลจากปัตรีบุตรและ gender binary (แนวคิดที่ยอมรับเพียงสองเพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง)

ຜົ່ຫລືນັກປາກປ້ອງສີທອມນະຍົບນີ້ແມ່ນຫຼື?

ผู้หญิงนักปกป่องสิทธิมนุษยชนต้องเผชิญกับปัญหาท้าทายเฉพาะตัว โดยเป็นผลมาจากการติดของลังคมที่มีต่ออัตลักษณ์และบทบาทของผู้หญิง นอกจากนี้อิ่วใจจากภัยคุกคามอื่น ๆ ที่มักเกิดขึ้นกับนักปกป่องสิทธิมนุษยชนทั่วไป¹⁰⁵

ดังที่ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยอมรับ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน “มักต้องเผชิญกับความเสี่ยงและอุบัติเหตุเพิ่มเติมและแตกต่างจากชาย โดยเป็นผลมาจากการทางเพศ สภาระทับซ้อน และได้รับอิทธิพลจากคุณติทางเพศที่ผู้ชายลึก รวมทั้งแนวคิดและบรรทัดฐานที่ลึกซึ้งที่กำหนดว่าผู้หญิงคือใคร และควรเป็นอย่างไร”¹⁰⁶

นอกจากเรื่องเพศสภาพ คุณลักษณะอื่นของอัตลักษณ์ความเป็นผู้หญิง รวมทั้งอายุ ศาสนา ชาติพันธุ์ ชนชั้น เขื้อชาติ รสนิยมทางเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ และการแสดงออกทางเพศ ล้วนมีอิทธิพลกำหนดด้วยมองและการปฏิบัติที่มีต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นอกจากนั้น ความเป็นปรปักษ์ต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ไม่ได้เพียงเกิดขึ้นจากการรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐเท่านั้น หากยังมาจากกลุ่มที่ว่าไป สื่อมวลชน ซึ่งชูของพวกเขอ และครอบครัวของพวกເຂົ້າຕໍ່ວ່າ *¹⁰⁷

6.1. ผู้ที่สนใจปกป้องสิทธิมนุษยชนไทยเลี้ยงวัยมากขึ้นภายใต้อิทธิพลของกองทัพ

แม่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจะไม่ได้รับความไว้ใจมากนัก แต่พวกเขามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย เมื่อการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในปี 2563 เริ่มมีนักกิจกรรมขึ้น ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจึงจำเป็นต้องได้รับการยอมรับและการคุ้มครองอย่างเร่งด่วน

105 ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนห้ามได้ถือตั๋วเพื่อเริ่มภาค ความยุติธรรม และความเป็นอิริยาบถ พากเชือเกี่ยวโยงกับการต่อสู้ทางประการ ซึ่งรวมถึงแต่ แน่นอนว่าไม่จำกัดแต่เพียงการต่อสู้เพื่อสิทธิของทั้งผู้หญิง พากเชือจะทบทวนในการต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนแบบทฤษฎีแบบ ดังนี้แต่การเข้าถึงอาหาร ไปจนถึง สิทธิที่จะเป็นอิสระจากการขับบานตามอำนาจใจ อีกทั้งพากเชือยังชี้ชี้ญี่งค์ต่อต้านระบอบกดดันต่าง ๆ ที่ได้สร้างวิกฤตการณ์ความไม่สงบให้กับประเทศไทย ไม่เท่าที่มองทางเพศ ปิตาชีป ไทย และความเหลือเชื่อในผู้หญิงไปทั่วโลกมาในนานาอารยประเทศ รวมทั้งต่อต้านผู้คนที่กำลังหนีภัยหรือหลบภัย กระหน่ำประสาทการณ์ของผู้หญิงนัก ปกป้องสิทธิมนุษยชนกลับถูกมองข้ามอยู่บ่อยครั้ง ด้านหนึ่งเป็น เพราะตัวระบบความไม่เท่าเทียมที่เวกากลังท้าทายอยู่บ่อยนั้นเอง; โปรดดู "Women Human Rights Defenders International Coalition, Gendering Documentation: A Manual For and About Women Human Rights Defenders," วันนี้วัน 2015

106 คดีความต่อสู้สิทธิมนุษยชน, The situation of women human rights defenders, 10 มกราคม 2019; UN Doc. A/HRC/40/60, Para. 6

107 คุณแม่มนต์รัศมิ์กิมมนับยกัน The situation of women human rights defenders, 10 มกราคม 2019; UN Doc. A/HRC/40/60, Para. 6

ในทางประวัติศาสตร์ ผู้หญิงไทยมีบทบาทอย่างเข้มแข็งในขบวนการทางการเมืองและสังคมมากรามๆ โดยเฉพาะ ขบวนการนักศึกษาและแรงงาน¹⁰⁸ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากชนบทมักเป็นแนวหน้าการรณรงค์กดดัน การใช้ประโภชน์ที่ดิน สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ อย่างไรก็ตี รัฐประหารปี 2557 ยิ่งตอกย้ำความเห็นอ กว่าของชายในพื้นที่สาธารณะของสังคมไทยให้รุนแรงขึ้น ภายใต้รัฐบาลสช. ผู้หญิงถูกกีดกันอย่างเป็นระบบออก จากการปรึกษาหารือสาธารณะและกระบวนการตัดสินใจ¹⁰⁹ คสช. ที่ประกอบด้วยสมาชิกชายล้วน แต่ตั้งสมาชิก ของตนเอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย เพื่อทำหน้าที่ทั้งในฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติ ในบรรดาสมาชิกสภานิติบัญญัติ แห่งชาติที่มาจากการแต่งตั้งของสช. มีสัดส่วนเป็นผู้หญิงเพียง 4% (11 จาก 250 คน)¹¹⁰

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนตกเป็นเป้าโจมตีภายใต้รัฐบาลสช.อย่างลัจจุ่ย ทางการมักใช้กฎหมาย ที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือดำเนินคดีกับผู้หญิงนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย¹¹¹ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมถึง ที่อยู่ในชนบท มีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะถูกโจมตีทำร้าย ถูกเลือกปฏิบัติ และถูกกลั่นเม็ดสิทธิมนุษยชน บางครั้งมีการ ใช้ความรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต¹¹² ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังตกเป็นเป้าการโจมตีทำร้ายและการคุกคามด้วย เหตุทางเพศลภา พ รวมถึงทางออนไลน์¹¹³

ในข้อสังเกตเชิงสรุปต่อรายงานตามวาระรวมฉบับที่ 6-7 ของประเทศไทย นับเป็นครั้งแรกที่คณะกรรมการ สหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรี (CEDAW) แสดงความกังวลอย่างยิ่งว่า ผู้หญิง นักปกป้องสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ตกเป็นเป้าหมายการดำเนินคดี การคุกคาม ความรุนแรง และการช่มชูจาก ทางการและหน่วยงานธุรกิจ สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติงานของพวกเธอ¹¹⁴ คณะกรรมการเรียกร้องรัฐบาลไทยให้ ออกและปรับใช้มาตรการคุ้มครองผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่มีประสิทธิภาพอย่างไม่ล่าช้า เพื่อให้พวกเธอ สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่สำคัญได้อย่างเป็นอิสระ ปราศจากความกลัวหรือความเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีความ ถูก คุกคาม ถูกกระทำการรุนแรง หรือถูกช่มชู¹¹⁵ คณะกรรมการยังผลักดันให้มีอำนาจจัดตั้งสถาบันฯ ให้ผู้มีอำนาจจัดตั้ง ทำการสืบสาน ดำเนิน คดีและลงโทษอย่างเหมาะสมในทุกรูปแบบที่เกิดการคุกคาม การใช้ความรุนแรง และการช่มชูต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิ มนุษยชน และจัดให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาอย่างมีประสิทธิภาพ

แม้คณะกรรมการสหประชาชาติจะมีข้อเสนอแนะเช่นนั้น แต่หน่วยงานรัฐของไทยแทบไม่ได้ดำเนินการเพื่อ แก้ปัญหาตามข้อเสนอแนะแต่อย่างใด และรัฐบาลไทยไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เพื่อปรับปรุงสถานการณ์ของผู้หญิง นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนในชนบทยังคงต้องเผชิญกับการโจมตีทำร้ายอย่างรุนแรง การช่มชู และการคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมต่อไป ในขณะที่การคุกคามทางเพศและการช่มชูทางเพศต่อผู้หญิง นักปกป้องสิทธิมนุษยชนได้เพิ่มขึ้นเช่นกัน¹¹⁶

6.2. ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนรุ่นใหม่ในประเทศไทย

คนไทยรุ่นใหม่และนักศึกษาต่างเป็นสัญลักษณ์ของการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในปี 2563 โดยเฉพาะ อย่างยิ่งนักเรียนและนักศึกษาหญิง ซึ่งปรากฏตัวอยู่ที่แนวหน้าและเป็นศูนย์กลางของการชุมนุมโดยสันติที่กำลังเกิดขึ้น ต่อเนื่อง ไม่เพียงผู้เข้าร่วมจำนวนมากจะเป็นผู้หญิงอย่างเดียว หากผู้หญิงเหล่านี้ยังมีบทบาทเป็นแกนนำจัดตั้ง และชั้นนำการชุมนุม นอกเหนือนักเรียนและนักศึกษาหญิงบางส่วนยังเป็นผู้ที่นำการเรียกร้องให้การปฏิรูปสถาบัน พระมหากษัตริย์ของไทย เพราะเห็นว่าเป็นสถาบันที่ใช้อำนาจส่องอิทธิพลต่อสังคมและการเมืองไทยอย่างมหาศาล และปราศจากการตรวจสอบ¹¹⁷ ข้อเรียกร้องทำลายข้อห้ามทางการเมืองที่รุนแรงที่สุดของประเทศไทย เปิดการ อภิปรายซึ่งแต่เดิมถูกขัดขวางจากการใช้กฎหมายห้ามประบมเดชานุภาพที่รุนแรง

108 Friedrich Ebert Stiftung, Political feminism and the women's movement in Thailand: actors, debates and strategies, เมษายน 2560

109 The Observatory, In Harm's Way: Women Human Rights Defenders in Thailand, 24 กรกฎาคม 2560

110 The Observatory, In Harm's Way: Women Human Rights Defenders in Thailand, 24 กรกฎาคม 2560

111 The Observatory, Urgent Appeal THA002/0715/OBS 055.7, Thailand: Charges of sedition and violating the ban on political gatherings against Sirikan "June" Charoensiri, a human rights lawyer with TLHR, 28 ตุลาคม 2559 Khaosod English, Women recount lives disrupted 3 years by junta harassment, 8 มิถุนายน 2560

112 The Observatory, In Harm's Way: Women Human Rights Defenders in Thailand, 24 กรกฎาคม 2560

113 The Observatory, In Harm's Way: Women Human Rights Defenders in Thailand, 24 กรกฎาคม 2560

114 The Observatory, Thailand: In landmark review, UN calls for protection of women human rights defenders, 24 กรกฎาคม 2560
115 คณะกรรมการสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติในทุกรูปแบบต่อสตรี, ข้อสังเกตเชิงสรุปต่อรายงานตามวาระรวมฉบับที่ 6-7 ของ ประเทศไทย, 24 กรกฎาคม 2560; UN Doc. CEDAW/C/THA/CO/6-7, วาระ 31

116 Protection International, 2020 CEDAW Progress Report Card, 4 มีนาคม 2563; Prachatai, NGO network calls for an end to sexual harassment among activists, 13 ธันวาคม 2562

117 BBC, The student daring to challenge Thailand's monarchy, 16 กันยายน 2563; Japan Times, 'I had to do it': Student leader defies Thailand's royal taboo, 29 สิงหาคม 2563

นอกเหนือไปจากการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยบนท้องถนนแล้ว ยังเกิดขบวนการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศ แบบที่ไม่เคยเป็นมาก่อน ผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศต่างแสดงความเห็นเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางวัฒนธรรมในเชิงกีดกัน ซึ่งทำลายความเท่าเทียมทางเพศในประเทศไทย พากເອກດันให้เกิดระบบประชาธิปไตยอย่างมีส่วนร่วม มีตัวแทน และยิ่งยืน ซึ่งให้ความเคารพและส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

ที่การประท้วงเหล่านี้ ผู้หญิงได้ขึ้นเวทีปราศรัยวิจารณ์คติทางเพศ ความล้มเหลวของอำนาจที่ไม่เท่าเทียมและความอยุติธรรมรูปแบบอื่น ๆ ในสังคมไทย ซึ่งขัดขวางไม่ให้ผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศสามารถเข้าถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน¹¹⁸ กลุ่มรณรงค์สิทธิมนุษยชนของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ยังจัดตั้งและนำการประท้วงของตนเอง เพื่อยืนยันข้อเรียกร้องให้มีความเท่าเทียมทางเพศ และยืนยันข้อเรียกร้องของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตย¹¹⁹ ในระหว่างการชุมนุม พากເອຍังได้แสดงความเห็นต่อต้านการคุกคามทางเพศ และเรียกร้องให้มีสัดส่วนตัวแทนผู้ประศรัยบทเวลาที่เป็นผู้หญิงและผู้มีความหลากหลายทางเพศเพิ่มขึ้น¹²⁰ ประเด็นการรณรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศอื่น ๆ ที่ถูกยกขึ้นมาในการประท้วงครั้งใหญ่ ยังครอบคลุมประเด็นความเสมอภาคในการล้มรัฐ การไม่เอาโทษทางอาญาภัยพนักงานบริการทางเพศ ซึ่งว่างด้านค่าแรง และวัฒนธรรมการซื้อขาย¹²¹

นักกิจกรรมผู้มีความหลากหลายทางเพศชาวไทยแสดงสัญลักษณ์สีสามน้ำระหง่านว่าการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 © Anusak Laowilas / NurPhoto via AFP

เพื่มินิสต์ปลดแอก กลุ่มสิทธิสตรีที่เข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ ได้จุดประดีนให้เกิดการพูดคุยกันโดยร่วมด้วยภาษาไทย เกี่ยวกับการยอมรับสิทธิความชอบธรรมในร่างกายของผู้หญิง และสิทธิค้านอนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิทางเพศของผู้หญิง¹²² ทางกลุ่มได้กล่าวถึงกฎหมายที่เอารัดทางอาญาภัยในการทำแท้ง และการเก็บภาษีผ้าอนามัยของรัฐ พากເອຍังให้การสนับสนุนและบริการทางเพศแก่ผู้ที่ต้องเป็นเหยื่อของการเลือกปฏิบัติและการคุกคามทางเพศที่เป็นผลมาจากการปกป้องสิทธิมนุษยชน¹²³ เมื่อขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อความเท่า

118 Prachatai, Gender equality and democracy must go hand-in-hand, says activist group, 30 กันยายน 2563

119 Prachatai, LGBT activists call for democracy and gender equality, 29 กุมภาพันธ์ 2563; Prachatai, Sissy That Mob: LGBT youths front and center in Thailand's democracy movement, 15 กันยายน 2563; Prachatai, Thai LGBTQs and pro-democracy protesters march for equality, 12 พฤษภาคม 2563

120 Prachatai, Thai LGBTQs and pro-democracy protesters march for equality, 12 พฤษภาคม 2563

121 Global Citizen, How young women are leading Thailand's protests against patriarchy, 25 กันยายน 2563

122 Prachatai, Gender equality and democracy must go hand-in-hand, says activist group, 30 กันยายน 2563

123 Prachatai, Women for Freedom and Democracy renamed 'Feminist's Liberation Front' to be more inclusive, aiming for gender equality, 15 พฤษภาคม 2563

เที่ยมทางเพศเติบโตขึ้น ทางกลุ่มได้กล้ายเป็นพื้นที่กลางให้ผู้หญิงได้พูดในประเด็นต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบกับตน นักเรียนหญิงระดับมัธยมยังเป็นพลังทางการเมืองที่สำคัญอีกพลังหนึ่ง ซึ่งปรากฏขึ้นขณะที่กระแสการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยแพร่กระจายไปทั่วประเทศ กลุ่มนักเรียนเหล่านี้เป็นขบวนการเคลื่อนไหวของนักเรียน เป็นแก่นนำเรียกร้องการปฏิรูปแนวลึกของระบบการศึกษาที่ล้าหลังของประเทศไทย รวมทั้งเรียบกฏเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง กับเครื่องแบบและทรงผมนักเรียน ซึ่งมีอคติตามเพศสภาพ¹²⁴ กลุ่มสิทธินักเรียนยังจัดการประท้วงหลายครั้ง ที่กระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนมัธยมหลายแห่งในกรุงเทพฯ เรียกร้องให้ยุติการละเมิดและการปฏิบัติมิชอบ ของครู และให้คุ้มครองนักเรียนผู้มีความหลากหลายทางเพศ¹²⁵ ในการประท้วงเหล่านี้ ดูเหมือนว่าผู้เข้าร่วม ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนหญิง¹²⁶

6.3. การละเมิดสิทธิมนุษยชนและความท้าทายของผู้หญิงนักปักป้องสิทธิมนุษยชนผู้เรียกร้องประชาธิบัติ

แม้จะมีความเปลี่ยนแปลงในทางที่เลริมสร้างพลังอำนาจ อันมาจากประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ผู้ห้ามิ
นักปักป้องลิทธิมนุษยชนมักตกเป็นเป้าหมายจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหว นอกจากการตอบโต้ของหน่วยงานรัฐ
อันเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของพวกราช เช่น การฟ้องข้อหาอาญา การจับกุมและควบคุมตัว ผู้ห้ามินักปักป้อง
ลิทธิมนุษยชนยังต้องเผชิญกับการละเมิดลิทธิมนุษยชนและปัญหาท้าทายที่มีเหตุจากเศรษฐกิจด้วย

ในบริบทของขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยในปัจจุบันของประเทศไทย ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนตอกเป็นเหยื่อของการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากการใช้เสรีภาพในการแสดงออกและการชุมนุม แบบเดียวกับที่เกิดขึ้นกับนักกิจกรรมชาย เช่น การคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมและการเอาผิดทางอาญา อย่างไรก็ได้ พวกรือยังอาจต้องเผชิญกับการโจมตีทำร้ายและการคุกคามด้วยเหตุทางเพศสภาพโดยหน่วยงานรัฐและไม่ใช่ว่าจะเพิ่มอีกด้วยความเลี้ยงเหล่านี้ยิ่งเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อพวกรืออยู่ท่าทายบรรทัดฐานด้านเพศสภาพและลัทธิที่หึงรากลึก ทั้งนี้รวมถึงบรรทัดฐานเกี่ยวกับเพศวิถี สิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ โครงสร้างที่ลดหลั่นในสังคมและอยู่หรือการแต่งกายเป็นเหตุให้กลุ่มย่อຍภัยในผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งผู้ทำงานด้านสิทธิสตรีและความเท่าเทียมทางเพศ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และเด็กนักเรียนหญิง ต้องเผชิญกับอุปสรรคเชิงพาณิชย์กลม

เนื้อหาในล่วงต่อไปนี้สะท้อนถึงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน ความเลี่ยง และความท้าทายที่เกิดขึ้นกับผู้หญิง นักปกป้องสิทธิมนุษยชน อันเนื่องมาจากการเข้าร่วมในการประท้วงอย่างลับๆ เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ที่เริ่มขึ้น ในเดือนกุมภาพันธ์ 2563

6.3.1. การເອົາຜິດທາງອານາ

นับตั้งแต่การประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเริ่มขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 รัฐบาลไทยได้จอมตีผู้หลง
นักปกป้องสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องโดยใช้กลไกทางกฎหมาย การคุกคามด้วยกระบวนการยุติธรรมต่อผู้หลง
นักปกป้องสิทธิมนุษยชน สอดคล้องกับแบบแผนที่วางไว้ของรัฐบาลไทยที่มักตอบโต้การใช้เสรีภาพในการแสดงออก
และการชุมนุมโดยสงบ ทางการได้ใช้กฎหมายกดขี่หปลายฉบับ เพื่อดำเนินคดี หรือข่มขู่ผู้หลงที่เป็นแกนนำประท้วง
ผู้จัด และผู้เข้าร่วมการชุมนุม รวมทั้งเยาชันอย่างน้อยแปดคน

ในปี 2563 กลุ่มสังเกตการณ์เพื่อการคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชนบันทึกข้อมูลการดำเนินคดีกับผู้หญิง

124 Human Rights Watch, Thailand's 'Bad Students' are rising up for democracy and change, 10 กุมภาพันธ์ 2563

125 Prachatai, Student rights groups demand abolition of haircut regulation, 10 กุมภาพันธ์ 2563; Prachatai, Student group marches to Education Ministry to call for LGBT rights, 30 กรกฎาคม 2563

126 Khaosod English, Schoolgirls emerge as leaders of leaderless protests in Bangkok, 20 ตุลาคม 2563

นักปกป้องลิทธิม芻ຍชน 11 คน รวมทั้งเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีหนึ่งคน โดยเป็นผลมาจากการเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย [โปรดดู ด้านล่าง ตารางการดำเนินคดีกับผู้หญิงนักปกป้องลิทธิม芻ຍชน] มีผู้ถูกจับและควบคุมตัวสี่คน รวมทั้งปันสยา สิทธิชิรวัฒนกุล, สุวรรณ ตาลเหล็ก, จุฑาทิพย์ ศิริขันธ์ และภัสราวดี อนกิจวิบูลย์ผลผู้หญิงนักปกป้องลิทธิม芻ຍชนทั้ง 11 คน ต่างถูกดำเนินคดีด้วยข้อหาอาญาโดยใช้กฎหมายหลายฉบับ สี่คนถูกแจ้งข้อหา 10 คดีหรือมากกว่านั้น นส. ปันสยาถูกแจ้งข้อหามากสุด 17 คดี นส. ชาลิชา แจ้งเร็วถูกแจ้งข้อหา 15 คดี ส่วนนส. จุฑาทิพย์ และนส. สุวรรณถูกแจ้งข้อหาคนละ 10 คดี

ปันสยา สิทธิชิรวัฒนกุล หรือรู้ว่า แก่นนำประท้วงชาวไทย เผริญหน้ากับแนวคิดว่าในระหว่างการชุมนุมประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2563 © Lillian Suwanrumpha / AFP

ข้อหาที่ถูกนำมาใช้กับผู้หญิงนักปกป้องลิทธิม芻ຍชนมากที่สุด คือ การละเมิดพ.ร.ก.ฉุกเฉิน ผู้หญิงนักปกป้องลิทธิม芻ຍชน 10 คนจาก 11 คนถูกแจ้งข้อหาในความผิดดังกล่าว และสี่คนยังถูกแจ้งข้อหาละเมิดประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง ทางการยังแจ้งข้อหาอาญาฐานยิงปลุกปั่น (มาตรา 116 ของประมวลกฎหมายอาญา) กับหกคน และหกคนประบรมเดชานุภาพ (มาตรา 112) กับเจ็ดคน โดยเป็นผลมาจากการปราศรัยระหว่างการประท้วงหรือการโพสต์ข้อความออนไลน์

ตำรวจยังเพ่งเลิงผู้หญิงนักปกป้องลิทธิม芻ຍชนที่เป็นนักเรียนอายุต่ำกว่า 18 ปี เนื่องจากการเข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย เมื่อวันที่ 9 กันยายน ตำรวจออกหมายเรียกนักเรียนมัธยมหญิงอายุ 17 ปี ซึ่งได้เข้าไปครายเกี่ยวกับระบบการศึกษาไทยระหว่างการประท้วงในวันที่ 1 สิงหาคมในจังหวัดราชบุรี¹²⁷ เธอถูกแจ้งข้อหาละเมิดพ.ร.ก. ฉุกเฉิน และพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ รวมทั้งการใช้เครื่องขยายเสียงในที่สาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต นับเป็นครั้งแรกที่นักเรียนมัธยมได้รับหมายเรียก ตั้งแต่มีข่าวการเคลื่อนไหวที่มีนักเรียนและนักศึกษาเป็นแก่นนำ

ในวันที่ 20 พฤศจิกายน ตำรวจออกหมายเรียกนส. เบญจมาวรรณ นิวาส อายุ 16 ปี แก่นนำกลุ่มนักเรียนแล้วเพื่อให้มารับทราบข้อหาละเมิดพ.ร.ก. ฉุกเฉิน โดยเป็นผลมาจากการเข้าร่วมการชุมนุมในวันที่ 15 ตุลาคม ที่ลีไแยกราชประสงค์ที่กรุงเทพฯ โดยเธอได้เข้าไปร่วมประศรัยด้วย¹²⁸

127 Prachatai, High school student summoned for Ratchaburi protest, 10 กันยายน 2563

128 Al Jazeera, Thailand to charge school students for joining banned protest, 20 พฤศจิกายน 2563

6.3.2. การคุกคาม การข่มขู่ และการสอดแนมโดยหน่วยงานของรัฐ

ผู้หญิงนักปักป้องลิทيومนูชยชนตากเป็นเป้าหมายของการคุกคาม การข่มขู่ และการสอดแนมของทางการอยู่เสมอ เหตุการณ์เช่นนี้โดยมากเป็นส่วนหนึ่งของท่าทีที่เป็นประบัកษ์ของรัฐบาลไทยกับขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตย และผู้ที่ใช้serviceใน การแสดงออกและการชุมนุม อย่างไรก็ตี การละเมิดต่อผู้หญิงนักปักป้องลิทيومนูชยชนโดย หน่วยงานของรัฐในหลายกรณี สะท้อนให้เห็นมิติของเพศสภาพ หรือส่งผลกระทบเชิงลบต่อเพศสภาพ

ในขณะที่ขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยเติบโตขึ้น มีรายงานมากมายว่า ทางการใช้วิธีสอดแนมและคุกคามผู้เข้าร่วมการประท้วงในทุกเพศสภพ ทั้งระหว่างที่พากเข้าจัดกิจกรรมและในชีวิตส่วนตัวของพวกรเข้า ขณะอยู่ในที่ประท้วง ตำรวจมักติดตามและแทรกแซงกิจกรรมการประท้วง¹²⁹ นส. ภัสสรวารี ชนกิจวินัยผล บอกกับ The Observatory ว่า ตำรวจติดตามเธอทุกฝีก้าวระหว่างการประท้วงในวันที่ 3 สิงหาคม ที่จัดโดยกลุ่มมหานครเพื่อประชาธิปไตยที่เป็นกลุ่มของเธอ เป็นการซุ่มนุ่มครั้งแรกที่ผู้ประท้วงวิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์อย่างเปิดเผย และตรงไปตรงมา นับแต่นั้นมา นส. ภัสสรวารีได้ตกเป็นเป้าหมายการสอดแนมอย่างชัดเจนของตำรวจหลายครั้ง โดยตำรวจ “จะใจแลดงตัวให้ดีนั้นเห็นอย่างชัดเจน” ขณะถ่ายภาพนิ่งและวีดีโอของเธอในที่ชุมนุม¹³⁰

ภัสดราเวลี อนันติวิบูลย์ผล หรือมายด์ แก่นนำประท้วงชาวไทย ระหว่างการชุมนุมเรียกวักรองประชารัฐไปก้าวพระบรมมหาราชวังในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563 © Anusak Laowilas / NurPhoto via AFP

ในทำนองเดียวกัน นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล แกนนำประท้วงคนสำคัญบอกว่า นับแต่เธอได้กล่าวเป็นบุคคลสาธารณะ ตัวร่วง nokเครื่องแบบมักติดตามเธอไปในทุกที่เมื่อไปข้างนอก เธอบอกกับ the Observatory ว่า “ดิฉันถังเกตเห็นตัวร่วงได้รอบอยู่ และต้องพยายามตรวจสอบว่ามีการออกหมายเรียกมาหรือไม่” เหตุการณ์เข่นน้ำสร้างความรับกวนให้ชีวิตประจำวัน ทำให้เธอไม่สามารถไปข้างนอกเพียงลำพังได้ “แม้แต่จะไปข้างนอกเพียงชั่วครู่ ยกเว้นถ้าอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย เพราะจะมีตำรวจคนเฝ้าติดตามดิฉันอยู่ตลอดเวลา และดิฉันไม่รู้ว่าพวกเขามาตามด้วยดิฉันทำไม เพียงแต่มาเฝ้ามอง หรือมีจุดประสงค์อย่างอื่นด้วย ดิฉันก็ไม่รู้”¹³² นส. จุฑากิพย์ ศรีขันธ์มีเรื่องราว

129 คุณย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Before 14 October: Overview of harassment of individuals by authorities following Free Youth's protest (Statistics of 18 July to 10 October 2020), 10 พฤศจิกายน 2563

130 FIDH, สัมภาษณ์ นส. ภัสสราวลี ยานกิจวินัยผล, 15 มีนาคม 2563

131 สัมภาษณ์ นส. ปันศยา สิทธิจิรวัฒนกุล, 6 ธันวาคม 2563

..... * C M L * C C

หลายครั้งที่ต่างร่วมกันเครื่องแบบติดตามตัวเธอไปจนถึงหอพักและอาคารเรียน จนกระทั่งเธอถูกจับในวันที่ 1 กันยายน¹³²

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนบางส่วนให้ข้อมูลว่า ตำรวจโตรีคัพท์มาหาหรือส่งข้อความมา และมักสอบถามข้อมูล ส่วนตัว ที่อยู่ และข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการประท้วง ยกตัวอย่างเช่น นส. ภัสสราวีลีบอกรว่า ตำรวจนำใจได้พยายามขอ ข้อมูลบัญชีธนาคารของเธออย่างไม่หยุดยั่ง ทั้งเข้ามาสอบถามโดยตรง หรือโตรีคัพท์มา และส่งข้อความมาด้วย¹³³ นส. นันทา ชูช่วยยังคงบอกกับ the Observatory ว่า ตำรวจนำมาเชือหอยครั้งเพื่อ “ขอ” ให้ครอบครองชื่อจริง¹³⁴ นส. ภัคจิรา ทรงลีวิวัธ ซึ่งต้องรับผิดชอบแจ้งตำรวจนำใจให้ทราบว่าจะมีการประท้วงตามพระราชบัญญัติการชุมนุม สาธารณะ บอกว่า “ตำรวจนำมาดีฉันทุกสองสามชั่วโมงในแต่ละวัน เพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการประท้วง แม้ว่าดินจะให้ข้อมูลทั้งหมดไปแล้ว รู้สึกจำเป็นมาก”¹³⁵ นส. ชนนิกานต์ วงศ์มีบอกรว่า เธอได้รับข้อความส่วนตัว จากตำรวจนำใจ “คิดถึงนะ” และ “ผမยงเป็นโสด”¹³⁶ ชนนิกานต์ ภัคจิรา และอลิสา บินดุสະบอกว่า ตำรวจนำ ยังขอนัดให้ออกมากินข้าวหรือดื่มเพื่อพูดคุยด้วย¹³⁷

เจ้าหน้าที่รัฐของไทยยังไปเยี่ยมบ้านและสถานบันการศึกษาของแกนนำประท้วง และผู้เข้าร่วมการชุมนุม ทั้งนี้เพื่อ ช่มชูพวກເຊວ หรือเพื่อร่วบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรม ในระหว่างวันที่ 18 กรกฎาคม – 10 ตุลาคม ทางการได้ไป เยี่ยมบ้านและสถานบันการศึกษาของบุคคลอย่างน้อย 145 คน ที่มีส่วนร่วมกับการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย¹³⁸ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนส่วนใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์กับ the Observatory บอกว่า ตำรวจนอกเครื่องแบบ អักமາຫາພວກເຊວທີ່ບ້ານໄດຍ່ໄຟຟ້າດໝາຍ ລາຍຄຸນຄູກເຈົ້າໜ້າທີ່ຮັສມາເຢືຍມລາຍຄົງນັບຕັ້ງແຕ່ເຣີມມືຂບວນກາຮ ເຮັກຮອງປະຊິບໄຕຍໍ້ເຊື້ນ

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้ข้อมูลว่า ยังมีการใช้การคุกคามและช่มชูเช่นนี้กับครอบครัวของพวກເຊວด้วย เพื่อหาทางชัดขาดไม่ให้ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน สามารถปฏิบัติงานหรือเข้าร่วมในการประท้วงได้ โดย เจ้าหน้าที่มักมาพบโดยไม่ได้นัดหมายล่วงหน้า และตำรวจนำใจเข้าไปพูดคุยกับสมาชิกครอบครัว เพื่อสอบถามข้อมูลส่วนตัว และการดำเนินการเคลื่อนไหวของพวກເຊວ ในบางกรณี ตำรวจนำใจช่มชูສາມາຊິກครอบครัว ทำให้เกิดความหวาดกลัว และความรู้สึกไม่ปลอดภัยกับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนและครอบครัว ตำรวจนำใจไปตามหาหลัก ปันສยาທີ່ບ້ານ ແມ່ຍູ້ບ່ອຍ ๆ รวมทั้งช่วงທີ່ເຮັດຖາມຄຸມຕົວທີ່ທັນສານຄູງກາງທີ່ກ່ຽວເທິງເທິງໃນຊ່ວງແຮງ ตำรวจนำใจ สอบถามข้อมูล เกี่ยวกับນส. ปันສยาและครอบครัว โดยໄຟຟ້າວ່າຕົວເອງເປັນໃກ້ ທັງตำรวจนັງເຮັກຮອງໃຫ້ครอบครัวของເຫຼົາທາງ ထູດໄມ້ໃຫ້ເຮັດເຄື່ອນໄຫວທຳກິຈການເຮັກຮອງປະຊິບໄຕຍໍ້ອີກ¹³⁹

อลิสาบอกว่า ครั้งแรกที่ตำรวจนอกเครื่องแบบมาหาເຊວທີ່ບ້ານ พวກເຊາເວຽຸປ່າຍຂອງເຮັມສອນດາມສາມັກ ครอบครัวເກີຍກັບຕົວເຊວ ພັນຈາກນີ້ ตำรวจนີ້ຍັງມາທີ່ບ້ານອີກ “ພວກເຊາເຄຸຍກັບພ່ອແມ່ດິຈັນ ພວກເຊາໂຕຣັກທໍາແມ່ [...] ທີ່ບ້ານດິຈັນເປັນໂຮງນ້ຳໜ້າ ບາງທີ່ພວກເຊາຈຶ່ງໂຕຣັກທົ່ມາຫາແລະນອກວ່າ ‘ກຳລັງຈະໄປທີ່ຮ້ານນະ’ ອີກ ‘ຕອນນີ້ ອູ້ທີ່ຮ້ານນະ’ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກົດເປົ້າວ່າພວກເຊາກຳລັງຈັບຕາມດິຈັນອູ້” ນອກຈາກນີ້ ทางการຍັງເຂົາຫາຜູ້ໃຫຍ່ບ້ານເພື່ອ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับເຊວ ເນື້ອກລ່າວ່າດີການคຸກຄາມຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງຂອງເຈົ້າໜ້າທີ່ อລີສາລ່າວ່າ “ດິຈັນຍັງໄມ້ເຂົ້າໃຈ ວ່າທີ່ໄມ້ຕ້ອງຮັວງຕົວເອງແບບນີ້ ຍັກຕົວຍ່າງເຊື່ອ ເນື້ອວັນກ່ອນຕອນຈະໄປປະທົວ ທີ່ໄມ້ດິຈັນຕ້ອງອ້ອມໄປເອົາເລັ້ນ ທາງໜີ່ນີ້? ທີ່ໄມ້ດິຈັນຕ້ອງປັບປຸງທີ່ໜັບທີ່ນອນ? ທີ່ໄມ້ດິຈັນຈຶ່ງໃຫ້ສິນແບບປັກຕິໄດ້? ດິຈັນຕ້ອງຄອຍຮະແວຕະວັງ ຄວາມປັບປຸງທີ່ຂອງຕົວເອງຕົວເລັ້ນ [...] ພ່ອແມ່ກົບອວກວ່າຢ່າກລັບບ້ານ ດິຈັນຍັງຕ້ອງຮັວງເວລາຮັບໂຕຣັກທົ່ມາຫາ ມັນເປັນ ສິນຕະລົງຕົວເລັ້ນດິຈັນ ແລະມັນເປັນເວົ້ວທີ່ນໍາຮ້າມຄູນນາກ”¹⁴⁰

132 สัมภาษณ์ นส. 茱塔พิพิช ศิริขันธ์, 18 ธันวาคม 2563

133 สัมภาษณ์ นส. ภัสสราวีลี ภัคจิริวัลย์ผล, 15 ธันวาคม 2563

134 สัมภาษณ์ นส. นันทา ชูช่วย, 29 ตุลาคม 2563

135 สัมภาษณ์ นส. ภัคจิรา ทรงลีวิวัธ, 16 พฤศจิกายน 2563

136 สัมภาษณ์ นส. ชนนิกานต์ วงศ์มี, 9 พฤศจิกายน 2563

137 สัมภาษณ์ นส. ชนนิกานต์ วงศ์มี, 9 พฤศจิกายน 2563; สัมภาษณ์ นส. อลิสา บินดุสະ, 27 ตุลาคม 2563

138 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, Before 14 October: Overview of harassment of individuals by state authorities following Free Youth's protest (Statistics of 18 July to 10 October 2020), 10 พฤศจิกายน 2563

139 สัมภาษณ์ นส. ปันສยา ສິກົດຈິຈົບວັນຄຸລຸ, 6 ธันวาคม 2563

140 สัมภาษณ์ นส. อลิสา บินดุสະ, 27 ตุลาคม 2563

ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมนุษยชนหลายคนให้ข้อมูลว่า การคุกคามอย่างต่อเนื่อง เช่นนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่าง พวกรือกับครอบครัว หรืออาจทำให้เกิดความรู้สึกกลัวและความรู้สึกผิดหลัง ในใจของผู้หญิงนักปักป้องลิทธิ มนุษยชน ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมนุษยชนที่อยู่น้อยทางคนถึงกับหยุดเข้าร่วมการประท้วง เพราะกลัวผลกระทบ ที่จะเกิดขึ้น ด.ญ. กมลชนก เรือนคำ อายุ 14 ปี บอกว่า หลังจากเธอเขียนเรื่องราวบนโลกโซเชียลในการประท้วงเพื่อ เรียกร้องประชาธิปไตยในจังหวัดพะเยา ตำรวจได้ไปถ่ายรูปที่บ้านเธออย่างน้อยสามครั้ง มือยุ่งรังหนึ่งที่พวกรือ เข้าไปคุยกับคุณปู่ และชี้ว่าจะส่งเธอไปสถานพินิจหากยังเคลื่อนไหวต่อไป เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้เกิดความขัดแย้งใน ครอบครัว พวกรือต่างเรียกร้องให้เมืองด.ญ. กมลชนกกลับคืนมาอย่างมาก เพราะ ความกังวลและความรู้สึกผิดอย่างเหลือล้นที่ทำให้ครอบครัวต้องเสียงไวย “สภาพจิตใจของเด็กนัยมาก มองไม่เห็น ทางออกเลย ถึงกับคิดจะฆ่าตัวตาย ดิฉันคิดว่าตัวเองเป็นสาเหตุของปัญหาทั้งหมด ลิงที่ดิฉันกังวลมากสุดคือการ ที่ครอบครัวต้องเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ตัวดิฉันเองไม่ได้กลัวตำรวจ ดิฉันยังบอกให้พวกรือมาหาดิฉันโดยตรงหาก มีปัญหาอะไร มือยุ่งรังหนึ่งที่ดิฉันรู้สึกตื่นกลัวอยู่ตลอด ทุกครั้งที่ออกจากบ้านหรือเวลาไปโรงเรียน”¹⁴¹ ด้วยเหตุนี้ เธอจึงต้องยุติการเข้าร่วมการประท้วงเป็นการชั่วคราว

ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมนุษยชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาให้ข้อมูลว่า ตำรวจไปที่โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยของ พวกรือ เพื่อสอดส่องความเคลื่อนไหว สอดส่องข้อมูลส่วนตัวจากอาจารย์ หรือกดดันผู้บริหารให้ใช้มาตรการ ลงโทษพวกรือ¹⁴² ก่อนจะถึงการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในวันที่ 19 กันยายน ที่กรุงเทพฯ และที่อื่น ๆ ทางการส่งจดหมายไปยังอธิการบดี ให้เรียกตัวนักศึกษามาพบ และบอกให้นักศึกษาถูกต้องการเรียกร้องให้มีการ ปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะอาจนำไปสู่ความรุนแรง¹⁴³ ทั้งยังขอให้ทางมหาวิทยาลัยจัดทำรายชื่อนักศึกษา ที่อาจก่อปัญหาด้วย¹⁴⁴

นส. อิศรา วงศ์หาร นักเรียนมัธยมของกับ FIDH ว่า เธอยื่นเรียนให้ข้อมูลในรายชื่อของตำรวจ เป็นรายชื่อที่ตำรวจส่งให้ครูเพื่อ ขอข้อมูลของเธอ¹⁴⁵ นส. ภคจิรา นักศึกษามหาวิทยาลัย ให้ข้อมูลว่า ตำรวจไปที่คณะที่มหาวิทยาลัยเพื่อตามหาเธอ หลังชุมนุมครั้งหนึ่งที่กรุงเทพฯ ตำรวจยังกดดันเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยให้บังคับเงื่อนไขยุติการเคลื่อนไหวทางการ เมื่อ “พวกรือได้เข้าพบอธิการบดี ซึ่งได้ลั่งการให้อาจารย์ที่คณะ แจ้งให้ดิฉันหยุดทำสิ่งที่ทำอยู่ ดิฉันถูกเรียกตัว ไปพบที่ห้องของอาจารย์ ตอนแรกก็คิดว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเรียน แต่ดิฉันก็พยายามระวังไว้ให้การเคลื่อนไหว ของดิฉันส่งผลกระทบต่อการเรียน แต่ต่อมาก็พบว่า เริ่มค่าทุกติดดัน และตั้งค่าตามกับดิฉันว่ามีใครอยู่เบื้องหลังการ ประท้วง. [...] พวกรือใช้ถ้อยคำที่หยาบคายและรุนแรง เพื่อดูถูกดูคลอนสิ่งที่ดิฉันทำอยู่ เช่น การบอกว่า ‘จะพูด เรื่องนี้ไปทำเมกันล่ะ?’ หรือ ‘เป็นเรื่องเหลวไหล หนูควรให้เวลาในการเรียนมากกว่า’¹⁴⁶

การคุกคามอีกรูปแบบหนึ่งที่มักเกิดขึ้นกับผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมนุษยชน ซึ่งทำหน้าที่ประสานงานหรือติดต่อกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ได้แก่ การปฏิบัติตัวหรือใช้คำพูดในลักษณะที่เลือกปฏิบัติผู้หญิงหรือส่อเลี้ยดทางเพศ การ ปฏิบัติเช่นนี้มักสร้างความอึดอัดใจอย่างมากกับผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมนุษยชน และถือเป็นการคุกคามทางเพศ ต่อพวกรือ ยกตัวอย่างเช่น นส. ล้านา สุริโยมก์ได้รับการปฏิบัติจากตำรวจแต่ต่อจากเพื่อนนักกิจกรรมที่เป็น ผู้ชายอย่างเห็นได้ชัด “เวลาตำรวจพูดกับผู้ชาย พวกรือใช้อีกคำแบบตรงไปตรงมาและเป็นมืออาชีพ แต่กับดิฉัน พวกรือมักแสดงท่าที่มุ่งหรือทำตัวเหมือนกัน ไม่รู้ว่า “เดียว พอจะไปเยี่ยมนะถ้าหนูมีเวลา” เธอให้ข้อมูลว่า ตำรวจชายคนหนึ่งพยายามทำให้เธอรู้สึกละอาย โดยพูดกับเธอว่า “ผึ้งมีลูกสาวเหมือนกัน และพอจะไม่ปล่อยให้ลูกสาวไปทำอะไรแบบที่หนูทำอยู่หรอก” ตำรวจยังแสดงความเห็น เกี่ยวกับรูป่างของเธอด้วย เช่น เรียกเธอว่า “อ้วน” หรือ “สวย”¹⁴⁷

นส. ชลธิชา แจ้งเรื่อให้ข้อมูลว่า มือยุ่งรังหนึ่งที่ตำรวจแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การจ้องมองที่ร่างกาย ส่วนต่าง ๆ การแตะต้องตัว หรือการพูดจาล้อเลียนทางเพศเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา และการแต่งกายของเธอ ยกตัวอย่างเช่น เธอเคยถูกพูดใส่ร้ายมีหน้าอกใหญ่ และเธอต้องเช็คชื่อเมื่อใส่กระโปรงสั้น เธอบอกว่า “ในระหว่างการเจรา

141 สัมภาษณ์ นส. กมลชนก เรือนคำ, 23 พฤษภาคม 2563

142 ศูนย์ทนายความเพื่อลิทธิมนุษยชน, Before 14 October: Overview of harassment of individuals by state authorities following Free Youth's protest (Statistics of 18 July to 10 October 2020), 10 พฤษภาคม 2563

143 Reuters, Exclusive: Thailand tells universities to stop students' calls for monarchy reform, 13 กันยายน 2563

144 Reuters, Exclusive: Thailand tells universities to stop students' calls for monarchy reform, 13 กันยายน 2563

145 สัมภาษณ์ นส. อิศรา วงศ์หาร, 16 พฤษภาคม 2563

146 สัมภาษณ์ นส. ภคจิรา วงศ์หาร, 16 พฤษภาคม 2563

147 สัมภาษณ์ นส. ล้านา สุริโย, 21 ตุลาคม 2563

บางครั้งตำรวจขอ布ล็อกเล่น แม้ว่าพวกเขามีมีเจตนาให้หัวดกลัว แต่ก็จะห้อนให้เห็นว่า ขาดความละเมียดอ่อนทางเพศ และเป็นการทำงานที่ไม่เป็นมืออาชีพ”¹⁴⁸ อลิสาเล่าเรื่องคล้าย ๆ กัน “พวกเขารบกวนด้วยอดินน์ หรือบางที่ ก็พูดเรื่อยเปื่อย เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ที่เป็นแบบนี้ เพราะพวกเขาก็คิดว่ามีอำนาจ พวกเขาก็คิดว่าจะหยอกล้อ ใครก็ได้ หรือจะทำอะไรก็ได้ หรือพวกเขารู้จักดีว่ามันเป็นวิธีแสดงความเป็นมิตรอย่างหนึ่ง แต่ มันไม่เหมาะสมเลย หน่วยงานรัฐของไทยไม่เคยได้รับการอบรมที่เหมาะสมในเรื่องนี้”¹⁴⁹

ชาลินิชา แจ้งเริ่ง หรือลูกเกด แก่นนำประท้วงชาวไทย พูดคุยกับสื่อในขณะที่ผู้ชุมนุมและนักกิจกรรมนักศึกษาที่เรียกข้องประชาธิปไตยกำลังเดินขบวนไปยัง พระบรมมหาราชวังในกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563 © Lauren DeCicca / Getty Images via AFP

ในวันที่ 15 ตุลาคม นส. ปันสยาถูกจับและถูกต่อราชควบคุมตัว จากการเป็นผู้จัดการชุมนุมในวันที่ 19 กันยายน ที่สนามหลวง กรุงเทพฯ ในตอนแรก เธอถูกควบคุมตัวที่เรือนจำจังหวัดอัญเชิญ ก่อนจะถูกส่งตัวมาที่ทัณฑสถาน หญิงกลางที่กรุงเทพฯ ในวันที่ 21 ตุลาคม¹⁵⁰ นส. ปันสยาต้องเผชิญกับการคุกคามทางเพศช่วงที่ถูกควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ชายที่เรือนจำจังหวัดอัญเชิญได้พูด “หยอกเอิน” อย่างไม่เป็นที่ฟังปราณดา “เข้าบอดีฉันว่า ‘ເຊື່ອສາຍາກະນະ’ และ ‘ນອນໄວໜີລົບເລຍຫລັງຈາກເຫັນປຸງຂອງເຂົວ’” แม้จะรู้สึกอึดอัดเป็นอย่างมาก แต่เธอ ก็ไม่สามารถร้องเรียนความ ประพฤติมิชอบแบบนี้ได้ เพราะกลัวว่าจะถูกกล่าวหาว่า “ส่งผลต่อเอื้อขันณะอยู่ในเรือนจำ”¹⁵¹

6.3.3. การโจมตีทำร้ายด้วยเหตุทางเพศสภាពและภาระคุกคามทางเพศ รวมทั้งทางออนไลน์ โดยตัวแสดงที่ไม่ใช้รัฐ

การโจมตีทำร้ายผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน มักมีเหตุผลจากด้านเพศสภាព หรือมีลักษณะเฉพาะเจาะจงเพศ เช่น การล่วงละเมิดและการคุกคามทางเพศ การโจมตีทำร้ายอย่างอื่นอาจเป็นเพียงการละเมิดที่เกิดขึ้นได้โดย ไม่เกี่ยวกับเพศสภាព แต่ก็อาจส่งผลกระทบในเชิงเพศสภាពได้เช่นกัน การละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้หญิงนักปกป้อง สิทธิมนุษยชน อาจส่งผลกระทบที่แตกต่างกันไป สืบเนื่องจากบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นตัวกำหนด อัตลักษณ์และบทบาททางเพศ¹⁵²

148 สัมภาษณ์ นส. ชาลินิชา แจ้งเริ่ง, 4 พฤศจิกายน 2563

149 สัมภาษณ์ นส. อลิสา บินดุสุ, 27 ตุลาคม 2563

150 Prachatai, Over 20 protesters arrested following crackdown; protest leaders denied bail, 15 ตุลาคม 2563

151 FIDH, สัมภาษณ์ นส. ปันสยา สิทธิชีรawanนกุล, 6 ธันวาคม 2563

152 Women Human Rights Defenders International Coalition, Global report on the situation of women human rights defenders, มกราคม 2555

ในระหว่างการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย กลุ่มลิทธิสตรีและผู้มีความหลากหลายทางเพศได้พยายามอย่างส่วนหนึ่งเพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศต่อนักกิจกรรมหญิง¹⁵³ สืบในประเทศไทยรายงานข่าวการนำภาพและวีดีโອ์ของผู้หญิงที่เข้าร่วมประท้วงไปขายในโซเชียลมีเดีย¹⁵⁴ นส. นันทชา ชูช่วย บอกกับ the Observatory ว่า ผู้ประท้วงชายถ่ายรูป裸露และผู้หญิงคนอื่น ๆ ที่ใส่เสื้อภาวะจากกุมต่า ขณะที่พวกเธอกำลังรณรงค์เริ่มภาพของผู้หญิงในการสวมเลือฟ้าที่ต้องการ ระหว่างการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตย¹⁵⁵ ศิริศักดิ์ ไชย тек นักกิจกรรมเควีร์ มักต้องเผชิญกับการแตะต้องลัมพัสที่ไม่พึงประสงค์จากผู้เข้าร่วมการประท้วงทุกเพศ สภาพ “มีคนมาแตะหน้าอกดิฉัน ตามว่าของจริงหรือของปลอม บางทีก็มาลูบแคล ฯ สะโพก เพื่อดูว่าเป็นของจริง หรือของปลอม และบอกว่าดิฉันมีสี鄱กสวย บางทีก็มาลูบ ฯ คลำ ฯ แคลกัน [...] บางทีก็เป็นเพื่อความเข้าใจ ไปว่าพวกเรานั้นเป็นมิตร แต่พวกเขามีรู้หรือกว่า ลิงที่ทำอยู่เป็นการละเมิดรูปแบบหนึ่ง”¹⁵⁶

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนให้ข้อมูลว่า การโจมตีทำร้ายด้วยเหตุทางเพศสภาพล้วนใหญ่เกิดขึ้นในรูปแบบของการพูดจาส่อเลี้ยดและคุกคามที่เพ่งเลิงพวกเธอโดยตรง เพียง เพราะเพศสภาพหรือการแสดงออกตามเพศสภาพของพวกเธอ ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกับที่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องเผชิญจากการโจมตีทำร้ายและการคุกคามทางออนไลน์ การโจมตีเหล่านี้หลายครั้งเป็นเรื่องส่อไปในทางเพศหรือเป็นเรื่องส่วนตัว และมักลั่งผลกระทบอย่างรุนแรงทางอารมณ์หรือจิตใจต่อผู้หญิง สุดท้ายแล้ว การละเมิดเหล่านี้มีเป้าหมายเพื่อตั้งคำถามและลดทอนความชอบธรรมต่อการทำงานและความนาเชื่อถือของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ให้ลัมภะณ์ย้ำถึงการใช้คุกติทางเพศ และ “พฤติกรรมที่เหมาะสม” ของผู้ลงทะเบียน เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการละเมิดต่อพวกเธอ ทัศนคติต่อผู้หญิงที่ถูกมองว่าต้องทำตัวเรียบร้อยหรือล้าว ว่าเป็นพวก “หนักแน่น” “ไม่จงรักภักดี” “ซังชาติ” หรือ “ล้มเจ้า” ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนยังเผชิญการตราหน้าที่เจาะจงทางเพศสภาพว่า “หญิงเลว” “ไร้ศีลธรรม” “ก้าวร้าว” หรือ “กะหรี่”

นส. ลัลนา สุริโย นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับหมายเรียกจากตำรวจ และถูกโจมตีทางออนไลน์ หลังจากผู้ประท้วงบางคนเอารูปภาคตัดย่อยและพระราชนิรันดร์ ไปปักในระหว่างการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยวันที่ 17 ตุลาคมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิทยาเขตลำปาง¹⁵⁷ นส. ลัลนา เป็นหนึ่งในผู้จัดการชุมนุม เธอบอกกับ the Observatory ว่า สำนักข่าวแห่งหนึ่งรายงานเหตุการณ์นี้โดยใช้ภาพถ่ายของเธอประกอบกับพาดหัวข่าว และใช้ตัวย่อคำที่สร้างความเกลียดชัง ทำให้เธอถูกข่มขู่ทางอินเตอร์เน็ต รวมทั้งถูกชี้จับว่าทำร้ายร่างกายและทำร้ายทางเพศ โดยผู้ใช้โซเชียลมีเดียประเมินว่า “ถูกล้างสมอง” “ถูกจ้างมา” “หนักแน่น” “ขยะ” และ “กะหรี่” ที่ยังมีคนแสดงความเห็นในเชิงเกลียดชังและเหยียดเพศมากมาย ภายหลังเหตุการณ์นั้น เธอรู้สึกกังวลกับความปลอดภัย ส่วนตัวมาก และไม่อยากออกจากบ้านไปไหน¹⁵⁸

นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุลบอกว่า เธอถูกโจมตีทางโซเชียลมีเดียหลังใช้ถ้อยคำที่รุนแรงเพื่อประนามนักการเมืองที่สนับสนุนกองทัพ “ เพราะเป็นผู้หญิง พวกราคาดหวังว่าดิฉันจะต้องทำตัวและพูดจาเรียบร้อย ” ปฏิกริยาที่เกิดขึ้น กับการแสดงความเห็นของเธอ แตกต่างอย่างมากกับนักกิจกรรมชายที่โพสต์ข้อความแบบเดียวกัน¹⁵⁹

นอกจากนั้น บุคคล ลักษณะทางภายนอกและเครื่องแต่งกายของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ยังมักตกเป็นเป้าโจมตีอย่างส่วนหนึ่ง นส. ลิรินทร์ ฟุ่งเจริญ ตั้งข้อสังเกตว่า การโจมตีแบบนี้เป็นประเภทที่เกิดขึ้นปอยที่สุดกับเธอ “การโจมตีที่มักเกิดขึ้นกับดิฉันมักเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาและการเรียกชื่อดิฉันต่าง ๆ กัน บางทีก็หาว่าดิฉันเป็นกะหรี่ หรือเป็นพวกที่ลังบกไม่ต้องการ”¹⁶⁰ นส. ลิรินทร์ และนส. นันทชาบอกว่า ความรู้สึกปรับปัจจัย เช่นนี้เกิดขึ้นจากทุกฝ่าย แม้แต่คนที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยร่วมกัน¹⁶¹

153 Prachatai, Thai LGBTQs and pro-democracy protesters march for equality, 12 พฤศจิกายน 2563

154 Khaosod English, Voyeurs are selling photos of women at the protest online, 21 ตุลาคม 2563

155 สัมภาษณ์ นส. นันทชา ชูช่วย, 29 ตุลาคม 2563

156 สัมภาษณ์ ศิริศักดิ์ ไชย tek, 19 ธันวาคม 2563

157 Manager Online, ““ธรรมศาสตร์” แตกลงเสียใจเหตุฉีกพระบรมราชย์ลักษณ์สูน์ลำปาง นำของใหม่ไปติดตั้งแล้ว”, 19 ตุลาคม 2563

158 สัมภาษณ์ นส. ลัลนา ชูช่วย, 21 ตุลาคม 2563

159 สัมภาษณ์ นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล, 6 ธันวาคม 2563

160 สัมภาษณ์ นส. ลิรินทร์ ฟุ่งเจริญ, 22 ตุลาคม 2563

161 สัมภาษณ์ นส. ลิรินทร์ ฟุ่งเจริญ, 22 ตุลาคม 2563; สัมภาษณ์ นส. นันทชา ชูช่วย, 29 ตุลาคม 2563

ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุชยชนต้องเผชิญกับการโจมตีที่หนักเข้ม โดยเฉพาะเมื่อไปท้าทายความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียม และท้าทายบทบาททางเพศ เพศวิถี และอัตลักษณ์ทางเพศตามแนวคิดแบบดั้งเดิม ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุชยชนซึ่งทำงานปักป้องอนาคตทางเพศและอนาคตของมนุษย์ และสิทธิสตรี และผู้ที่ต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางเพศหรือสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ มักถูกมองว่าเป็นพวก “มีปัญหา” นส. กรอกนก คำตาเห็นว่า ผู้หญิงมีความเลี้ยงมากกว่าที่จะถูกโจมตีแบบเกลียดชังเพศหญิง เมื่อพากเบอกประเด็นเรื่องทำแท้งหรือสิทธิของพนักงานบริการขึ้นมาอภิปราย ลั่นปลให้พากเบอตกลบเป็นເປົກໂຈມຕີ່ມີຈຸດມຸງໝາຍຕ້ອງກວດສັບສົນແລະວັດນອຣມທີ່ດິກາມ”¹⁶²

ตัวอย่างของการโจมตีทางออนไลน์ต่อผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมุชยชนชาวไทย
© The Observatory for the Protection of Human Rights Defenders

ในระหว่างการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยครั้งหนึ่งที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน นส. นลินรัตน์ ตุ้กับhim อายุ 20 ปี แต่งชุดนักเรียนมัธยม และถือแผ่นกระดาษที่เขียนว่าเธอเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศ ตอนเป็นนักเรียนมัธยม¹⁶³ ปฏิบัติการของเธอได้รับความสนใจอย่างมากจากลังคม และเธอถูกโจมตีอย่างหนักจากการเมืองและพลเมืองเนื่องที่เป็นพวกอนุรักษ์นิยม นักการเมืองหลายคนทึ่งชาและหงึ้ง ต่างออกมายอมตีนส. นลินรัตน์ กล่าวหาว่าทำลายชื่อเสียงของโรงเรียน และทำลายภาพลักษณ์ของประเทศไทย ทั้งยังซุ่มดำเนินคดีกับเธอเนื่องจากสวมใส่ชุดนักเรียน ทั้งที่ไม่ได้เป็นนักเรียนแล้ว และขอให้มีการลงโทษเธอ หากพิสูจน์ได้ว่า ข้อกล่าวหาของเธอเป็นเรื่องเท็จ ในอินเตอร์เน็ต เธอถูกโจมตีด้วยข้อความรุนแรงจำนวนมาก และรูปภาพของเธอที่ถ่ายแบบในชุดที่เปิดเผยเนื้อตัวถูกแชร์อย่างแพร่หลาย เพื่อตั้งค่าตามกับเจตนาของเธอ หรือเพื่อประณามว่าเธอเป็นสาเหตุทำให้ตัวเองถูกล่วงละเมิด¹⁶⁴

162 สัมภาษณ์ นส. กรอกนก คำตา, 30 ตุลาคม 2563

163 Reuters, Thai woman alleges sex abuse in school then faces storm of criticism, 23 พฤศจิกายน 2563

164 Khaosod English, Gov't lawmakers attack student for speaking up about abuse, 23 พฤศจิกายน 2563

นส. นันทชาติกเป็นเบ้าการโจมตีว่าร้าย เมื่อออกมาให้เหตุผลสนับสนุนแนวคิดสตรีนิยมระหว่างการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยครั้งหนึ่ง โดยสวมเสื้อกล้ามที่มีคำว่า “เฟมทวิต” บนหน้าอก¹⁶⁵ ส่งผลให้ออกจากด้วยถ้อยคำเหยียดเพศ และมีผู้แสดงความเห็นล้อเลียนรุปร่างของเธอ เช่น กว่า “น่ารังเกียจ” “ขยะแมลง” “กะหรี่” “นำอยา” “ไม่มีสมอง” เอ็บอกกว่า “บางคนหาว่าติดฉันเป็นพวก ‘สติพ่นเพื่อน’ และถูกซุกซ่าทำร้ายร่างกาย รวมทั้งจากคนที่มีจุดยืนทางการเมืองแบบเดียวกัน”¹⁶⁶ ในทำนองเดียวกัน นส. พิมพ์ลิริ เพชรนารอ ถูกซุกซ่าทำร้ายร่างกาย เมื่อเธอออกมาให้เหตุผลสนับสนุนแนวคิดสตรีนิยมผ่านโซเชียลมีเดีย¹⁶⁷

นักกิจกรรมผู้มีความหลากหลายทางเพศและปฏิเสธบรรทัดฐานทางเพศของสังคม ต้องเผชิญกับการโจมตีอีกชั้นหนึ่งเนื่องจากการสนับสนุนทางเพศ อัตลักษณ์หรือการแสดงออกทางเพศ รวมทั้งจากการทำงานปกป้องสิทธิเด็กนักเรียน สถาบันและเพศวิถี ศิริศักดิ์ ไชย текซ์ ชี้ว่าแรงค์เพื่อความเท่าเทียมทางเพศและสิทธิของพนักงานบริการ มักถูกดูหมิ่นเหยียดหยามชั้นหน้า ที่ไม่เปียงเป็นผลมาจากการที่เธอทำ หากยังเพ่งเลึงถึงอัตลักษณ์ทางเพศ และรู้ปร่างหน้าตา ของเธอ ซึ่งล้วนแต่ทำลายแนวคิดตามบรรทัดฐานเดิมเกี่ยวกับเพศวิถีและเพศสภาพ จากการลัมภากำเนิดของศิริศักดิ์ ขอกล่าวหาที่เกิดขึ้นมากสุดคือการถูกมองว่าเป็นพวก “ไม่มีศีลธรรม” “สร้างความเสื่อมเสียให้ Jarvis และวัฒนธรรม” “เป็นภัยคุกคามต่อชาติ” ศิริศักดิ์กล่าวเสริมว่า การโจมตีรุปร่างหน้าตาของเธออย่างเกิดขึ้นเป็นประจำ รวมทั้งถ้อยคำอย่าง “ต่างดาว” “ตัวประหลาด” และ “คลุ้มคลั่ง”¹⁶⁸ นล. ชัยณุพงศ์ นิธิวนานาที่เป็นนักกิจกรรมข้ามเพศยังให้ข้อมูลที่คล้ายคลึงกันว่า เคยเผชิญกับข้อความเกลียดชังคนข้ามเพศทางออนไลน์ โดยตั้งคำถามถึงเพศวิถีของเธอ¹⁶⁹

นอกจากเรื่องเพศสภาพแล้ว ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่อายุน้อยยังต้องเจอกับคดีเนื่องจากอายุ นส. อิศรา วงศ์ทหาร และด.ญ. กมลชนก เรือนคำ ที่เป็นนักเรียนมัธยมทั้งคู่บอกว่า คนอื่นมักมองว่าพวกเธอ “เด็กเกินไป หรือยังไม่ได้มีภาระพ่อที่จะเข้าใจหรือฟีลวนร่วมกับการเมือง”¹⁷⁰ ผลจากการทำกิจกรรมเคลื่อนไหว ทำให้ ด.ญ. กมลชนกบอกว่า เธอได้รับความเห็นในเชิงลับส่วนให้ละอายทางออนไลน์ เช่น “ไม่ใช่เรื่องของเด็กลักษณะน้อย” หรือ “ทำทางไม่มีอนาคต”¹⁷¹ การโจมตีทำร้ายผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนอายุน้อย มักเลยถูกนำไปถึงครอบครัว โดยกล่าวหาว่าพวกเข้า “ไม่รู้จักสิ่งสอนดูแลลูก”

นส. เบญจมาภรณ์ นิวัล พิชัยกับปฏิกริยาสะท้อนกลับทางออนไลน์ จากการรณรงค์เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน เพื่อท้าทายกฎระเบียบโรงเรียนที่ล้าหลังของไทยเกี่ยวกับการบังคับทรงผมนักเรียน¹⁷² ผู้เขียนเตือนเน็ตวิจารณ์ว่า เขอเป็นพวක็ต้องดึง เรียกເຮືອວ່າ “ເລາ” ແລະ ນອກວ່າ “ເປັນເຕິກົສນແຕ່ເວົ້ອງຂອງຕົວເລົ່າປີ” ສ່ວນຄນອື່ນແສດງຄວາມເຫັນ ເຫັນໄດ້ເປົ້າໃຈຢ່າງຍິນຍຸດ ແລະ ພົບປະກາດທີ່ມີຄວາມເຫັນ ດ້ວຍການເຮືອວ່າ “ກະຫຼີ” ອ້ອງ “ດາວໂຫຼື”¹⁷³

การโจมตีทำร้ายและการคุกคามด้วยเหตุทางเพศสภาพ ยังเกิดขึ้นอย่างแพร่หลายทางออนไลน์ รวมทั้งในโซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ บล็อก และรายงานข่าว ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทุกคนที่ให้สัมภาษณ์ มักตกเป็นเป้าหมายการโจมตี การช่มซู่ การคุกคาม และการหมิ่นประมาทออนไลน์ในบางรูปแบบอยู่บ่อยครั้ง นอกจากความเห็นเชิงเคลือดซัง ผู้หญิงและดูถูกเหยียดหยามแล้ว การโจมตีทำร้ายผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนทางออนไลน์ ยังรวมถึงการชูจงใช้ ความรุนแรงทางเพศ การคุกคามทางเพศ การประจานในโซเชียลมีเดีย และการเอกสารถ่ายของพวกรेओไปตัดต่อ ดัดแปลงเป็นภาพปลอมชี้ช่องทางเพศ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนมักไม่สามารถปกป้อง ตนเองจากการกระทำเช่นนี้ได้ ส่งผลให้รู้สึกถูกคุกคาม ถูกเอาเปรียบ ได้รับความอับอาย ถูกทำให้กลایเป็นลิ่งยั่วยุ ทางเพศ หรือถูกเลือกปฏิบัติ

ในฐานะบุคคลสาธารณะ นส. ชลธิชา แจ้งเริ่ว ตอกเป็นเหยื่อของการบริภัณฑ์และดูหมิ่น มีการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง เหี้ยมดิบ เพศ และรังสิตเจ้ายาหัวใจในโซเชียลมีเดีย “ดีฉันมักถูกโน้มตีด้วยเรื่องส่วนตัว เรื่องเกี่ยวกับเพศสภาพและ รปร่างหน้าตาอย่่สมอ ตอกเป็นเหยื่อการล่าแม่ดม และการขู่จะฆ่าช่มชีน”¹⁷⁴

ภาพของนส. สุพิชฌาย์ ขัยلومในชุดนักเรียน ขณะกำลังปราศรัยที่การประท้วงในจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวเป็นเป้า การแสดงความเห็นที่ส่อไปในทางเพศมากมาย รวมถึงข้อความโจมตีรุปร่างหน้าตาของเธอ เมื่อประกาศรื้อกองไฟ

165 เป็นคำที่损มากกันระหว่าง “เพมีนิสต์” กับ “ทรีเตเตอร์” โดยผู้เขียนเชื่อว่าเรื่องนี้มีปฏิคิดค้านี้เป็นคุณลักษณะที่คนคุณค่าแนวคิดสร้างร่วมในทรีเตเตอร์

167 สัมภาษณ์นส. พิมพ์สิริ เพชรบุรีฯ 15 ตุลาคม 2563

167 สมภาระเนล. พมพสรา เพชรนารายณ์, 15 พฤษภาคม 2563
168 สัมภาษณ์ ศิริศักดิ์ ไชย踏上 19 กันยายน 2563

169 ສັນຕະພາບໂລກ ອີເມວ ແລ້ວ 14 ສັນຕະພາບ

170 ສັນຕະລາງວົງວຽງຈັນ ອີເມວ ວິໄລທີ່ຫວາງ 16 ພົມສອງຈິກວາຍ 16

170 สมภาระเนล. อุครา วงศ์ทิพาร, 16 พฤศจิกายน 2563; สมภาระเนล. กมลชนก เรือนคำ, 23 พฤศจิกายน 2563
171 ส้มภาระญ์ นส. กนกวนยา เรือนคำ, 23 พฤศจิกายน 2563

171 สมาร์ทไลน์ นส. ภานุวนันดา เจริญพาณิชย์, 23 พหลโยธิน แขวง 2563
172 Deutsche Welle, Thailand's school haircut controversy

172 Deutsche Welle, Thailand's school haircut controversy reflects authoritarian attitudes, 23 กุมภาพันธ์ 2563
173 ที่สุดของความบ้า ไม่ยอมหัด剪头发 6 มีนาคม 2563

ก็ยิ่งการแสดงความเห็นเชิงเกลียดชังมากยิ่งขึ้น หลังจากເອົາອາກມາປະນາມຄວາມເຫັນທີ່ມີລັກຂະະຄຸກຄາມທາງເປັນ ແລະອອກມາປັບປຸງລົງທຶນເອງໃນຈູານະຜູ້ທຸງໝູ ເຮືອກລັບຍິ່ງດູກໂຈມຕື່ມາກັບໜີ່ວ່າເປັນພວກ “ເຟົມິນິສົດລຸດໂຕ່ງ” ຮ່ວມ “ພວກເກລີຍດີຜູ້ໝາຍ” ທຳໄໝເກີດຜລກຮະບບອຢ່າງຮຸນແຮງທີ່ກາງອາມັນແລະຈີຕີໃຈຕ່ອເຊົ່ວ “ຕອນນັ້ນດີ້ນ້ຳຮູ້ສັກເກຣີຍດແລະ ຊື່ມເຄົາຢ່າງຮຸນແຮງຈົນຕ້ອງໄປພັບຈີຕີແພທຍ໌ ຕີ້ຈັນເກີບເອົາຄວາມເຫັນແຕ່ລະອັນມາຄິດ ແລະໜົມກຸ່ນອູ່ຕຽນນັ້ນ ທຳໄໝຮູ້ສັກທຸກໆໃຈຢ່າງມາກ”¹⁷⁵

หลังจากนั้น อิศราเขียนว่าที่ปรารถัยเกี่ยวกับการทำแท้ทั้งและสิทธิของพนักงานบริการในการชุมนุมที่จังหวัดร้อยเอ็ด ส.ส.คนหนึ่งจากพระราชพลังประชารัฐ (พปชร.) ที่เป็นพรคร่วมรัฐบาล ได้นำภาพบนเวทีของເຮືອໄປແຮ່ງ พร้อมกับ เขียนคอมเมนต์ว่า “ໂຕ້ນ້ອຍໍໄປເປັນໝາຍຕ້ວນະລຸກ” ມີຄົນມາแสดงความเห็นດ້າທອເຮົາມາກາມຍາຍ ทั้งເງື່ອເປົສລາພາພ ແລະອາຍຸ ນອກຈາກນັ້ນ ມີຄົນເຂົ້າໄປລືບຫາເພິ່ນບັນຊີຂອງເຮົາ ແລະມີການນໍາຫຼືຂອງເຮົາໄປເປີດຜົຍໃນກລຸມທີ່ໜ້ອບດາຣາ ທັນໆໄປ ລັງເຫດຸກຮັດດັກລ່າງ ນລ. อิศรา บอกว่า “ດີຈັນຮູ້ສຶກອັນອາຍແລະໝົມເສົ້າຍໝູ້ໜ່ວງທີ່ນີ້ ທີ່ເລວ້າຍສຸດ ສືບ ໄດ້ເຫັນວ່າຄົນທີ່ໂພສຕ່ບາງຄົນເປັນຜູ້ລັນບສຸນປະເທດຢືນຢັນ ແຕກລັບໄມ່ເຫັນວ່າການທຳເຫັນນີ້ເປັນບໍ່ຜູ້ຫາ”¹⁷⁶

นล. สิรินทร์ตกลงเป็นเหยื่อของการให้ข้อมูลบิดเบือนทางออนไลน์ หลังจากมีคนเอาไว้อุปตัตต์ต่อ พร้อมไป ข้อความที่เธอไม่ได้พูด หรืออีกครึ่งหนึ่ง มีผู้ใช้อินเตอร์เน็ตเอาไว้อุปตัตต์ต่อเป็นวีดีโอล้อเลียน¹⁷⁷ มีคนเอาภาพของ นล. บันสยาณะกล่าวปราศรัยบนเว็บไปตัตต์ต่อเช่นกัน โดยมีการเปลี่ยนนามโทรศัพท์ที่เธอถือเป็นอวัยวะเพศชาย¹⁷⁸

6.3.4. การloyนวลดัชนีและารขาดความรับผิด

วัตถุประสงค์การลอยนวลดพันพิศที่แพร่หลาย ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้หญิงนักปักป้ายสิทธิมนุษยชนโดยไม่มีการลงโทษ ระบบยุติธรรมที่ขาดประสิทธิภาพของไทย และการขาดกลไกด้านกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติมิชอบด้วยเหตุผลทางเพศสภาพต่อผู้หญิง ส่งผลให้ผู้หญิงนักปักป้ายสิทธิมนุษยชนไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ นอกจากนับถือว่าในกฎหมายแรงงานว่าด้วยการคุกคามทางเพศในที่ทำงานแล้ว ประเทศไทยไม่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะเกี่ยวกับความผิดต่าง ๆ เกี่ยวกับการคุกคามทางเพศต่อผู้หญิง โดยเฉพาะการคุกคามทางเพศทางออนไลน์ มาตรา 397 ของประมวลกฎหมายอาญา กำหนดแนวทางการกระทำการที่อาจถือเป็นการคุกคามทางเพศ มาตรา 397 ยังกำหนดระหว่างโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ สำหรับผู้ที่รังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนสาครุณในที่สาธารณะหรือต่อหน้าสาธารณชน หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่ล่วงละเมิดทางเพศ อย่างไรก็ได้ การขาดนิยามทำให้กฎหมายข้อนี้อาจถูกตีความได้อย่างกว้างขวาง¹⁷⁹ อีกทั้งความผิดลักษณะนี้ถือเป็นความผิดสถานเบา แทนที่จะกำหนดเป็นความผิดทางเพศ

6.3.5. ប័ណ្ណហាត់ទាយតែខិតសំរាប់

175 สัมภาษณ์ นส. สุพิชฌาย์ ชัยлом, 19 ตุลาคม 2563

176 สัมภาษณ์ นส. อิศรา วงศ์ทหาร, 16 พฤษภาคม 2563

177 สัมภาษณ์ นส. สิรินทร์ มุ่งเจริญ, 22 ตุลาคม 2563

178 สัมภาษณ์ นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล, 6 ธันวาคม 2563

179 TDRI, Work together to stop harassment, 24 กรกฎาคม 2562

180 Khaosod English, A house divided: Ideological clashes split families as protests heat up, 22 ສິງຫາມ 2563; Deutsche Welle, Thailand protests reveal growing generational gap on political issues, 27 ຕລາຄ 2563

นักศึกษาได้รับแรงกดดันจากพ่อแม่ ทั้งการถูกทำร้ายทางร่างกายและวาจา เช่นถูกชี้ว่าจะตัดความสัมพันธ์ต่อกัน จึงดีให้เงินค่าใช้จ่าย จะไล่ออกจากบ้าน จะส่งไปเรียนเมืองนอก และจะไม่จ่ายค่าเทอมให้¹⁸¹

ผู้หญิงนักป้องกันสิทธิมนุษยชนอย่างน้อยบางส่วนบอกว่า ครอบครัวไม่สนับสนุนพวกเธอ หรือพยายามเกลี้ยกล่อม ไม่ให้ไปเคลื่อนไหวทางการเมือง ยกตัวอย่างเช่น นส. จิรุตตา ธรรมรักษ์บอกว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของเธอ ทำให้เกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์กับครอบครัวที่สนับสนุนกองทัพ เมื่อตัวรู้ไปที่บ้านเพื่อชี้แจงครอบครัว ให้บอกให้เห็นอยู่เดียวร่วมกับนวนการเรียกร้องประชาธิปไตย ครอบครัวเห็นลับทึ่นด้วยกับเจ้าหน้าที่ ครอบครัวของเธอพยายามเปลี่ยนใจเธอ โดยกล่าวหาว่า “ไปประท้วงแล้วไม่ปลอดภัยนะ” “เด็กนักเรียนเป็นพวกล้มเจ้า” และ “นักเรียนถูกนักการเมืองหลอกใช้” นอกจากนั้น ในฐานะผู้หญิง เธอยังถูกครอบครัวโจมตีอย่างหนัก เพราะไปทำงานเป็นแนวหน้าของนวนการ พากเข้าบ้านขอเรื่องว่า “เป็นผู้หญิงอย่าไปทำอะไรเลี้ยง ๆ แบบผู้ชายลี” ในขณะที่ เธอยังคงเข้าร่วมจัดการประท้วงต่อไป พากเข้ากล่าวหาว่าเธอเป็น “พากซังชาติ” และ “หนักแผ่นดิน” เออบอกกับ the Observatory ว่า เธอรู้สึกห้อใจจากการตีตราเช่นนี้ “ลิงที่ดินทำเป็นการเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เชิงโครงสร้าง เพื่อให้ทุกคนเท่าเทียมกัน แค่ถูกลั่งคอมโบทีก็แยกแล้ว ยิ่งถูกครอบครัวตัวเองประนามแบบเดียวกัน ยิ่งเจ็บปวดอย่างที่สุด”¹⁸² ในทำนองเดียวกัน ครอบครัวของนส. เนตรนภา อำนาจล้ำส่งเสริม กับอกให้เธอเลิกพูดเกี่ยว กับสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะเป็น “เรื่องที่เลี่ยงเกินไปสำหรับผู้หญิง”¹⁸³

แม้ว่าครอบครัวจะเห็นด้วยกับเรื่องปฏิรูปการศึกษา นส. สุพิชฌาย์ ชัยломบกอกว่า ครอบครัวไม่เห็นด้วย อย่างยิ่งที่เธอออกมาพูดถึงข้อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ “พากเข้าชี้ดินทำเจ้าฯได้รับ หมายเรียกจากตัวรู้ และดูถูกว่าลิงที่ดินทำจะไม่เน้นไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือ จนถึงจุดหนึ่ง ดินรู้สึกเสียใจมาก จนไม่กลับบ้าน ดินน้อยากขอให้พากเข้าสังบลงลักษณ์อย พากเข้าคัดค้านลิงที่ดินทำอย่างแข็งขันเลี้ยงจนทำให้ดินกลัวว่าจะเกิดความรุนแรง”¹⁸⁴

ผู้หญิงนักป้องกันสิทธิมนุษยชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาหลายคน ยังต้องเผชิญกับอุปสรรคและแรงกดดันจาก สถาบันการศึกษาของตนเอง¹⁸⁵ นส. ปันสยาและนส. ชนนิกานต์ วงศ์ให้ข้อมูลว่า ทางมหาวิทยาลัยร่วมมือกับ ทางการ ปล่อยให้เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักศึกษาในรัฐมหาวิทยาลัย¹⁸⁶

6.3.6. การไม่ยอมรับและการถูกลดค่าเบี้ยนเพียงวัตถุ

ปัญหาพื้นฐานอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงนักป้องกันสิทธิมนุษยชนคือ พากเมือง ความเห็นของพากเมือง และการ ฝืนล้วนร่วมของพากเมือง มักถูกเพิกเฉยหรือกีดกัน รวมทั้งภายในองค์กรที่พากเมืองเป็นสมาชิกด้วย¹⁸⁷ แม้ว่าผู้หญิง และผู้มีความหลากหลายทางเพศจะมีบทบาทสำคัญโดยเด่น แต่ผู้หญิงนักป้องกันสิทธิมนุษยชนที่ให้สัมภาษณ์ใน รายงานนี้บอกว่า พากเมืองต้องเผชิญกับทัศนคติและการปฏิบัติแบบกีดกันจากภายในของตนเอง ส่งผลให้ พากเมืองมักรู้สึกว่า นักกิจกรรมหญิงยังไม่มีบทบาทอย่างเท่าเทียมในแง่การเป็นแกนนำหรือแนวทางของการ ยกตัวอย่างเช่น นส. นันทชา ชูช่วยบอกว่า ผู้หญิงหลายคนรวมทั้งตัวเมืองมักจะได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่คุย สันบสนุนตามชนบทด้วย เช่น การเป็นเลขานุการ ผู้จัดบันทึก และเป็นหัวหน้าที่ the Observatory ว่า “แม้เป็นความจริงว่า ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญมากขึ้นในกระบวนการปัจจุบัน แต่เรา yang ประสบปัญหาในการทำให้คนรับฟัง ลิงที่เร้าพูด จากประสบการณ์ส่วนตัว โดยเฉพาะเมื่อดินนั่นพยายามยกปัญหาเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศมาพูด หรือ ตอบที่ดินเสนอให้พูดคุยเรื่องสตรีนิยม ดินนั่นจะถูกคัดค้านอย่างรวดเร็ว ตรงกันข้าม ถ้าเป็นผู้ชายพูด ผู้คนจะฟัง”¹⁸⁸ นส. กรณกน คัม塔และดงข้อกังวลเกี่ยวกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่พยายามมีส่วนร่วมในการกำหนดดยุทธศาสตร์ หรือเข้าร่วมกระบวนการตัดสินใจ และการมีโอกาสได้เข้าไปพูดบนเวที “ในที่ประชุม บางทีผู้หญิงถูกจัดให้ไปนั่งด้าน

181 Prachatai, ทำร้าย ตัดเงิน ไล่ออกจากบ้าน สิ่งที่นักเรียนต้องเจอเมื่อเคลื่อนไหวทางการเมือง, 24 กันยายน 2563; Prachatai, Family can be cruel: the price students have to pay for protesting, 31 ตุลาคม 2563

182 สัมภาษณ์ นส. จิรุตตา ธรรมรักษ์, 27 ตุลาคม 2563

183 สัมภาษณ์ นส. เนตรนภา อำนาจล้ำส., 21 ตุลาคม 2563

184 สัมภาษณ์ นส. สุพิชฌาย์ ชัยломบ., 19 ตุลาคม 2563

185 ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชน, นร.ม.5 ขึ้นเรื่อง “นักเรียนเลา” ถูกครุร้ายภาพ-โทรศัพท์ พยายามให้รับปากจะไม่เข็นอีก 10 กันยายน 2563

186 สัมภาษณ์ นส. ชนนิกานต์ วงศ์, 9 พฤษภาคม 2563; FIDH, สัมภาษณ์ นส. ปันสยา สิทธิจิรวัฒนกุล, 6 มีนาคม 2563

187 คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ, สถานการณ์ผู้หญิงนักป้องกันสิทธิมนุษยชน, 10 มกราคม 2562; UN Doc. A/HRC/40/60, วรรค 36

188 สัมภาษณ์ นส. นันทชา ชูช่วย, 29 ตุลาคม 2563

หลังของห้อง ไม่มีโอกาสให้พวกรอเข้าร่วมในการวางแผน ผู้หญิงต้องพิสูจน์ตัวเองกับคนจำนวนมากmany เพื่อที่จะมีโอกาสเข้าไปนั่งวงใน” เมื่อกล่าวถึงการโจมตีผู้หญิงที่มีชื่อเสียงขึ้นมา นส. กรอกนก กล่าวว่า “มันทำให้ผู้หญิงจำนวนมากรู้สึกว่าควรทำตัวสงบเลี้ยง และอย่าทำตัวให้เป็นที่ลังเกตมากันนัก”¹⁸⁹

นส. ชาธิชา แจ้งเร็ว บอกกับ the Observatory ถึงความลำบากที่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนต้องเผชิญเมื่อได้ดำเนินคดีที่สำคัญ “การที่ผู้หญิงจะได้ชื่นมาเป็นแกนนำประท้วง พวกรอต้องพิสูจน์ตนเอง ผู้หญิงไม่ได้ลัศตราท จาจุดเดียวกัน จากนั้นพวกรายยังสร้างภาพของเราในอีกรูปแบบหนึ่ง เหมือนกับเราเป็นคนต้องเข้มแข็งตลอดกาล” เธอกล่าวเสริมว่า “จากประสบการณ์ส่วนตัวของดิฉัน โดยเฉพาะในช่วงเริ่มต้น ดิฉันเผชิญกับความคาดหวังจากผู้คนจำนวนมาก รวมถึงความคาดหวังว่าดิฉันจะต้องไม่ใช้ภาษาเก่งชาตินั้นหรือเลือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง”¹⁹⁰ นส. ภัสราวดี ธนา吉รุบูลย์ผลให้ความเห็นในทำนองเดียวกัน “ผู้หญิงมีพื้นที่มากขึ้นจริง แต่การจะมีความเท่าเทียมอย่างแท้จริง นั้นยังเป็นสิ่งที่ต้องสู้ต่อไป สังคมยังคงถูกกำหนดด้วยแนวคิดเก่าตามารีต เช่น การมองว่าผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอก ผู้หญิงที่เป็นแกนนำประท้วงมักถูกมองว่าเป็นพวกรหิวแสงหรืออยาดัง”¹⁹¹

ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ทำงานในประเด็นความเท่าเทียมทางเพศ และสิทธิค้านอนามัยเจริญพันธุ์และสิทธิทางเพศของผู้หญิง พบว่าเป็นเรื่องท้าทายอย่างมากที่จะสามารถเป็นตัวแทนในขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยได้ ซึ่งพวกรอเชื่อว่าเป็นการเคลื่อนไหวที่เชื่อมโยงเป็นลิ้งเดียวกันกับเป้าหมายโดยรวมเพื่อให้เกิดประชาธิปไตยและความเท่าเทียมสำหรับคนทุกคน นส. ชุมพร แต่งเกเลี้ยง ซึ่งเคยชื่นชมว่า “การคุยเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ และความยุติธรรมอิบยาลีเกี่ยวกับพัฒนาการของขบวนการสตรีนิยมในประเทศไทย และกลุ่มเพมินิสต์ปลดแอกของเธอว่า “ในสภาพการทำงานใหม่ของขบวนการทางสังคม เราไม่สามารถแยกกันทำงานในแต่ละประเด็นได้อีกต่อไป เพราะถ้าเราไม่ได้รับความยุติธรรมของสังคมทั้งหมด ก็เสี่ยงที่อาจเกิดความอุตุธรรมในบางเรื่องได้ จึงเป็นมิติใหม่ของขบวนการสตรีที่ต้องเข้าไปทำงานฝ่ายประชาธิปไตยด้วย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เราต้องคืออย่างเข้มแข็ง เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย พยายามช่วยซึ่งพื้นที่มากขึ้น พยายามเจรจาบับผู้มีอำนาจตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้พวกรู้ว่าได้ยินและได้เห็นลิ้งที่เราทำ”¹⁹² ในประเด็นนี้ นส. กรอกนกเสริมว่า “แม้แต่คนที่อยู่ในขบวนการประชาธิปไตยไม่เห็นด้วยหรือเข้าใจว่า เหตุใดประดิษฐ์ของผู้หญิงจึงเกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย บางคนคิดว่าความยุติธรรมทางเพศสภาพไม่ใช่เรื่องสักกล้ามกล้ามเรื่องด่วน”¹⁹³ นส. ชุมพร และนส. กรอกนกยังพูดถึงประเด็นการคุกคามทางเพศที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่เข้าร่วมการชุมนุม และการปล่อยมุขตกลงที่ไม่มีความละเอียดอ่อนทางเพศในการชุมนุมประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย

นส. ชีชณุพงศ์ นิธิวนา ซึ่งทำงานรณรงค์ออนไลน์เพื่อลิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศยังพบว่า คอนเนกท์เกี่ยวกับเรื่องเพศสภาพมักได้รับความสนใจอยกว่า เมื่อเทียบกับเรื่องประชาธิปไตย “คนจะไม่สนใจถ้าพวกรู้ว่า คิดว่ามันเป็นประเด็นที่ไม่เกี่ยวกับพวกรู้ว่า ทั้งที่ความเท่าเทียมทางเพศควรเป็นข้อกังวลของคนทุกคน”¹⁹⁴

อีกแห่งมุมหนึ่งของการไม่ยอมรับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน สะท้อนให้เห็นจากการถูกกลดค่าเป็นเพียงวัตถุของผู้หญิง ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนซึ่งเริ่มเป็นที่สนใจของสังคม รู้สึกว่าคนอื่นไม่ให้ความเคารพกับตัวตนของพวกรอและสิ่งที่พวกรู้สึกต่อสู้ แต่ความสนใจในตัวพวกรอ มักเป็นผลมาจากการซื้อของพวกรอและรู้ปร่างหน้าตา ยกตัวอย่างเช่น นส. สุพิชฌาย์ ชัยломบกอว่า หลังจากเธอเริ่มมีชื่อเสียงขึ้นมา “คนที่สนับสนุนดิฉันบางคนมองดิฉันเหมือนเป็นไอดอล แทนที่จะให้ความสนใจกับประดิษฐ์การเมืองที่ดิฉันพูด”¹⁹⁵ เธอและนส. ภัคจิรา ทรงสิริกทรัพย์นักกิจกรรมนักกิจกรรม ช้ายที่ชื่นชอบในตัวพวกรอตามสักครอต (stalk) ไปทั้งที่โรงเรียนและมหาวิทยาลัย¹⁹⁶ ในทำนองเดียวกัน นส. ญาณิศา วรรักษ์พงศ์ก็ได้รับคำชี้มือที่ไม่พึงประสงค์จากผู้ใช้งานอินเตอร์เน็ตที่บอกรวบเรื่อง “ยื้มสาย” หรือเรียกเธอว่าเป็น “สมบัติของชาติ”¹⁹⁷

189 สัมภาษณ์นส. กรอกนก คำ答, 30 ตุลาคม 2563

190 สัมภาษณ์นส. ชาธิชา แจ้งเร็ว, 4 พฤศจิกายน 2563

191 สัมภาษณ์นส. ภัสราวดี ธนา吉รุบูลย์ผล, 15 ธันวาคม 2563

192 สัมภาษณ์นส. ชุมพร แต่งเกเลี้ยง, 13 พฤศจิกายน 2563

193 สัมภาษณ์นส. กรอกนก คำ答, 30 ตุลาคม 2563

194 สัมภาษณ์นส. ชีชณุพงศ์ นิธิวนา, 14 ธันวาคม 2563

195 สัมภาษณ์นส. สุพิชฌาย์ ชัยломบก, 19 ตุลาคม 2563; สัมภาษณ์นส. ภัคจิรา ทรงสิริกทรัพย์, 16 พฤศจิกายน 2563

196 สัมภาษณ์นส. ญาณิศา วรรักษ์พงศ์, 18 พฤศจิกายน 2563

ปัญหาท้าทายที่ฝ่ายรัฐที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน อาจส่งผลให้เกิดความเครียดเรื้อรัง อาการหมดไฟ หรือกระทบต่อความเคารพในตนของ ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนบางส่วนที่ให้สัมภาษณ์ รวมทั้ง นส. ชลธิชา, นส. อลิสา บินดุลสะ และนส. สิรินทร์ มุ่งเจริญ ต่างแสดงข้อกังวลว่า มักไม่มีความตระหนักรถึงและไม่มี ความสนับสนุนต่อสวัสดิภาพโดยทั่วไปของนักกิจกรรมหญิง ดังที่นส. ชลธิชาอธิบายว่า “ลูกภาพจิตไม่ได้เป็นประเต็น เร่งด่วนสำหรับประชาชนมองค์กรสิทธิมนุษยชนเลย ที่ Lew ร้ายกว่าคน ยังมีความเชื่อโดยพื้นฐานว่า นักกิจกรรมต้อง เป็นคนที่เข้มแข็ง สามารถแบกความหวังของคนอื่นบนบ่าตัวเองได้ เมื่อเกิดอาการทางจิต จึงมักมีการดูแลกันเป็น กรณีไป แทนที่จะมีระบบสวัสดิการขั้นพื้นฐานขององค์กร ในขณะที่รัฐบาลก็ไม่มีนโยบาย เพื่อจัดให้มีกลไกหรือ ความสนับสนุนเพื่อการเยียวยา กล้ายเป็นว่าแต่ละคนต้องแบกรับภาระในเรื่องนี้เอง”¹⁹⁸

198 สัมภาษณ์ นส. ชลธิชา แจ้งเรือง, 4 พฤศจิกายน 2563

7. ความนิ่งเฉยของนานาชาติต่อการปราบปรามนักปกป้องสิทธิและผู้ประท้วง

แม้จะได้รับความสนใจระดับโลก แต่ประเทศมีท่าที่นิ่งเฉยเป็นส่วนใหญ่ต่อการปราบปรามที่ยกกระดับรุนแรงขึ้นต่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และผู้ประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยในประเทศไทย เสียงวิจารณ์การปราบปรามครั้งนี้มาจากกลไกสิทธิมนุษยชนขององค์กรสหประชาชาติแทนทั้งหมด

เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม นาย Clément Nyaletsossi Voule ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบและการสมาคม แสดงความกังวลเกี่ยวกับการปราบปรามผู้ประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยภายหลังการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในกรุงเทพฯ เข้ากระตุนรัฐบาลไทย “ให้อันญาตให้ผู้ประท้วงใช้สิทธิของตนเองได้ และหาทางเจรจา ไม่ใช่ปราบปรามพวกเข้า”¹⁹⁹ ในวันเดียวกัน นาย Stéphane Dujarric โฆษกเลขาธิการองค์กรสหประชาชาติระบุว่า สำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ได้ติดตามการประท้วงในประเทศไทย “อย่างใกล้ชิด” และควรอนุญาตให้ประชาชนสามารถใช้ “สิทธิที่จะประท้วงได้โดยเสรีและโดยสันติ”²⁰⁰

ทวีตของ Mr. Clément Voule, 16 ตุลาคม 2563

ในวันที่ 18 ตุลาคม นส. Mary Lawlor ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสถานการณ์ของนักปกป้องสิทธิมนุษยชนแสดงข้อกังวลเกี่ยวกับ “การจับกุมและควบคุมตัว และการใช้อำนาจไว้วยแรงต่อต้านักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ใช้สิทธิที่จะรวมตัวอย่างสงบและแสดงความเห็น”²⁰¹

199 บัญชีทวิตเตอร์ Clément Voule @cvoule, 16 ตุลาคม 2563; <https://twitter.com/cvoule/status/1317046732413407232?s=20>

200 Thai PBS World, Crackdown draws concerns, condemnation, 17 ตุลาคม 2563

201 บัญชีทวิตเตอร์ Mary Lawlor @MarryLawlorhrds, 18 ตุลาคม 2563; <https://twitter.com/MaryLawlorhrds/status/1317718943495344128?s=20>

I'm alarmed by reports this week from #Thailand of arrests & detentions & the use of draconian criminal charges against Human Rights Defenders exercising their rights to assemble peacefully & to express their views

13:47 · 18/10/2020 · Twitter for iPhone

3,559 Retweets 85 Quote Tweets 1,645 Likes

ทวีตของ Ms. Mary Lawlor, 18 ตุลาคม 2563

ในแถลงการณ์ร่วมที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม นาย Voule, นส. Lawlor และนส. Irene Khan ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาธิค่าว่าด้วยการล่วงเสื่อมและคุกคามของลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก ระบุว่า การประการณ์สถานการณ์ซุกเงินร้ายแรงในกรุงเทพฯ เป็นหนึ่งใน “มาตรการรุนแรงที่มีเป้าหมายเพื่อขัดขวางการชุมนุมอย่างสงบ และเอาผิดทางอาญาภัยเลี้ยงที่เห็นต่าง”²⁰² ทั้งสามคนกระตุ้นรัฐบาลไทย “ให้อนุญาตให้นักเรียนและนักศึกษา นักปักป้องลิทธิมนุษยชน และบุคคลอื่น ๆ สามารถประท้วงได้อย่างสงบ” และให้คนไทย “ต้องได้รับอนุญาตให้แสดงความเห็นและแลกเปลี่ยนความเห็นทางการเมืองอย่างเสรี ทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ โดยไม่ถูกดำเนินคดี” ผู้ชำนาญการเหล่านี้ยังวิจารณ์ว่าการใช้ปืนฉีดน้ำแรงดันสูงของทางการเป็นการใช้ “กำลังโดยไม่จำเป็น” เพื่อพยายามห้ามประท้วงอย่างสงบ และแสดงความกังวลร้ายแรงต่อการดำเนินคดีอาญาภัยบุคคลที่เข้าร่วมในการประท้วงอย่างสงบ พากษาเรียกร้องหน่วยงานรัฐของไทยให้ปล่อยตัวบุคคลที่ถูกควบคุมตัว เพียงเพราะใช้เสรีภาพขั้นพื้นฐานของตนโดยทันทีและอย่างไม่มีเงื่อนไข

ในวันที่ 28 ตุลาคม ระหว่างการประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงกับรัฐบาลไทย เจ้าหน้าที่สหภาพยุโรปได้ย้ำถึง “ความสำคัญอย่างยิ่งยวด” ของเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการชุมนุม การแสดงออก และเสรีภาพสื่อ ในส่วนของการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย สหภาพยุโรปเน้นย้ำว่า ผู้ประท้วงที่ถูกควบคุมตัว ต้องสามารถเข้าสู่กระบวนการอันควรตามกฎหมาย และได้รับการปฏิบัติอย่างสอดคล้องตามกฎหมายและมาตรฐานระหว่างประเทศ ที่กำกับดูแลการปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมตัว²⁰³

ในวันที่ 18 พฤศจิกายน นาย Dujarric แสดงข้อกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านลิทธิมนุษยชนในประเทศไทย และอธิบายว่าการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ออย่างต่อเนื่องกับผู้ประท้วงโดยสันติเป็นเรื่องที่นา “กังวล” เข้ากระตุ้นรัฐบาลไทยให้ดีเด่นจากการใช้กำลัง และประกันให้มี “ความคุ้มครองอย่างเต็มที่ต่อบุคคลทุกคนในประเทศไทย” ที่ใช้ลิทธิที่จะมีเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบ²⁰⁴

ในวันที่ 18 ธันวาคม นส. Ravina Shamdasani โฆษกสำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านลิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาธิรัฐว่าองค์การสหประชาธิ “กังวลอย่างยิ่ง” กับการใช้มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญาของไทย (ที่มีนิประบรมเดชาธนภาพ) ต่อผู้ประท้วงอย่างน้อย 35 คนรวมทั้งเด็กนักเรียนอายุ 16 ปี เนื่องจากกระตุ้นรัฐบาลไทยให้ “แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีนิประบรมเดชาธนภาพ” ให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับข้อ 19 ของกติกา ICCPR ว่าด้วยลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านการแสดงออก²⁰⁵ นอกจากนั้น นส. Shamdasani บอกว่า องค์การสหประชาธิแสดงความกังวลร้ายแรงเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาภัยผู้ประท้วงอย่างสงบ รวมทั้งในข้อหาอย่างปลอกปั๊น และความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ เนื่องจากรัฐบาลไทยให้สิทธิการดำเนินคดีอาญาอย่างแรงกล้า ต่อเนื่องกับบุคคลที่ใช้ลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านการแสดงออกและการชุมนุมโดยสงบ²⁰⁶

202 สำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านลิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาธิ, UN experts urged Thai government to allow peaceful protests and release unconditionally those arbitrarily detained, 2 ตุลาคม 2563

203 European Union External Action, EU-Thailand: The European Union and Thailand hold their 15th Senior Officials' Meeting, 28 ตุลาคม 2563

204 องค์การสหประชาธิ, Daily press briefing by the Office of the Spokesperson for the Secretary-General, 18 พฤศจิกายน 2563

205 สำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านลิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาธิ, Press briefing notes on Thailand, 18 ธันวาคม 2563

206 สำนักงานข้าหลวงใหญ่ด้านลิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาธิ, Press briefing notes on Thailand, 18 ธันวาคม 2563

The Observatory - ระหว่างองอาจ: ผู้หญิงนักปักป้องลิทธิมนุษยชนในแนวหน้าของการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตยของไทย

8. ข้อเสนอแนะ

จากสถานการณ์ตามที่ได้อธิบายไว้ในรายงานฉบับนี้ กลุ่มสังเกตการณ์เพื่อการคุ้มครองนักปักป้องลิทธิมนุษยชน มีข้อเสนอแนะอันมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างการคุ้มครองนักปักป้องลิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงผู้หญิง นักปักป้องลิทธิมนุษยชนที่เรียกร้องประชาธิปไตย ดังต่อไปนี้

สำหรับรัฐบาลไทย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- ยุติการดำเนินคดีทั้งปวงต่อนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย และผู้เข้าร่วมในการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย โดยให้ถอนฟ้องคดีที่เป็นการใช้อำนาจจากกฎหมายที่กดขี่ปราบปรามกับพวกเขาระหว่างการประท้วง
- งดเว้นการจับกุม การควบคุมตัว และการดำเนินคดีนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย และผู้เข้าร่วมในการประท้วง เรียกร้องประชาธิปไตย อันมาจากการใช้โดยชอบซึ่งลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
- ยุติพฤติกรรมการคุกคามทั้งหมด รวมถึงการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ต่อนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย และผู้เข้าร่วมในการประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย และประกันว่าพวกเขารสามารถใช้ลิทธิอันชอบที่จะมีเสรีภาพ ด้านความคิดเห็นและการแสดงออก และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ โดยไม่มีการขัดขวางหรือความหวาดกลัวต่อการตอบโต้
- แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 112 และ 116 ของประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ และพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาระดับด้านลิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของไทยตามเกติกา ICCPR
- มาตรการจำกัดลิทธิใด ๆ ที่ไม่สอดคล้องกับพัฒนาระดับด้านลิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศของไทย ในแห่งของลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
- ประกันถึงบูรณาภิการร่างกฎหมายและสวัสดิภาพทางจิตใจของนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตยและผู้เข้าร่วมประท้วง ในทุกสภาพการณ์ และยุติการโจมตีทั้งหมดต่อพวกเขาระหว่างการประท้วง
- ประกันให้มีและอำนวยความสะดวกการใช้ลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบในทุกสภาพการณ์ โดยให้สอดคล้องตามพันธกรณีของประเทศไทย ที่มีต่อภูมิภาคสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และมาตรฐานระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเกติกา ICCPR, อนุสัญญา CRC อนุสัญญา CEDAW และปฏิญญาว่าด้วยนักปักป้องลิทธิมนุษยชน
- เคารพและคุ้มครองลิทธิเด็กและเยาวชนที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
- ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของกลไกจิตใจลิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาติที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มรูปแบบ รวมถึงข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการสนับสนุนสิทธิมนุษยชน วิธีพิจารณาวิสามัญ และรายงานบททวนสถานการณ์ลิทธิมนุษยชน (UPR)
- งดเว้นจากการใช้กำลังโดยไม่ได้สัดส่วนและไม่จำเป็นต่อผู้ประท้วงอย่างสงบ และรับรองว่า การใช้กำลังของทางการสอดคล้องอย่างเข้มงวดกับมาตรฐานระหว่างประเทศ รวมทั้งหลักการพื้นฐานขององค์กรสหประชาติ ว่าด้วยการใช้กำลังและอาชุธปืนของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย แนวปฏิบัติต้านลิทธิมนุษยชนของสหประชาติ ว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่อในการบังคับใช้กฎหมาย
- ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสอบสวนอย่างละเอียด รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ต่อข้อกล่าวหาทั้งหมดว่าด้วยการข่มขู่ การคุกคาม การโจมตีทำร้าย และการละเมิดสิทธิมนุษยชนแบบอันต่อผู้ประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย และประกันว่าผู้ที่ถูกกลั่นเม็ดลิทธิ จะมีลิทธิเข้าถึงการเยียวยาอย่างเป็นผล ตามที่ได้รับการคุ้มครองตามข้อ 2(3) ของเกติกา ICCPR
- ให้ส่งจดหมายเชิญอย่างเป็นทางการ และจัดให้มีการเข้าเยี่ยมประเทศไทยของผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาติ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาติว่าด้วยสถานการณ์ของนักปักป้องลิทธิมนุษยชน ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาติว่าด้วยเสรีภาพในการชุมนุมอย่างสงบและการสมัคค ผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาติว่าด้วยการล่วงเสรีภาพและคุ้มครองลิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และคณะกรรมการสหประชาติด้วยการคุกคุมตัวโดยพลการ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

- ให้การยอมรับว่าผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน และนำมาตรการที่จำเป็นมาใช้เพื่อแก้ไขสาเหตุที่รากเหง้า ซึ่งนำไปสู่การโจมตีทำร้ายและการคุกคามด้วยเหตุทางเพศสภาพต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเลือกปฏิบัติและการปราบปราม
- ประกันให้มีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเกือบทัน เพื่อให้ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามารถใช้สิทธิของตนได้ โดยคำนึงถึงความต้องการเฉพาะและหลากหลายของผู้หญิง รวมทั้งผู้ซึ่งทำงานเพื่อสิทธิสตรีและความเท่าเทียมทางเพศ ผู้มีความหลากหลายทางเพศ และเด็ก
- งดเว้นจากพฤติกรรมการโจมตีโดยตรง และการคุกคาม และการข่มขู่ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
- คุ้มครองผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนจากการโจมตีทำร้าย การคุกคาม และการข่มขู่ด้วยเหตุทางเพศ สภาพ ที่เกิดขึ้นจากการรัฐและหน่วยงานที่ไม่ใช่ของรัฐรวมถึงทางออนไลน์
- ดำเนินการสอบสวนอย่างละเอียด รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม ต่อเหตุการณ์โจมตี การคุกคาม การข่มขู่ การละเมิดที่มีลักษณะเฉพาะทางเพศ เพื่อระบุตัวผู้กระทำโดยไม่คำนึงถึงว่ามีสถานะอะไร เพื่อนำตัวมาวันพิจารณาและประนับจำเลย รวมถึงการดำเนินการยื้อเวลาอย่างเป็นผล
- ประกันว่า เจ้าหน้าที่รัฐได้รับการอบรมอย่างเพียงพอเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน ในลักษณะที่ไม่เลือกปฏิบัติและมีความละเอียดอ่อนทางเพศสภาพ

สำหรับองค์การสหประชาชาติ โดยเฉพาะคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน

- เรียกร้องให้รัฐบาลไทยยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งปวง และการคุกคาม การข่มขู่ และการโจมตีทำร้าย นักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย และผู้เข้าร่วมการชุมนุมในทุกรูปแบบ ที่เกิดจากหน่วยงานของรัฐ และประกันสิทธิที่จะมีเสรีภาพด้านความเห็นและการแสดงออก และเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ
- ให้ความใส่ใจเป็นพิเศษต่อสถานการณ์ของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียกร้องประชาธิปไตย เสนอการณ์ปัจจุบันของแต่ละรายต่อรัฐบาลไทย และติดตามให้มีการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเทศไทย
- ขอให้มีการส่งจดหมายเชิญ เพื่อให้มีการเดินทางเข้าเยี่ยมประเทศไทยอย่างเป็นทางการ

สำหรับสหภาพยุโรป ประเทศสมาชิก และรัฐวิสาหกิจที่มีส่วนรับผิดชอบใน เพื่อนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

- ประณามอย่างเป็นระบบและอย่างเบ็ดเตล็ดต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการคุกคาม การข่มขู่ และการโจมตีทำร้ายทุกรูปแบบกับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งนักกิจกรรมเพื่อประชาธิปไตย และผู้เข้าร่วมในการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย
- ให้ความใส่ใจเป็นพิเศษต่อสถานการณ์ของผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน รวมทั้งเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียกร้องประชาธิปไตย อย่างสอดคล้องตาม ปฏิญญาสหประชาชาติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และแนวปฏิบัติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชนของสหภาพยุโรปและของรัฐภาคี ตามลำดับ
- รณรงค์กดดันให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเกือบทัน เพื่อให้ผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชนสามารถทำงานของตนได้อย่างจริงจัง; ร่วมมืออย่างจริงจังและสมม่ำเสมอ กับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน; และสนับสนุนและช่วยเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของพวกเธอ
- แสดงความกังวลตามที่ระบุในรายงานนี้แก่หน่วยงานรัฐของไทยโดยอยู่บนฐานของแนวปฏิบัติว่าด้วยนักปกป้องสิทธิมนุษยชนที่ไทยรับมาใช้ โดยเฉพาะเป็นการรณรงค์กดดันเฉพาะกรณีและการเผยแพร่ผลการณ์
- ติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานรัฐไทย

9. ภาคผนวก I: ลำดับเหตุการณ์การประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย ในปี 2563

- **21 กุมภาพันธ์:** ศาลรัฐธรรมนูญลังบุบพรองอนาคตใหม่ (อนค.) ชี้เป็นพรครฝ่ายค้านที่ใหญ่เป็นอันดับสอง และตัดสิทธิทางการเมืองของคณะกรรมการบริหารพรรค. 16 คน เป็นเวลา 10 ปี
- **22 กุมภาพันธ์:** สหภาพนักเรียน นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทยนัดชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่กรุงเทพฯ เพื่อประท้วงกรณีการยุบพรรค. นักศึกษาและผู้สนับสนุนพรรค. หลายร้อยคนเข้าร่วมการประท้วงครั้งนั้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นให้เกิดแฟลชมูบโดยลั่นตึ้นมากมายในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ
- **26 มีนาคม:** รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อยุติยังการระบาดของโควิดไวรัสสายพันธุ์ใหม่ (โควิด-19) ซึ่งรวมถึงการประกาศคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะ
- **4 มิถุนายน:** นายวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ นักกิจกรรมชาวไทยที่ลี้ภัยอยู่ในกัมพูชาตั้งแต่ปี 2557 ถูกชายติดอาวุธลักพาตัวไปจากบริเวณด้านหน้าที่พักในกรุงพนมเปญ
- **5 มิถุนายน:** สหภาพนักเรียน นิสิต นักศึกษาแห่งประเทศไทย จัดการประท้วงที่กลางกรุงเทพฯ เรียกร้องความยุติธรรมให้กับนายวันเฉลิม สัตย์ศักดิ์สิทธิ์ นักกิจกรรมชาวไทย และเหยื่อของการบังคับให้ลี้ภัยหายอื่น ๆ การชุมนุมครั้งนี้ยังจุดชนวนให้เกิดการประท้วงให้กับนักกิจกรรมที่หายตัวไปคนนี้ทั่วประเทศ
- **18 กรกฎาคม:** กลุ่มเยาวชนปลดแอกที่เป็นกลุ่มนักศึกษา จัดการชุมนุมอย่างลั่นตึ้นที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ ประกาศข้อเรียกร้องสามข้อ ได้แก่ 1) ให้ยุบสภา 2) ให้ยุติการคุกคามผู้วิจารณ์รัฐบาลที่ใช้สิทธิชั้นพื้นฐานที่จะมีส่วนร่วมในการแสดงออก และ 3) ให้ร่างรัฐธรรมนูญใหม่
- **3 สิงหาคม:** นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่กรุงเทพฯ จัดการชุมนุมที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ โดยアナนท์ นำภา หนานะวิจิตร์ นำทีมสิทธิมนูษยชนได้เรียกร้องให้มีการตรวจสอบงบประมาณของสถาบันพระมหาภัชตري์ และให้จำกัดพระราชอำนาจของในหลวงรัชกาลที่ 10 เพื่อให้สอดคล้องกับระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหาภัชตري์เป็นประมุข
- **10 สิงหาคม:** แนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุมจัดการชุมนุมที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รังสิต จังหวัดปทุมธานี ในที่ชุมนุม นส. ปันสยา สิทธิชิริวัฒนกุล อ่านข้อเสนอกล่าว 10 ข้อเพื่อการปฏิรูปสถาบันพระมหาภัชตري์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สถาบันเกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้มากขึ้น
- **19 กันยายน:** ประชาชนกว่า 50,000 คนชุมนุมอย่างสงบที่สนามหลวงในกรุงเทพฯ ใกล้กับพระบรมมหาราชวัง นับเป็นการประท้วงครั้งใหญ่สุดในประเทศไทยนับตั้งแต่รัฐประหารปี 2557
- **20 กันยายน:** ผู้ประท้วงได้นำหมุดลัญลักษณ์มาติดตั้งที่ท้องสนามหลวงที่กรุงเทพฯ โดยมีข้อความในหมุดที่บอกร่วมกับประเทศไทยเป็นของราษฎร ไม่ใช่ของกษัตริย์
- **21 กันยายน:** ประชาชนหลายพันคนพยายามเดินขบวนไปที่อาคารสำนักงานเขตกรุงเทพฯ เพื่อยื่น 10 ข้อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปสถาบันพระมหาภัชตري์ แต่ต่อมาถูกขัดขวางโดยตำรวจ นส. ปันสยา สิทธิชิริวัฒนกุล จึงทำหน้าที่เป็นตัวแทนผู้ประท้วงเข้าไปยื่นจดหมายที่มีข้อเสนอตั้งกล่าวกับตำรวจ ในวันต่อมา มีการถอนหมุดที่ผังออกไป

- **24 กันยายน:** รัฐสภามงติให้ชื่อการพิจารณาเรื่องแก้ไขรัฐธรรมนูญออกเป็นถาวรสืบต่อไปจนถึงเดือนพฤษภาคม
- **8 ตุลาคม:** กลุ่มเยาวชนปลดแอกและคณะประชาชนปลดแอก ซึ่งเป็นกลุ่มเรียกร้องประชาธิปไตย ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “คณะราษฎร” ถือเป็นการจัดตั้งใหม่ของขบวนการทางการเมือง ที่เคยโถลงร่างรัฐธรรมนูญไทยในประเทศไทยเมื่อปี 2475 พากเข้าได้ยื่นข้อเสนอใหม่สามข้อ ได้แก่ 1) นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา และคณะรัฐมนตรีต้องลาออกจาก; 2) ต้องร่างรัฐธรรมนูญใหม่ และ 3) ปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์
- **13 ตุลาคม:** ตำรวจปราบจลาจลบุกนัดกิจกรรม 21 คน รวมทั้งเยาวชนชายอายุ 17 ปีหนึ่งคน ซึ่งได้รวมตัวกันที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ ก่อนจะมีการประท้วงตามแผนในวันที่ 14 ตุลาคม
- **14 ตุลาคม:** ผู้ประท้วงหลายหมื่นคนเดินขบวนจากอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยที่กรุงเทพฯ ไปยังทำเนียบรัฐบาล เพื่อค้างคืน เพื่อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชาลาออกจาก สถานการณ์ดึงเครียดขึ้นอย่างมาก เมื่อขบวนเดินทางมาเจอกับผู้ชุมนุมทางฝ่าย反 ที่ตั้งแต่ต้นมีความไม่สงบ จึงมีการใช้กระสุนจริง กระสุน催泪 และกระสุนฟลัก ทำให้มีผู้บาดเจ็บอย่างรุนแรง จำนวน 100 คน ด้วยการยิงกระสุนฟลักใส่ผู้ชุมนุม ทำให้ผู้ชุมนุมบางส่วนได้ยิ่งมีความตื่นตระหนกมากขึ้น
- **15 ตุลาคม:** รัฐบาลไทยประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในกรุงเทพฯ อ้างเหตุเกียวกับขบวนเดสต์ฯ เมื่อวันก่อนหน้านี้ โดยประกาศนี้ครอบคลุมคำสั่งห้ามการชุมนุมสาธารณะของบุคคลสี่คนหรือกว่าห้าคน รวมทั้งห้ามเผยแพร่ว่าไว้ที่เป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ ประชาชนหลายพันคนได้ชุมนุมฝ่าฝืนคำสั่งใหม่นี้ และได้จัดการประท้วงที่สี่แยกราชประสงค์ที่กรุงเทพฯ
- **16 ตุลาคม:** ประชาชนหลายพันคนฝ่าฝืนพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยร่วมกันชุมนุมที่สี่แยกปทุมวันที่กรุงเทพฯ ตำรวจนัดปืนฉีดน้ำแรงดันสูง ซึ่งในน้ำเงือด้วยสารเคมีที่สร้างความระคายเคือง เพื่อเป็นการใช้กำลังสลายการชุมนุมอย่างสูง
- **22 ตุลาคม:** รัฐบาลไทยยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง
- **17 พฤศจิกายน:** ผู้ประท้วงหลายพันคนรวมตัวท้านอกของอาคารรัฐสภาที่กรุงเทพฯ เพื่อจัดตั้งสมาคมรัฐสภาในระหว่างการอภิปรายร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ตำรวจนำร่องจลาจลใช้ปืนฉีดน้ำแรงดันสูง และยิงแก๊สน้ำตาใส่ผู้ประท้วง ผู้ประท้วงและกลุ่มผู้สนับสนุนสถาบันพระมหากษัตริย์ได้ประกอบกันช่วงสั้น ๆ ใกล้กับจุดที่มีการชุมนุม ลั่นไกให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บอย่างน้อย 55 คน
- **18 พฤศจิกายน:** รัฐสภามงติไม่เห็นชอบกับร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญที่เสนอโดยองค์กรภาคประชาชน iLaw โดยมีการลงมติเห็นชอบสองร่าง ร่างหนึ่งเสนอโดยรัฐบาล และอีกร่างเสนอโดยพรรคร่วมค้าน
- **19 พฤศจิกายน:** นายกรัฐมนตรี ประยุทธ์ จันทร์โอชา ระบุว่า มาตรา 112 ของประมวลกฎหมายอาญาจะเป็นส่วนหนึ่งของ “กฎหมายทุกฉบับทุกมาตรา” ที่นำมาใช้กับผู้ประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย

10. ภาคผนวก II: ตารางการดำเนินคดีกับผู้หญิงนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 – 21 มกราคม 2564

ชื่อ	จำนวน คดี	เป็นการแจ้งข้อหา ตามกฎหมายใด	การจับกุม/ ควบคุมตัว (วันที่ จำนวนวัน)	การชุมนุมอันเป็นเหตุให้มีการแจ้งข้อหา		
				วันที่	สถานที่ (หาก ปรากฏ)	จังหวัด
1. นส. ปนัสยา สิทธิชัย วัฒนกุล	17	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมาย อาญา (หมิ่นพระบรม เดชานุภาพ) - มาตรา 116 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ยุยงปลุกปั่น) - พ.ร.ก.ฉุกเฉิน - พระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณ วัตถุศิลปวัตถุ และ พิพิธภัณฑสถานแห่ง^ง ชาติ พ.ศ. 2504 	<ul style="list-style-type: none"> 15 ตุลาคม/ 16 วัน 5 มิถุนายน 17 มิถุนายน 24 มิถุนายน 10 สิงหาคม 21 สิงหาคม 10 กันยายน 19 กันยายน 20 กันยายน 28 กันยายน 	แยกปทุมวัน	กรุงเทพฯ	
				หน้ากรมทหารราบที่ 11 มหาดเล็กราชวัลลภรักษ์พระองค์ กองทัพภาค 1 กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ	
				แยกปทุมวัน	กรุงเทพฯ	
				มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ รังสิต ปทุมธานี	ปทุมธานี	
					อยุธยา	
					นนทบุรี	
				มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และสนามหลวง	กรุงเทพฯ	
				สนามหลวง	กรุงเทพฯ	
				หน้ากองพันทหารม้าที่ 4 รักษาระองค์	กรุงเทพฯ	
				อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ	
				แยกตลาดพร้าว	กรุงเทพฯ	
				แยกตลาดพร้าว	กรุงเทพฯ	

2. นส. ชลธิชา แจ้งเรือง	15	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ร.ก.ฉุกเฉิน - สถานการณ์ฉุกเฉิน ร้ายแรง - พระราชบัญญัติการ ชุมนุมสาธารณะ - มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ที่มีนพระบรม เดชานุภาพ) 		24 มิถุนายน	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				3 สิงหาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				16 สิงหาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				22 สิงหาคม	อนุสรณ์สถาน 14 ตุลา	กรุงเทพฯ
				24 กันยายน	หน้ารัฐสภา	กรุงเทพฯ
				13 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				14 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				15 ตุลาคม	แยกราชประสงค์	กรุงเทพฯ
				18 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ	กรุงเทพฯ
				19 ตุลาคม	หน้าเรือนจำพิเศษ กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ
				20 ตุลาคม		ปทุมธานี
				21 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย และ ทำเนียบรัฐบาล	กรุงเทพฯ
				30 ตุลาคม	หน้าสถานีตำรวจนครบาล	กรุงเทพฯ
				17 พฤศจิกายน	หน้ารัฐสภา	กรุงเทพฯ
3. นส. จุฑากิจพงษ์ ศิริชันน์	10	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ที่มีนพระบรม เดชานุภาพ) - มาตรา 116 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ยุยงปลุกปั่น) - พ.ร.ก.ฉุกเฉิน 	<p>1 กันยายน/ ได้รับการปล่อยตัวใน วันเดียวกัน</p>	5 มิถุนายน	แยกปทุมวัน	กรุงเทพฯ
				9 มิถุนายน	หน้ากระทรวงกลาโหม และอนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				15 ตุลาคม	แยกราชประสงค์	กรุงเทพฯ
				16 ตุลาคม	แยกปทุมวัน	กรุงเทพฯ
				4 กันยายน	หน้าเรือนจำพิเศษ กรุงเทพฯ	กรุงเทพฯ
				24 กันยายน	หน้ารัฐสภา	กรุงเทพฯ
				13 ตุลาคม	หน้าสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	กรุงเทพฯ
				14 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ

4. นส. สุวรรณ ตาลเหล็ก	10	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา 116 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ยุบงลูกปั้น) - พ.ร.ก.ฉกเฉิน - สถานการณ์ฉกเฉิน ร้ายแรง - พระราชบัญญัติ โบราณสถาน โบราณ วัตถุศิลป์วัฒน. และ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 	19 สิงหาคม/ 2 วัน	18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				20 กรกฎาคม	หน้ากองบัญชาการ กองทัพบก	กรุงเทพฯ
				3 สิงหาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				7 สิงหาคม	หน้าสน.บางเขน	กรุงเทพฯ
				19 กันยายน	มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ท่าพระ จันทร์ และสنان หลวง	กรุงเทพฯ
				20 กันยายน	สนามหลวง	กรุงเทพฯ
				15 ตุลาคม	แยกราชประสงค์	กรุงเทพฯ
				16 ตุลาคม	แยกปทุมธานี	กรุงเทพฯ
				20 ตุลาคม		ปทุมธานี
				21 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย และ ทำเนียบรัฐบาล	
5. นส. ภัสราวดี ธนาภิจิวบูลย์ผล	8	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (หมั่นประบรม เดชานุภาพ) - มาตรา 116 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ยุบงลูกปั้น) - พ.ร.ก.ฉกเฉิน - พระราชบัญญัติการ ซุนมสมารถนะ 	21 ตุลาคม/ 2 วัน	3 สิงหาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				7 สิงหาคม	หน้าสน.บางเขน	กรุงเทพฯ
				24 กันยายน	หน้ารัฐสภา	กรุงเทพฯ
				14 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				15 ตุลาคม	แยกราชประสงค์	กรุงเทพฯ
				21 ตุลาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย และ ทำเนียบรัฐบาล	กรุงเทพฯ
				26 ตุลาคม	หน้าสถานทูตเยอรมัน	กรุงเทพฯ
				29 ตุลาคม	ถนนสีลม	กรุงเทพฯ
6. นส. ลัลนา สุริยะ	3	<ul style="list-style-type: none"> - มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (หมั่นประบรม เดชานุภาพ) - มาตรา 360 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ทำให้เลื่อมค่าหรือ ทำให้ไว้ประโยชน์ ซึ่ง ทรัพย์ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อ สาธารณะประโยชน์) - พ.ร.ก.ฉกเฉิน 	-	18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				17 ตุลาคม	มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ลำปาง	ลำปาง

7. นส. จิรภิญญา ธรรมรักษ์	2	- มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมาย อาญา (หมิ่นพระบรม เดชานุภาพ) - มาตรา 116 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ยุยงปลุกปั่น) พ.ร.ก.ฉุกเฉิน	-	18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				2 ธันวาคม	แยกลาดพร้าว	กรุงเทพฯ
8. นส. พิมพ์ลิริ เพชรน้ำร้อน	2	- มาตรา 112 ของ ประมวลกฎหมาย อาญา (หมิ่นพระบรม เดชานุภาพ) - พ.ร.ก.ฉุกเฉิน	-	18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				29 พฤศจิกายน	หน้ากรมท่าราษฎร์ ที่ 11 มหาดเล็กราช วัลลภรัตน์มาพระองค์	กรุงเทพฯ
9. นส. สิรินทร์ วงศ์เจริญ	2	- พ.ร.ก.ฉุกเฉิน - สถานการณ์ฉุกเฉิน ร้ายแรง	-	18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
				17 ตุลาคม	แยกสามย่าน	กรุงเทพฯ
10. นส. เนตรนภา อ้วนอาจส่งเสริม	2	- มาตรา 116 ของ ประมวลกฎหมายอาญา (ยุยงปลุกปั่น) - พ.ร.ก.ฉุกเฉิน	-	18 กรกฎาคม	อนุสาวรีย์ ประชาธิปไตย	กรุงเทพฯ
11. นส. เบญจมาภรณ์ นิวาส	1	- สถานการณ์ฉุกเฉิน ร้ายแรง	-	15 ตุลาคม	แยกราชประสงค์	กรุงเทพฯ

FIDH พิสูจน์ทราบความจริง

การกิจกรรมสอบสวนและสังเกตการณ์คดี

FIDH ดำเนินงานด้านต่าง ๆ รวมทั้งการส่งผู้ลังเกตการณ์คดีไปร่วมพิจารณา จนถึงการกิจกรรมสอบสวนโดยทีมงานระหว่างประเทศ เป็นการทำงานบนพื้นฐานขั้นตอนปฏิบัติที่เข้มแข็งและไม่ล้าเอียง ทั้งนี้เพื่อพิสูจน์ทราบความจริงและความรับผิดชอบ โดยผู้ชำนาญการที่ FIDH ส่งไปทำงานภาคสนาม ทำงานให้ราบเรียบอาสาสมัคร ในช่วง 25 ปีที่ผ่านมา FIDH ได้ปฏิบัติภารกิจเช่นนี้กว่า 1,500 ครั้งในกว่า 100 ประเทศ ซึ่งช่วยหนุนเสริมภาระรณรงค์เพื่อสร้างความตื่นตัวและกดดันของ FIDH

สนับสนุนภาคประชาสัมพันธ์

การอบรมและการแลกเปลี่ยน

FIDH จัดกิจกรรมหลายประการโดยความร่วมมือกับองค์กรสมาชิก ซึ่งตั้งอยู่ในประเทศต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับการดำเนินงานและศักยภาพของนักเคลื่อนไหวด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในระดับท้องถิ่น

จัดตั้งประชาคมระหว่างประเทศ

ทำหน้าที่ล้อมบี慷慨ในหน่วยงานระหว่างรัฐบาล

FIDH สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรสมาชิกและองค์กรภาครัฐในประเทศ โดยภาระรณรงค์ผ่านหน่วยงานระหว่างรัฐบาลโดยเราแจ้งเตือนให้หน่วยงานเหล่านี้ทราบ เมื่อเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีการส่งข้อมูลแต่ละกรณีให้กับหน่วยงานเหล่านี้

FIDH ยังมีส่วนร่วมในการจัดทำกฎหมายระหว่างประเทศ

แจ้งและรายงานข้อมูล

การรณรงค์ความเห็นของสาธารณะ

FIDH แจ้งข้อมูลและมีส่วนรับเคลื่อนความเห็นสาธารณะ ผ่านการเผยแพร่ในแหล่งข่าว การจัดแกลงข่าว การเขียนจดหมาย เปิดผนึกถึงหน่วยงานต่าง ๆ รายงานจากการปฏิบัติภารกิจ การเผยแพร่ข้อเรียกร้องฉุกเฉิน ข้อร้องเรียน การรณรงค์ และเว็บไซต์ FIDH ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากช่องทางสื่อสารที่มีอยู่เพื่อให้สังคมตระหนักรถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชน

17 passage de la Main-d'Or - 75011 Paris - France

Tel: + 33 1 43 55 25 18 /Fax: + 33 1 43 55 18 80 / www.fidh.org

องค์การต่อต้านการทรมานโลก (World Organisation Against Torture - OMCT) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2528 มีการดำเนินงานร่วมกับ และโดยผ่านพันธมิตรระหว่างประเทศขององค์กรพัฒนาเอกชนกว่า 200 องค์กรในนามเครือข่าย SOS-Torture Network เพื่อต่อต้านการทรมาน การลังหารแบบรบด้วยการบันดับบุคคลให้สูญหาย การควบคุมด้วยพลการ และการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และข้อหาคักด้วยความนุษย์ทุกประการในโลก และต่อสู้เพื่อคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ข่าวเหลือและสนับสนุนผู้เสียหาย

OMCT สนับสนุนเหลือจากการทรมานให้ได้รับความยุติธรรมและการเยียวยา รวมทั้งการฟื้นฟูบำบัด เป็นความช่วยเหลือทั่วไปของญาติพี่น้อง การรักษาพยาบาล และความช่วยเหลือฉุกเฉินด้านสังคมอื่น ๆ เราช่วยเหลือในการยื่นข้อร้องเรียนต่อศาลโลกสิทธิมนุษยชนระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ และสามารถแทรกแซงช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน OMCT ให้ความใจใส่เป็นพิเศษกับผู้เสียหายบางประเทศ โดยเฉพาะที่เป็นผู้หญิงและเด็ก

ป้องกันการทรมานและแก้ปัญหาการลอกยนต์ผลพันธ์

OMCT ทำงานร่วมกับภาคในประเทศ เพื่อรณรงค์คดีดันให้เกิดการบังคับใช้มาตรฐานต่อต้านการทรมานระหว่างประเทศ OMCT ยังดำเนินงานเพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์สูงสุดจากกลไกสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ โดยเฉพาะคณะกรรมการต่อต้านการทรมานแห่งสหประชาชาติ เพื่อให้การรณรงค์เป็นผลลัพธ์

คุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน

ผู้ที่ทำงานปกป้องสิทธิมนุษยชนและต่อต้านการทรมานมักถูกคุกคาม ส่งผลให้ OMCT ให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อการคุ้มครองบุคคลเหล่านี้ ทั้งโดยผ่านการแจ้งเตือนเมื่อเกิดภัยคุกคาม การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน การรณรงค์คดีดัน และการสร้างจิตสำนึก รวมทั้งการให้ความสนับสนุนโดยตรง

การประกอบด้านนักกิจกรรมและการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรในพื้นที่

OMCT สนับสนุนองค์กรสมาชิกให้มีเครื่องมือและบริการ ที่ช่วยให้สามารถดำเนินงาน และสร้างศักยภาพของตน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการต่อสู้กับการทรมาน การดำเนินงานของ OMCT ในศูนย์เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งของเจตจำนงในการสนับสนุนภาคประชาชน ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่านไปสู่การปกครองอย่างมีนิติธรรม และการเคารพข้อห้ามเด็ดขาดต่อการทรมาน

8 rue du Vieux-Billard - PO Box 21 - CH-1211 Geneva 8 - Switzerland

Tel: +41 22 809 49 39 / Fax: +41 22 809 49 29 / www.omct.org

กิจกรรมของ The Observatory for the Protection of Human Rights Defenders

The Observatory เป็นโครงการปฏิบัติตามที่มีความเชื่อมั่นในความร่วมมือและการแสดงออกภาพที่เข้มแข็งขึ้น กับนักปกป้องสิทธิมนุษยชน และหน่วยงานซึ่งช่วยเหลือไม่ให้พากษาต้องต่อสู้อย่างโดยเดียว ทั้งยังเล็งเห็น ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาการรับฟื้นฟูอย่างเป็นระบบจากอิฐถือและประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อ แก้ปัญหาการกดดันปราบปรามนักปกป้องซึ่งตอกเบินหรือ

ด้วยเบ้าหมายดังกล่าว The Observatory จึงมุ่งที่จะสร้าง

- กลไกเฝ้าระวังอย่างเป็นระบบของประชาคมระหว่างประเทศ ต่อกรณีของการคุกคามและปราบปราม นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากต้องมีการแทรกแซงช่วยเหลือ อย่างเร่งด่วน
- การสังเกตการณ์กระบวนการยุติธรรม และหากจำเป็นอาจรวมถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยตรง
- คณะกรรมการระหว่างประเทศเพื่อส่วนรวมและให้กำลังใจผู้ต่อสู้
- ความช่วยเหลือระดับบุคคลอย่างเป็นรูปธรรมมากสุด รวมทั้งความช่วยเหลือทางวัตถุซึ่งมีเบ้าหมายเพื่อ ประกันให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของนักปกป้องที่ตอกเบินหรือมีผลต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง
- การจัดเตรียม ติพิมพ์ และเผยแพร่รายงานการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหรือองค์กร ซึ่งทำงาน ด้านสิทธิมนุษยชนอยู่ทั่วโลก ไปยังประเทศต่าง ๆ
- สนับสนุนความร่วมมือกับองค์กรสหประชาติ และโดยเฉพาะผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาติฯ ด้วย นักปกป้องสิทธิมนุษยชน และหากจำเป็นรวมถึงความร่วมมือกับผู้รายงานพิเศษแห่งสหประชาติและ คณะกรรมการสหประชาติในประเทศไทย พื้นที่อื่น ๆ
- การลobbypoyer ต่อเนื่องกับหน่วยงานระดับภูมิภาคและหน่วยงานระหว่างรัฐบาล โดยเฉพาะองค์กร นานาชาติในอเมริกาใต้ (Organisation of American States - OAS), สมาพันธ์แอฟริกา (African Union - AU), สมาพันธ์ยุโรป (EU), องค์กรร่วมด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป (Organisation for Security and Co-operation in Europe - OSCE), คณะกรรมการยุโรป (Council of Europe), International Organisation of the Francophonie (OIF), Commonwealth, สันนิบาตรัฐอาหรับ (League of Arab States), สมาคมประชาชาติเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) และองค์กรแรงงานระหว่าง ประเทศ (ILO)

กิจกรรมของ The Observatory มีพื้นฐานจากการบริการハウรือและความร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชนระดับ ชาติ ภูมิภาค และนานาชาติ

เรามีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่เป็นผล จึงเป็นเหตุให้เราใช้หลักเกณฑ์ที่สำคัญในการรับ พิจารณาข้อร้องเรียนต่าง ๆ ที่ได้รับมา โดยยึดตาม “นิยามด้านการปฏิบัติการ” ของคำว่า นักปกป้องสิทธิมนุษยชน ซึ่ง FIDH และ OMCT ได้นำมาใช้ว่า “บุคคลซึ่งมักเสี่ยงหรือตกเป็นเหยื่อของการตอบโต้ การคุกคาม และการ ละเมิดสิทธิ เนื่องจากพันธกิจของตน และการดำเนินงานโดยลำพังหรือร่วมมือกับบุคคลอื่นอย่างสอดคล้องกับ กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและให้บรรลุสิทธิที่ได้รับการรับรองตาม ปฏิญญาสาขาวัตถุสิทธิมนุษยชน และกฎหมายระหว่างประเทศอื่น ๆ”

เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเข้มแข็งและรอบรด The Observatory ได้จัดทำระบบการล่อสารสำหรับ นักปกป้องที่เสี่ยงภัย เป็นระบบที่ช่วยให้สามารถสื่อสารในขามฉุกเฉินได้ โดยผ่านช่องทางดังนี้

อีเมลล์: Appeals@fidh-omct.org

FIDH โทร: + 33 1 43 55 25 18 โทรสาร: + 33 1 43 55 18 80

OMCT โทร: + 41 22 809 49 39 โทรสาร: + 41 22 809 49 29